

Akademi&Kürsü

Kültür • Sanat • Edebiyat • Yaşam

Ocak 2017 • Sayı 2

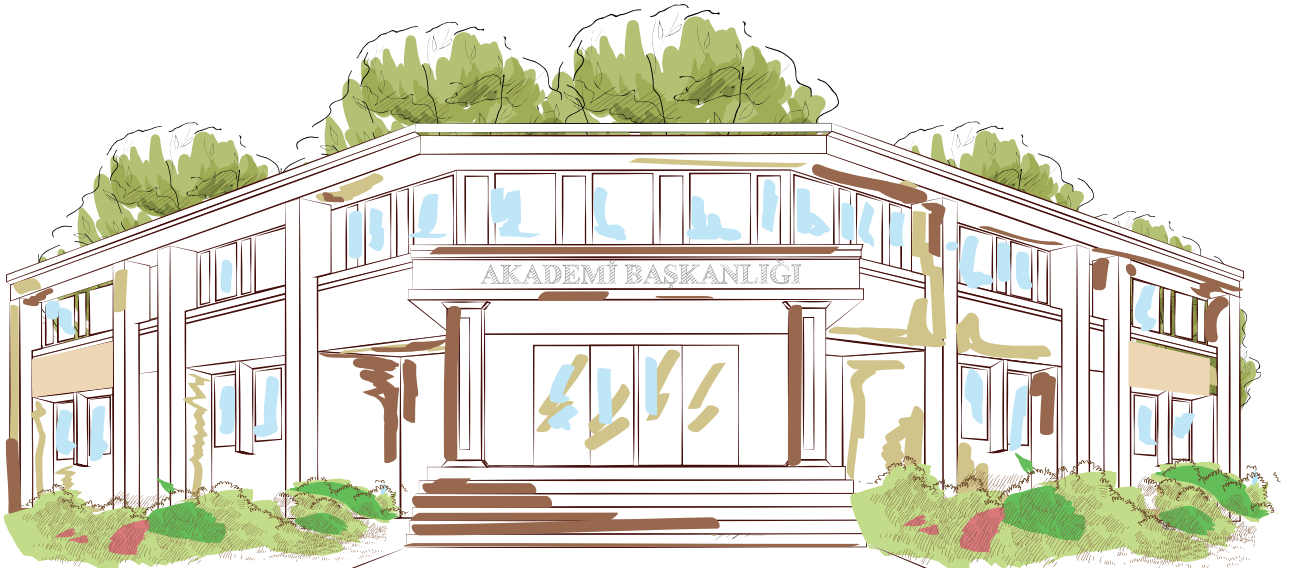
Danıştay Başkanı
Zerrin Güngör ile Söyleşi

Sağlık Bakanı
Prof. Dr. Recep Akdağ ile Söyleşi

Vicdanın Rengi
Hicabi Dursun

Bozkırın Tezenesi Neşet Ertaş

Akademi Faaliyetleri

Altı Ayda Bir Yayınlanır

Merhaba...

Büyük bir heyecanla yayımladığımız ilk sayının ardından, dergimizin ikinci sayısı ile yeniden karşınızdayız.

Hâkim ve savcılarımızın kültür ve yaşama dair yer bulabilecekleri ve kendilerini ifade edebilecekleri bir mecra sunma fikri ile çıktığımız bu yolculuğumuza, büyük bir istek ve özveriyle iştirak ederek güzel eserleriyle dergimize katkılarda bulunan hakim ve savcılarımıza, gösterdikleri teveccüh için teşekkür ediyoruz.

İlk sayıda olduğu gibi, zengin bir muhtevaya sahip olan bu sayımızda; bizlere zaman ayırarak söyleşi yapma imkanı sağlayan Danıştay Başkanımız Sayın Zerrin Güngör ile Sağlık Bakanımız Sayın Prof. Dr. Recep Akdağ'a şükranlarımızı arz ediyoruz.

...

Değerli meslektaşlarım;

Ülkemiz ve milletimiz çok zor günlerden geçiyor. Devletimiz, bir yandan FETÖ/PDY terör örgütüne mensup hainler tarafından 15 Temmuz'da gerçekleştirilen işgal girişiminin açtığı yaraları sarmaya çalışırken, bir yandan da PKK, DHKP-C, PYD ve DAESH gibi terör örgütleri ile kararlı bir şekilde mücadele yürütmektedir.

Ülkemiz ve milletimizin geleceği açısından büyük önem arzeden bu mücadelede en kritik görev yine yargı mensuplarına düşmektedir.

Ülkemizde son günlerde yaşadığımız hadiseler de göstermiştir ki; bugün, her zamankinden daha çok gaflet ve dalalet içinde olmayan, hukuk ve kanun dışında bir yer ya da kesimden emir almayan, devleti ve milletiyle problemi olmayan, tam tersine ülkesine ve milletine hizmet etmek isteyen, vatansever, adil, güzel ahlak ve sağduyu sahibi hakim ve savcılara ihtiyacımız var.

Şunu unutmayalım; yargının en temel görevi, toplumsal barışı sağlamak ve kamu düzenini korumaktır. Yargılama neticesinde, bireyi, aileyi ve bütün toplumu derinden etkileyen kararlar verilmektedir. Etkin ve verimli bir yargılama süreci sonunda verilmiş adil kararlarla, toplumsal barışı sağlamak ve kamu düzenini korumak, yargının en başta gelen görevlerindin biridir.

Bunu sağlamak için de, hakim ve savcılarının niteliği, kalitesi ve insani vasıfları büyük önem taşımaktadır. Adil ve hızlı bir yargılama; ancak nitelikli hakim ve savcılar eliyle yapılabilir.

Türkiye Adalet Akademisi'nin en büyük hedefi; hukuk fakültelerinden teorik bilgilerle mezun olan adayların meslek öncesi eğitimler, hakim ve savcılarının da meslek içi eğitimlerle bilgi, birikim, yetenek ve deneyimlerinin geliştirilmesidir.

Bu duygu ve düşüncelerle yargı mensupları arasında bir köprü vazifesi görmekte olan dergimizin, sizlerle aramızdaki bağları daha da kuvvetlendirmesi temennisiyle güzel eserlerinizi merakla beklediğimizi belirtmek istiyoruz.

Yeni sayılarda buluşmak ümidiyle sağlıklıca kalın...

AKADEMİ&KÜRSÜ

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ ADINA YAYIN SAHİBİ

Yılmaz AKÇİL
Türkiye Adalet Akademisi Başkanı
Danıştay Üyesi

YAYIN YÖNETMENİ

Ertan AYDIN
Bilimsel Çalışmalar ve Enformasyon
Daire Başkanı

EDİTÖR

Adnan DÖNDERALP (Hâkim)

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ Fethullah SOYUBELLİ (Hâkim)

YAYIN KURULU

Mustafa ARTUÇ
Türkiye Adalet Akademisi
Başkan Yardımcısı

Ertan AYDIN

Bilimsel Çalışmalar ve Enformasyon
Daire Başkanı

Ahmet ŞANSAL

İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri
Daire Başkanı

Prof. Dr. İbrahim AYDINLI

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Prof. Dr. İlhan ÜZÜLMEZ

Gazi Ün. Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

GRAFİK TASARIM

Erkut MELEK

YAYIN YÖNETİM MERKEZİ

Türkiye Adalet Akademisi
Ahlatlıbel Mah. Şehit Savcı Mehmet
Selim Kiraz Bulvarı 06095
Çankaya/ANKARA
Tel: 0 312 489 81 80
Faks: 0 312 489 81 01
Eposta: kulturel.dergi@taa.gov.tr
Web: www.taayayinlari.gov.tr

BASKI

Ankara Açık Ceza İnfaz Kurumu Matbaası
İstanbul Yolu 13. km Şaşmaz Hava
Müzesi Karşısı Şaşmaz/ANKARA
Tel: 0 312 278 76 10
Fax: 0 312 278 25 68
Email: ancematbaa@gmail.com

DANIŞTAY BAŞKANI

Zerrin Güngör ile Söyleşi

4

VİCDANIN RENGİ

Hicabi Dursun

14

TEK

Yusuf Kolukısa

18

ANNEM

Muhammet Nasuh Çevik

19

DUA

Mustafa Toprak

20

PİŞMANLIK

Sait Faik Abasıyanık

22

ÖLÜMSÜZ ŞAİRİN SENFONİSİ -I-

Veli Yasir Karataş

25

KUBBEDEKİ YANKI

26

SAĞLIK BAKANI

Prof. Dr. Recep Akdağ ile Söyleşi

28

İNGİLİZ HAKİMLERİN MAAŞI

YOK MU GERÇEKTEN?

Umur Bilginer

34

HAYATLAR BİLİYORUM

Asım Kaya

37

BOZKIRIN TEZENESİ NEŞET ERTAŞ

38

UHULET

Oktay Korkut 40

NİYE ŞİMDİ OLMASIN

Nihat Kaloğul 41

SUYUN RENKLERLE DANSI EBRU SANATI

42

TARİH, KÜLTÜR VE MEDENİYET ŞEHRİ ZİLE

Fatih Mehmet Vidinel 44

KAYBEDİŞ MANİFESTOSU

Fazıl Kandemir 47

EŞ(ME)MEK

Mehmet Şakir Karataş 48

İSTEMEM ÇEŞM

Kemal Doğtekin 53

İKLİMİ SERT, İNSANI MERT BİR MEMLEKET BAYBURT

Burak Cenk İlhan 54

GİZLİ SEVDAM

Ömer Pak 57

TARİHTEN GÜNÜMÜZE HAKİMİN VASIFLARI, AHLAK VE ADABI

Suat Şahin 58

AKADEMİ FAALİYETLERİ

63

İÇİNDEKİLER

AKADEMİ&KÜRSÜ DERGİSİ'NE ESERLERİNİZİ GÖNDERMEK İÇİN

Dergimizde kültür, edebiyat, sanat, yaşam ve hukuk alanında akademik olmayan çalışmalar gibi birden fazla alanda eserler yayınlanmaktadır.

Dergimizde yayımlanan eserlerin sorumluluğu yazarlara aittir.

Dergiye gönderilen eserler başka bir yerde yayımlanmış veya yayımlanacak ise mutlaka belirtilmelidir.

Eser sahipleri eser başlığının altında isim, ünvan ve e-posta adreslerini belirtmelidirler.

Eserler e-posta ekinde dijital olarak (word dosyası vb. formatlarda) gönderilmelidir.

Yayımlanan eserler için telif ücreti ödenmez.

Eserlerinizi kulturel.dergi@taa.gov.tr adresine yollayabilirsiniz.

SÖYLEŞİ

Danıştay Başkanı Zerrin GÜNGÖR

“Hâkimin dış etkiler kadar, içsel etkilere, yani kişisel değer yargıları ve eğilimleri ile yakınlık duyduğu kişi ve oluşumlara karşı bağımsız ve tarafsız olması da oldukça önemlidir. Hâkimin, her türlü etkiden sıyrılarak karar vermesinin yanı sıra, kararların ön yargısız ve tarafsız bir biçimde verildiği konusunda toplumda kesin bir kanaatin de oluşması gerekir.”

Sayın Başkanım kendinizden, çocukluk döneminizden, lise ve üniversite yıllarınızdan bahsedebilir misiniz?

İç Anadolunun küçük güzel şehri Kırşehir doğumluyum. Çocukluk dönemim, ilk orta ve lise öğrenim yıllarım Kırşehir’de geçti. Şimdi geriye dönüp baktığımda o yılları ailemle birlikte çok güzel, sade ve huzurlu bir yaşam olarak özlemle hatırlıyorum.

Üniversite eğitimini Ankara’da tamamladım. Öğrencilik yıllarım sorunsuz geçti. Ailemin beklentilerini karşılıksız bırakmadım. Başarılı bir öğrenci olarak öğrenimimi tamamlayıp çalışma hayatına 1977 yılında başladım.

Başkanım Kırşehir ve İç Anadolu Bölgesi’ni sizin ağzınızdan dinleyebilir miyiz? Yörenizi bize biraz anlatabilir misiniz?

Doğduğum ve büyüdüğüm Kırşehir coğrafi ve sosyal özellikleri ile tipik bir Anadolu şehridir. Toplumsal yaşam geleneksel ahlaki değerlerle biçimlenmiştir.

1200’lü yılların başında Anadolu’ya gelerek, Kırşehir’e yerleşen Horasan Erenlerinden Ahi Evran-ı Veli, Âşık Paşa, Ahmedî Gülşehri, Süleyman Türkmani, Kaya Şeyhi Hazretlerinin önderliğinde ve rehberliğinde gelişen ve güçlenen sosyal ve kültürel değerlere sahip bir şehirdir Kırşehir.

Çok yönlü bir ilim ve fikir adamı olan Ahi Evran'ın şeyhliği altında toplanan Ahiler zaman içinde Selçuklu şehirlerine yayılmış, Osmanlı Devletinin kuruluşunda etkili olmuştur.

Ahilik prensiplerinden bir kısmını sizinle paylaşmak isterim:

- İyi huylu ve güzel ahlaklı olmak,
- İşinde ve hayatında güvenilir olmak,
- Dostluğa önem vermek, tevazu sahibi olmak,
- İçi-dışı, özü-sözü bir olmak
- Daima hakkı savunmak, hakkı söylemek,
- Sabır ehli olmak.

Ayrıca Osmanlı İmparatorluğunun manevi kurucusu Seyh Edebali 1208 yılında Kırşehir'in Mucur İlçesinin İnanç Köyünde doğmuş.

Osman Gazi'nin kayınbabası olan Ahi Şeyhi Şeyh Edebali'nin şu öğüdünü de özellikle paylaşmak isterim:

- Toprağa bağlanın, suyu israf etmeyin, ağaç dikin,
- Mirasınızın sağlam kalmasına dikkat edin,
- Verin, cömert olun,
- Ödünç aldığınızı fazlasıyla iade edin,
- Asıl ölüm ilimden payını alamayanlardır,
- Faydalı ile faydasızı bilenler ilim sahipleridir.

Bu öğütler, geçmişten geleceğe ışık tutan ne güzel sözler.

Başkanım “Bozkırın Tezenesi” ünvanlı halk ozanı merhum Neşet Ertaş'ın hemşerisisiniz. Türkülerle, bozlaklarla aranız nasıl?

Kültürümüzün önemli bir parçası olan türküleri sevmemek, onlarda bir parçamızı bulmamak mümkün değil. Türküler; aynı millete mensup, aynı kültürün, tarihin, dilin, dinin insanını ayrı yerlerde olsalar bile birbirine bağlayan köprüler gibidir. Esasen, türkülerin ezgileri kadar hikâyeleri de etkiler insanı. Yaşanmışlığın izini içinize nakşeden, adeta o hüznü, acıyı ya da sevinci bizlere yaşatan, sözcüklere can ve ruh veren kültürel bir değerdir türkülerimiz.

Türkülere olan duyarlılığında muhakkak halk ozanı merhum Neşet Ertaş'ın da etkisi var. Kırşehir'in yetiştirdiği önemli değerlerden biriydi rahmetli. Neşet Ertaş'ın o zengin ve engin gönlünden gelen türkülerin ve uzun havaların felsefi derinliği çok etkileyicidir. Örneğin “Gönül dağı”, “Yalan dünyada”, “Neylerim dünya malı ziyneti”, “Gönül ne gezersin seyran yerinde” gibi dinlemeye doyulmayan türkülerini ve uzun havalarını ne güzeldir.

Milletleri yaşatan kültürleridir, birlikte yaşama arzusudur. Bu nedenle, kültürümüze özgü bu değerleri unutmamak ve nesilden nesile yaşatmak bizim vatandaşlık görevimizdir. O yüzden gerek bu değerleri aktaracak neslin, gerekse değerlerimizi içselleştirerek devam ettirecek yeni nesillerin, bu hassasiyet ve özen içinde olmaları gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Başkanım bir konuşmanızda merhum Şair Abdurrahim Karakoç'un "Hâkim Bey" şiirine atf yapmıştınız, şiir ve edebiyatla aranız nasıl?

Şiir ve edebiyat öğrencilik yıllarımdan beri çok yakın bir ilgi alanım. Her yargı mensubunun da bu alanlarla ilgilenmesi gerektiğini düşünürüm. Çünkü şiir ve edebiyat yaşamlarımızın, gerçeklerimizin, hayallerimizin birer sanatsal ifadesi. Bazen öğretti, bazen düşündürdüren hayatlarımızı anlamlandırmada bize farklı pencereler sunan bu tarz eserler aynı zamanda çoğu zaman eserlerin yazıldığı toplumu da yansıtan onu daha iyi anlamamızı sağlayan birer araçtır. Bu çerçevede empati yapmamızı sağlayan adeta yaşamadığımız yaşamları, duyguları, bağlamları bize yaşatan hissettiren ve böylece kişisel gelişimimizi, tamamlanmamızı sağlayan araçlar. İşte bu bakış açısıyla her yargı mensubunun da konusu insan olan işlerinde başarılı olabilmesi için insanı ve insanın hallerini anlatan şiir ve edebiyatla iç içe olması gerektiğini düşünüyorum.

Başkanım aynı konuşmanızda ağır işleyen yargı sistemi nedeniyle toplumda önemli bir duyarlılık oluştuğunun farkında olduğunuzu belirtmişsiniz. Yargının hızlanması ve pratik kazanması için kurumsal olarak Danıştay'ın bir çalışması var mı? Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin faydalı olacağını düşünüyor musunuz?

Öncelikle, idari yargı mercilerinin kuruluş ve yargılama usulüne ilişkin kanunlarda değişiklik yapan 18.06.2014 tarih ve 6545 Sayılı Kanunla kabul edilen "istinaf" sisteminin, uzun süren yargılamalar bakımından etkili bir çözüm yolu olacağını düşünüyorum.

Bunun dışında, Danıştay olarak makul sürede yargılama hakkına yönelik yürüttüğümüz çalışmaları üç başlık altında toplayabiliriz:

Bunlardan ilki, "Danıştay Başkanlığı İnsan Hakları Komisyonu"dur. Söz konusu komisyonun bir projesi olarak, tüm Dairelerimize yönelik olarak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi hükümleri, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları ve özellikle 2016 yılı Komisyon faaliyetleri çerçevesinde de Anayasa Mahkemesi Bireysel Başvuru kararlarının sunum ve analizi çalışmaları yürütülmektedir. Bu çalışmalarda özellikle adil yargılanma hakkı önemli bir başlık teşkil etmekte ve bu başlığın bir alt unsuru olarak makul sürede yargılanma hakkı konusunda Tetkik Hâkimi ve Savcılarımıza yönelik olarak farkındalık artırma çalışmaları yürütülmektedir. Bu proje sadece adil yargılanma hakkına yönelik değil Avrupa İnsan Hakları sözleşmesi kapsamındaki tüm hak ve özgürlükler bakımından Hâkim ve Savcılarımızın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları konusunda farkındalıklarının artırılmasının genel anlamda adalete ulaşmada daha hızlı ve etkin karar verilmesine katkı vereceğini değerlendiriyorum. Nitekim eğer biz hakkı ilk elden teslim edersek vatandaşlarımızın bireysel başvuru veya Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuru gibi bir durumu söz konusu olmayacak, uyuşmazlıkların adil yargılama ile sonuçlandırılması sağlanacaktır.

İkinci olarak, idari uyuşmazlıkları yargı önüne taşımadan toplumsal katkı ve barışın temini suretiyle çözmeyi hedefleyen "alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri"ne özel önem vermekteyiz. Zira alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleriyle, idari yargı mercileri önündeki yoğun iş yükünün eritilmesinin yanı sıra, uzlaşma kültürünün geliştirilmesi ve toplumun idareye olan güveninin artırılması da sağlanmış olacaktır.

Bu kapsamda, Başkanlığımız ve Avrupa Komisyonu TAİEX Ofisi işbirliği ile 29-30 Eylül 2015 tarihlerinde Ankara'da "İdare Hukukunda Alternatif

Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri” konulu bir çalıştay düzenlenmiştir. Geniş katılımlı çalıştayda, idare hukukundaki farklı alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri tanıtılmış ve AB üyesi farklı devletlerdeki iyi uygulamaların hukuki çerçevesi hakkında genel bir bilgi aktarımı sağlanmıştır.

Yine aynı amaçlarla 14-17 Ekim 2015 tarihleri arasında Antalya’da Yargıtay, Danıştay, Adalet Bakanlığı ve TOBB tarafından ortak “Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri Sempozyumu” düzenlenmiştir.

“Hâkim Önünde Uzlaşma Modeli”nin uygulandığı Almanya Bavyera Yüksek İdare Mahkemesi ile kurulan ikili ilişkilerin bir sonucu olarak, Mart 2016 tarihinde belirli sayıda Danıştay mensubunun Bavyera Yüksek İdare Mahkemesi ve İlk Derece Mahkemelerine uzlaşma müessesesinin uygulaması, koşul ve yöntemleri konusunda gözlemde bulunmaları amacıyla 2-4 Mart tarihinde çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca Türk Danıştay Başkanlığı olarak 2013-2016 yılları arasında dönem başkanlığını yürüttüğümüz Uluslararası Yüksek İdari Yargı Mercileri Derneği’nin (IASAJ) 2-6 Mayıs 2016 tarihlerinde İstanbul’da gerçekleştirilen kongresinde de “İdari Konularda Alternatif Çözüm Yolları” teması işlenerek ve derneğe üye ülkelerin bilgi ve tecrübeleri bu vesileyle paylaşılmış, rapor haline getirilmiş ve Kongre kitabımız yayına hazırlanmıştır.

Bütün bu çalışmaların sonucunda elde edilen bilgiler ile Ülkemizde idari yargı alanında alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin uygulanabilmesi

için yürürlüğe konulması gereken yasal düzenlemelerin tespiti ve iyi uygulama örneklerinin hukuk sistemimize uyarlanması hedeflenmektedir.

Son olarak, Danıştay’ın idari (danışma ve inceleme) görevlerinin etkinleştirilmesi, iş yükünün azaltılarak makul süre ihlallerinin ortadan kaldırılması, idari uyuşmazlıklar için alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin incelenerek ülkemize uyarlanması idari hâkimlerin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa Birliği müktesebatı konusunda farkındalıklarının artırılması, istinaf mahkemeleri arasındaki içtihat farklılıklarının giderilmesi yöntemlerinin incelenmesi, yerleşik yargı kararlarına aykırı işlem tesisinin önüne geçilmesi, anılan konularda Avrupa Birliği ülkelerindeki iyi uygulama örneklerinin gözlemlenip analiz edilmesi ve sonuçta Danıştay’ın kurumsal kapasitesinin nitelik ve nicelik açısından artırılması amacıyla Başkanlığımız tarafından IPA 2014 dönemi için hazırlanan “Danıştay’ın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi” Avrupa Birliği tarafından kabul edilmiş, yakın dönemde Danıştay bünyesinde Avrupa Konseyinden gelen bir yabancı heyetle proje ve odak grup toplantıları gerçekleştirilmiştir. Bu projenin de bu yıl içerisinde fiilen faaliyete geçmesi yönünde adımlar atmaya planlamaktayız.

Yukarıda bahsedilen düzenleme ve uygulamalar sonucunda, Danıştay’ın uluslararası hukuk ve Avrupa Birliği müktesebatına uyumunun sağlanarak özellikle sorun teşkil eden makul süreyi aşkın yargılama hususu ile ilgili yapısal ve kalıcı çözümlere ulaşmayı hedefliyoruz.

Başkanım yine aynı konuşmanızda “Devletleri güçlü kılan ve toplumları yaşatan adalettir.” sözünüzü biraz açar mısınız? Devlet ve adalet arasındaki denge nasıl kurulmalı?

Adalet kelimesi hak, hukuk ve haklılıkla iç içe gelmiş bir kavramdır ve insan hamuru yoğrulurken bedenine eklenen en kadim isteklerden biridir. Adalet, tüm insanlık tarafından içgüdüsel olarak talep edilen ve zorunlu olduğuna inanılan bir değerdir. Bu bakımdan, adaletin evrenin ortak ruhu olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Öte yandan, tarih boyunca insanlar kendilerini her zaman örgütlenme zorunluluğu içinde görmüştür. İnsanların, ister ilkel ister çağdaş bir şekilde örgütlenmeksizin yaşayamayacakları ve varlıklarını sürdüremeyecekleri kabul edilen bir gerçektir.

Bu bağlamda, en gelişmiş ve modern örgüt olan Devletin amaçlarından biri de, kendisini oluşturan insan topluluğu için son derece önemli olan adaletin tesisi ve tevziidir. Bu nedenle “Devletleri güçlü kılan ve toplumları yaşatan adalettir.”

Esasen, hukuk felsefesinin ve Devlet kuramının temel sorunlarından biri olan “Adalet, Devlet ve hukuk” arasındaki bu ilişki, öteden beri irdelenegelmiştir. Platon tarafından “Devlet, adaletin geliştirilmesine esas olacak bir toplum yapısını kurma amacına hizmet etmelidir.” şeklinde ifade edilen bu ilişki, Hz. Ömer tarafından “Adalet, Mülkün Temelidir.” deyişiyle özetlenmiştir.

Bu bakış açısıyla devlet ve adalet arasında ikili bir ilişki olduğunu düşünürüm. Adaletsiz bir devlet güçlü değildir ve güçlü bir devlet bu gücünü adaletten alır. Adaletsiz bir devlet güçlü değildir, çünkü salt güç, zalim baskıcı bir yönetime işaret eder. Devlet gücünü adaletten alır çünkü Şeyh Edebali'nin öğüdündeki “İnsanı Yaşat ki Devlet Yaşasın” şiarından hareketle devlet insanlar için vardır ve adalet insanlar için en temel ihtiyaç, toplumu bir arada tutan bir tutkaldır.

Başkanım 18 Temmuz 2013 tarihinden beri Danıştay Başkanı olarak görev yapmaktasınız. İdari Yargının her kademesinde çalıştığınızı biliyoruz. İdari yargının akla gelen ilk sorunları ve bunlara ilişkin çözüm önerileriniz nelerdir?

İdari yargının ve esasında tüm yargı organlarının sorunları birkaç başlık altında ele alınabilir. Bunlardan ilki kuşkusuz artan iş yükü problemidir. Bu sorunun bir sonucu olarak ortaya çıkan diğer bir problem ise yargılamanın makul sürede sonuçlandırılmamasıdır.

Makul sürede yargılama sorununun salt yargı yerlerinin uyuşmazlıkları karara bağlamasındaki gecikmeden kaynaklandığını söylemek olanaksızdır. Zira haklı saiklerle de olsa, kamu görevlilerince istikrar kazanmış kararlara aykırı eylem ve işlem tesis edilmesi de yargının önündeki iş yükünü artırmaktadır. Bu durum, yargılamanın uzaması nedeniyle adil yar-

gılanma hakkının ihlali sonucunu doğurduğu gibi, Danıştayın içtihat mahkemesi olma görevini yerine getirmesine de engel teşkil etmektedir. Bu bakımdan hem idare hem de yargı organları bakımından yapısal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Bu bağlamda istinaf sistemi ve alternatif uyuşmazlık çözüme yöntemlerinin etkinleştirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, idarenin karar alma sürecine ilişkin usul kurallarını belirleyen bir “Genel İdari Usul Kanunu”nun ivedilikle yürürlüğe konulmasına ihtiyaç vardır. Zira, idari kararların hazırlık safhasına ilişkin düzenlemelerin varlığıyla sağlanacak hukuki belirlilik sayesinde daha fazla uyuşmazlık çıkmasının engellenmesinin yanı sıra Hukuk Devleti ve hukukun üstünlüğü ilkesine bir adım daha yaklaşılması söz konusu olacaktır.

Yargımızın kanaatimce ikinci en önemli sorunu bağımsızlık ve tarafsızlık meselesidir.

Hâkimin dış etkiler kadar, içsel etkilere, yani kişisel değer yargıları ve eğilimleri ile yakınlık duyduğu kişi ve oluşumlara karşı bağımsız ve tarafsız olması da oldukça önemlidir. Hâkimin, her türlü etkiden sıyrılarak karar vermesinin yanı sıra, kararların ön yargısız ve tarafsız bir biçimde verildiği konusunda

toplumda kesin bir kanaatin de oluşması gerekir. Bu noktada, Devletin temeli olan adaletin gerçek anlamda tecelli etmesinin tek yolu, geçmişte yaşanan sorunlardan ders çıkararak hâkimin bağımsızlığının ve tarafsızlığının güçlendirilmesidir. Bu konuda da özellikle Adalet Akademisine önemli görevler düştüğü kanaatindeyim. Son yıllarda ise Akademinin bu görevi hakkıyla yerine getirmeye çalıştığını gururla gözlemlemekteyim.

Yine bu sorunla bağlantılı olarak diğer bir sorun meslek öncesi ve meslek içi eğitim meselesidir. Bu çerçevede Adalet Akademisi'nin son yıllarda bu konudaki etkin çalışmalarının da farkında olarak, yaygın ve sistematik bir eğitim müfredatının geliştirilmesi, akademinin bu konudaki kapasitesinin güçlendirilmesi ve gerekirse eğitimlerde tam zamanlı öğretim üyelerinden yararlanılması, Türk Yargı Teşkilatının geleceği olan genç hâkim ve savcılarımızın henüz mesleğe başlamaksızın verimli bir eğitim döneminden geçirilmeleri ve bunun meslek içerisinde de etkin yetişkin eğitimi metotlarıyla sürdürülmesi gerektiğini, bu bağlamda yargıda yaşanan birçok problemin henüz yaşanmadan çözülebileceğini düşünüyorum.

Başkanım yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığını birlikte ele alırsak yargı çalışanlarına bu konuda neler tavsiye edersiniz?

Bu konuda klasik cümleler serdetmek istemem. Yargı çalışanlarına en önemli tavsiyem, birey olabilmeleri, bunun için her açıdan kendilerini geliştirmeleri, donanımlarını artırmalarıdır. Ancak, kendini her açıdan geliştirmiş bir yargıç farklı odakların etkisini bertaraf ederek bağımsız düşünüp tarafsız hareket edebilir.

Son dönemde, yargının en temel değerleri olan bağımsızlık ve tarafsızlık ilkelerini hiçe sayarak yargıya güven duygularını sarsan, devletine bağlılığı yok edilmiş bir kısım örgüt üyesi yargı çalışanları meslekten çıkarılmış, yargı faaliyetlerinin aksaması, layıkıyla ve süratle yerine getirilmesi için gereken tedbirler alınmıştır.

Yargı camiamız, bu süreçten çıkarılması gereken derslerin farkında olarak daha güçlü bir şekilde ve olması gerektiği gibi adalet hizmetini yerine getirmek için var gücüyle çalışmakta, yargıya güvenin yeniden tesis edilmesi yolunda önemli adımlar atmaktadır.

Bilindiği üzere, 15 Temmuz 2016 tarihinde, FETÖ/PDY'nin Devletin çeşitli kademelerine sızmış mensupları tarafından, cebir ve şiddet kullanılmak suretiyle Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının ön-

gördüğü düzenin ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin ortadan kaldırılmasına veya değiştirilmesine teşebbüs edilerek silahlı, hain bir darbe girişimi gerçekleştirilmiştir.

Ancak Milletimiz bu tehdit karşısında yılmamış, korkmamış, hainlere bedenlerini siper etmiş ve gösterdiği şanlı direnişle ülkemizin istiklalini ve istikbalini kahramanca müdafaa etmiştir.

Danıştay olarak bizler de 16 Temmuz cumartesi günü iradesini karanlık odaklara teslim etmemiş değerli mensuplarımızla hizmet binamızda toplanmak suretiyle bir basın açıklaması yaparak; hainlerin, Türk Milletinin; devletine, demokrasiye ve sahip olduğu değerlerine sarsılmaz bir iradeyle bağlılığını gösteren cesaretli mücadelesi sonucunda hak ettikleri cevabı aldıklarını, Türkiye'nin güçlü geleceği için devletimizin ve milletimizin daima yanında olduğumuzu, halkımızın devletine, ülkesine ve demokrasiye sahip çıkmasından gurur duyduğumuzu kamuoyuna yüksek sesle ifade ettik.

Bu vesileyle de, istiklal ve istikbal mücadelesi verecek bu hain darbe girişiminin bastırılması esnasında şehit olan vatandaşlarımıza minnet ve şükran duygularıyla Allah'tan rahmet, Aziz Milletimize ve değerli ailelerine başsağlığı, gazilerimize acil şifalar dileklerimi yinelemek istiyorum.

Halen Adalet Akademimizde 1000 civarında adli ve idari hâkim ve Cumhuriyet Savcısı adayları eğitim görmekte. Onlara kendilerini geliştirme bakımından, bilgi ve görgülerini artırmaları bakımından, adalet ve vicdan duygusu bakımından neler tavsiye edersiniz?

Bütün Hâkim ve Cumhuriyet Savcısı adaylarımıza, öncelikle staj dönemini verimli geçirmelerini tavsiye ediyorum. Artık, yalnızca ulusal hukukun bilinmesinin yeterli olmadığı, uluslararası sözleşmelerin iç hukuk hükmü haline geldiği, hatta belirli koşullar altında iç hukuk hükmünden bile üstün kabul edildiği bir dönemdeyiz. Bu nedenle adaylarımızın ulusal mevzuat hükümleriyle sınırlı kalmayıp, hukukun genel ilkelerinin yanı sıra Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeleri ve bu sözleşmeleri uygulayıp yorumlama yetkisini haiz yargı mercileri kararlarını takip etmeleri gerekiyor. Tabii, kendi alanlarına ilişkin ulusal mahkeme içtihatlarını da ihmal etmemeleri gerekir. Diğer taraftan, insanın genel kültürüne yapacağı katkının ise hiçbir zaman sınırı ve sonu olmaması gerekir. Belirttiğim noktalardaki bilgi noksanlıkları, adaylık döneminde ya da mesleğin hemen başında hissedilmeyen eksiklikler olabilir, ancak özellikle mesleki kıdem artmasına bağlı olarak daha nitelikli uyuşmazlıkların çözüme kavuşturulacağı ilerleyen zamanlarda, bu bilgilere şiddetle ihtiyaç duyulacaktır. Çalışmanın yoğun ol-

madığı dönemlerde edinilmeyen gerekli bilgilerin, tam da ihtiyaç duyulduğu dönemde iş yükünün artması nedeniyle yeterli derinlikte öğrenilememesi ise hukukçu kimliğinde erozyona yol açacaktır.

Yine adaylarımızın mutlaka üzerine eğilmeleri gereken bir konu da yabancı dil hususu. Adaylarımızın, gelişen dünyayı takip edebilmek amacıyla çok iyi düzeyde İngilizce bilmelerinin yanı sıra, mutlaka ikinci bir yabancı dili de öğrenmeleri gerektiğini düşünüyorum.

Sorduğunuz diğer soruyla bağlantılı olarak verdiğim cevapta daha önce ifade ettiğim gibi adaylık dönemi bakımından Adalet Akademisi'nin rolü ve sorumluluğu oldukça büyük. Bu çerçevede Akademi Mecelle'de ifadesini bulan ve artık evrensel bir ilke haline gelen hâkim tanımından hareketle hâkim ve savcı adaylarını yetiştirmelidir. Bu anlamda esasında eğitim iki hususa odaklanmalı. Birincisi mesleki pratik, ikincisi adayların kişisel, sosyal ve psikolojik gelişimi.

İlk olarak, mesleki pratik bağlamında, hâkim ve savcı adaylarımızın teorik bilgilerinin taze olduğu ve hali hazırda alan bilgisinden oluşan bir sınavda başarılı olarak adaylık dönemine başladıkları göz önüne alındığında, pratiğe bu anlamda meslek hayatına hazırlanma noktasına ağırlık verilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Danıştay açısından konuya yaklaştığımda şahsi gözlemim mesleğe yeni başlayan hâkimlerin özellikle dava dosyası inceleme, anlatma ve karar yazma konusunda eksikliklerinin bulunduğu yönündedir. Tetkik hâkimliği özelinde, bir tetkik hâkiminin üç özelliği bir arada barındırması gerektiğine inanıyorum. Bunlar en başta iyi bir hukukçu olma, bu anlamda hukuki müesseselerle somut olaylar arasında uygun bağlantıyı bulabilme ve uygulayabilme bu anlamda iyi bir yorum yeteneği, ikincisi ve özellikle olmazsa olmazı iyi dosya anlatma ve sunum becerisi, üçüncüsü ise iyi karar yazma. Bu üç özelliğin birisi olmadığında yargısal işleyişte problemler ortaya çıkıyor. Bu noktada, bu pratik özelinde, Danıştay'ın geçmişten gelen ve adeta bir okul niteliğinde olan tecrübeleri mevcut ve bu tecrübelerden mesleğe yeni başlayacak adayların yararlanması, bir anlamda Danıştay'ın tedrisatından geçmeleri gerektiğine inanıyorum. Bu bağlamda adaylık döneminde Danıştay'da geçirilecek staj süresinin en az 6 ay olması gerektiğini düşünüyorum.

Öte yandan idari yargı hâkim adaylarının idareleri de iyi tanıyarak mesleğe başlamaları gerektiğine inanıyorum. Ancak maalesef idari yargı adaylığı eğitim programında yer alan 1 aylık idarede staj süresinin verimli ve etkin olmadığını gözlemliyorum.

İkinci olarak, hâkimin kişisel, sosyal ve psikolojik meselesi önem arz ediyor. Az önce ifade ettiğim gibi ilkeli, dürüst ve Mecelle'de ifadesini bulan özellikleri haiz hâkim ve savcılar yetiştirmenin çok önemli olduğu düşüncesindeyim. Atandıklarında büyük sorumluluklar altına girecek, topluma ve çevresine örnek olacak hâkim ve savcılarımızın adaylık döneminde, meslek hayatına her anlamda hazırlanmaları gerekmektedir.

Bu özelde kişisel gelişime yönelik olarak özellikle diksiyon ve yazım kuralları meselesinin üzerinde önemle durulması gerektiğine inanıyorum. Bu anlamda her hâkim ve savcının hem sözlü hem de yazılı olarak Türkçemizi en güzel şekilde bilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bütün bu hususların yanında Adalet Akademisi'nin her geçen gün bu hedeflere biraz daha yaklaştığını ve hâkim ve savcı eğitiminde profesyonel metotları etkin hale getirdiğini görüyorum. Gelecekte çok daha iyi noktalara getireceğine inancım tamdır.

Söyleşi: Adnan DÖNDERALP-Fethullah SOYUBELLİ

Adalet nedir?
Ağaçlara su vermektir.

Zulüm nedir?
Dikeni sulamaktır.

Adalet, bir nimeti yerine koymaktır;
her su çeken tohumu sulamak değildir.

Zulüm nedir?
Bir şeyi yerinde kullanmamak, yeri olmayan yere koymaktır.

Hz. Mevlana

VİCDANIN RENGİ

Günlük hayatta sık kullandığımız kavramlardan biridir, vicdan. O bazen çocuğumuza koyduğumuz isim olur. Bazen içimizde bir yara olur, vicdan yarası gibi. Bazen taşlaşmış bir kalp olur, kara vicdanlı gibi. Bazen ötelere ötesine havale ettiğimiz bir dilek cümlesidir, mahşeri vicdan gibi. Bazen insafsız, hak gözetmezler için bir tanım cümlesidir, vicdansız gibi. Bazen uykularımızı bölen ve bizleri inim inim inleyen içimizdeki sestir, vicdan azabı gibi.

Vicdan, insana iyi ve kötüyü gösteren en temel mihenk, ölçüdür. Doğrunun, yanlışın ne olduğunu bildiren gerçek bir ahlak hocasıdır. Kişiye, eylemleri hakkında yargılayarak, onaylayarak, hesap sorarak veya suçlayarak hükümler veren nesnel bir bilinçtir. Bu yönüyle insan ruhunun en ileri bilgi kaynağıdır vicdan.

Vicdan, insanın bütün duygu ve düşüncelerini, bunların arkasındaki maksat ve niyetlerini adım adım izleyen, hiçbirini kaçırmadan, hatır, gönül, hoşgörü, merhamet, dostluk, iltimas ve benzeri engellere takılmadan yargılayıp sorumluluğu takdir eden ve uyumak nedir bilmeyen bir bekçidir. O, başka bir yönüyle içimizdeki yargıç ya da her suçla birlikte devreye giren ve ruhumuzda faaliyet gösteren yargı organı olarak da nitelendirilebilir. Günü bitirip yatağa girdiğimizde huzur dolu ya da kâbus dolu bir geceye başlamamıza sebep olan etkin sorgulama mekanizmasıdır.

Pek çok dinde, mistik düşüncede ve felsefi akımda önem verilerek üzerinde durulmuş, anlaşılmaya ve açıklanmaya çalışılmıştır. Din, iyiyi kötüden ayırabilen, iyilik etmekten lezzet alan ve kötülükten elem duyan manevî his olarak vicdanı tanımlamaktadır. Felsefe ise *insanın görgü ve bilgileriyle kendini yargılama yetisi* şeklinde tarif eder. Farklı açılardan yaklaşıldığı için pek çok tanımı ortaya çıkmıştır vicdanın: Onun için, *insana hata ve doğruyu bildiren bir iç sestir diyen olduğu gibi kişinin kendi niyeti veya davranışları hakkında kendi ahlaki değerlerini temel alarak yaptıklarını veya yapacaklarını ölçüp biçtiği bir kişilik özelliğidir* diyenler de olmuştur.

Hazreti Ömer, *kötü bir işin en gizli şahidi vicdanımızdır* diyerek vicdanın kişiliğimizdeki fonksiyonuna dikkat çekmiştir. Aristo, *iradene hâkim ol, fakat vicdanına esir ol* tavsiyesinde bulunarak akıl ile vicdanın farkını öne çıkarmıştır. Balzac, *vicdanımız yanılmaz bir yargıçtır biz onu öldür-*

medikçe tespitiyle insanın, değerli bir rehberi nasıl görmezden geldiğini ortaya koymaktadır. Mevlana, vazifesini yerine getirmemiş olan vicdan yarasına ne mazeretin devası, ne ilacın şifası deva getiremez diyerek rehberlere riayetsizliğin acı sonuçlarını özetlemektedir. Mahatma Gandhi, vicdanın sesi bütün kanunların üstündedir ifadesiyle tabii hukukun nihayet hududunu çizmektedir. Pascal, en iyi ahlak kitabımız olan ve en fazla müracaat etmemiz gereken kitap, vicdandır diyerek aynı noktaya temas etmektedir. Montagu, vicdan, adaletin en iyi vekilidir sözleriyle pozitif hukuka ideal bir rota çizmektedir.

Ben, ne zaman vicdan kelimesini duysam, halamın rahmetli oğlunun anlattığı ibretlik olay hemen aklıma gelir:

“Bir yaz günü biz gençler, köy meydanında sohbet ediyorduk. O sırada cami cemaati akşam namazından dağıldı. Dağılır dağılmaz muhtar olan amcam ile bir köylümüz arasında tarla sulama sırası yüzünden münakaşa başladı. Her ikisi de sulama sırasının kendisinde olduğunu iddia ederek birbirine uzun süre bağırды. Sonunda anlaşamayıp ve birbirini inciterek kızgın bir vaziyette ayrıldılar.

Ertesi sabah kuşluk vakti, evimizin önünde amcamın sesini duydum.

- Necatii (!)

Hemen kapıya koştum.

- Buyur amca.

- Hadi, Muhammed'in yanına gideceğiz.

Kendi kendime, “Eyvah! Amcam akşam öfkesini yemedi, Muhammed amca ile tekrar kavga edecek” dedim. “Niye gideceğiz ki?” diye sorma hakkım da yoktu. Çaresiz peşine düştüm. Yolda, bunlar kavga ederlerse ben ne yaparım diye düşünme düşünme yürüdüm. Birlikte Muhammed amcamın evinin önüne geldik. Amcam seslendi:

- Muhammed!

O da, akşam hiçbir şey olmamış gibi evden cevap verdi:

- Buyur Muhtar.

- Muhammed, ben bu gece sabaha kadar kendi kendimle mahkeme oldum, kendimi haksız çıkardım. Onun için senden helallik almaya geldim.

Muhammed amca geldi, amcamın boynuna sarıldı, bu iki çocukluk arkadaşı biraz ağlaştılar. Sonra ayrılıp evlerine gittiler.”

Vicdanın ruhumuzda kurulmuş bir mahkeme olduğunu anlatan bundan daha güzel örnek varsa da ben bilmiyorum. Teorik bilgiler, vicdanı bu kadar net anlatamaz diye düşünüyorum.

Vicdanla ilgili olarak yine bir arkadaşımın anlattığı başka bir vakıadan bahsetmek istiyorum:

“Okuldan eve gelen oğlu kendisine:

- *Baba, bugün falanca dersten yazılı olduk. Öğretmen soruları sorduktan sonra defter, kitap serbest dedi. Ama ben hiç birini açmadım. Kendi bildiklerimle yaptım, demiş. Babası:*

- *Oğlum, öğretmen defter, kitap serbest demiş, sen niye bundan faydalanmadın? diye sorunca, çocuk:*

- *Baba, öğretmen yanda ki sınıfa da aynı soruları sorar ve onlara defter kitap serbest demez ise hak geçmez mi?"*

"Yanlış mı gördük?" diye gözümüzü, "Yanlış mı anladık?" diye aklımızı, "Yanlış mı işittik?" diye kulaklarımızı sorgulayabiliriz. Bu sorgulamayı bütün duyu organlarımız için yapabiliriz. Ancak vicdan için böyle bir sorgulamaya ihtiyaç yoktur. Çünkü vicdan, akıl veya diğer hissiyattan farklı olarak dış etkilerden korunaklı bir şekilde çalışır. Onun mantığı düzdür. "Öğretmen, yandaki sınıfta sorduğu sorulardan sonra defter kitap serbest demez ise ...". İşte bu kadar! Bu örnek bize, vicdanın temelinde gerçek anlamda hakkın, hukukun ve adalet duygusunun yattığını da söylemektedir.

Vicdan kavramını tanımlayan somut örneklerden birini, bir dost meclisinde anlatmışlardı. Paylaşmak isterim:

"Geçmiş dönemde, ulusal düzeyde yapılacak sınavdan bir gün önce evin oğlu koşarak gelmiş ve babasına:

- *Baba, yarın ki sınavda çıkacak soruları falanca arkadaşım bana verdi. Demiş.*

Babası hiddetle;

- *Yarın bu sınava girmeyeceksin! Bir sene kaybedeceksin, bu sınava girmeyeceksin(!)*

Dedikten sonra ertesi gün sınav saati süresince evde oğlunun yanından ayrılmamış."

İçimizdeki yargıç olan vicdan, bütün ruhlarda aynı derece iyi görev yapsa da her insanda aynı oranda devreye girmediği de acı bir gerçekliktir. Bu noktada vicdan terazisinde tartılan davranışlarda, alınan kültürün, dünya görüşünün, değer yargılarının etkisinden ziyade insanın, vicdanın sesine kulak verme ölçüsünde farklılıkların ortaya çıktığını belirtmek gerekir.

Son yıllarda, ülkemizde bu coğrafyanın bin yıllık ulvi kavramlarını kullanarak soru çalanların, milli irade hırsızlığı yapanların, şantaj yapanların, kumpas kuranların, iftira atanların, özel hayatların gizliliklerini ihlal edenlerin ve bunun gibi çeşit çeşit kötülükler yapanların karşısında, yukarıdaki babanın nadide tavrı alkışlanmalıdır. Hizmet, cemaat, imam gibi kavramları kullanarak tam tersi mecralarda dolaşanların yaptıklarına vicdan perspektifinden ancak *vicdan tutulması* denebilir. Bir Kızılderili atasözü, kalpleri ve beyinleri mankurtlaşmış böylelere birebir uyan şu tespiti yapmaktadır: *Kaybetmeyi ahlaksız bir teklife tercih et, ikincisinin acısı bir an, diğerinin vicdan azabı bir ömür boyu sürer.*

Bir vicdan tutulmasını da, insan hakları deyince mangalda kül bırakmayan günümüz batı dünyası yaşamaktadır. İnsan hakları belgelerinde tanımlan-

miş hakların, kendi canları, malları için çok önemli olduğu, ancak kendinden olmayanlar için çokta önemli olmadığı, ikiyüzlü tavırlarından anlaşılacaktır. Ülkelerinde ki bir patlamada dünyayı ayağa kaldıranların, dünyanın öbür tarafında onlarca, yüzlerce insanın ölümüne neden olan çok sayıda ki patlamada umursamaz davrandıkları gözlemlenmektedir. Savaşın öldürücü darbelerinden kaçarak ülkelerine sığınmaya çalışan çaresizleri, kışın soğuk günlerinde tel örgülerle karşılayanların, ülkelerine almamak için türlü türlü bahane arayanların; lütfedip tel örgünün ötesine aldıkları sığınmacılara köpeğe atar gibi ekmek atanların; bütün engellemelerine rağmen ülkesine girebilenlerin maddi varlıklarına el koymaya çalışanların ve küçük çocuklarını yok edenlerin; Aylan bebekler başta olmak üzere denizde boğulup kıyıya vuran binlerce insana kıyıya vuran balinaların kurtarılması için gösterdikleri tavrın onda birini göstermeyenlerin, hatta mülteciler boğulsun diye denizde ki gemilerini batırmaya çalışanların tavrına da dense dense *vicdan tutulması* denir.

Vicdanla ilgili olarak cevabı aranan günümüz sorunlardan biri, kamusal vicdanın varlığına ilişkindir. Felsefe, vicdanı bireysel bir değer olarak kabul eder ve kamusal vicdanın olmadığını savunur. İçinde zihinsel berraklık, mantık, inanç, ahlak, insana ve olaylara yaklaşımımız gibi kişisel verileri barındırdığı için vicdan bireyseldir der. Bu görüşün tartışmaya açık olduğu şüphesizdir. Eğer filozoflar bu coğrafya-

da yetişmiş ve tarihi süreçlerimizi yaşamış olsalardı kamusal vicdanın olmadığını kolay söyleyemezlerdi. Çünkü bu coğrafyanın bin yıllık tarihinin ve köklü kültürünün temelinde kamusal vicdan yatmaktadır. Kamusal vicdan olmasaydı 15 Temmuz'da bu halk sokağa çıkar mıydı? Kendini tankların önüne siper eder miydi? Gözünü kırpmadan mermilerin üstüne gider miydi?

Son bir vaka anlatarak bu yazıyı bitirmek istiyorum. Birinci Dünya Savaşında Ruslar, 1916 yılında Erzurum'u işgal ettikten sonra Bayburt'a yönelmiş ve iki şehrin arasındaki Kop Dağı'nda 6 ay sürecek olan savaş başlamıştır. Bayburtlu bir kadın, cephe de savaşan kocasının sağ olduğunu cepheden gelen bir hemşerisinden öğrenmiş. Ona, "*Bir ihtiyacı var mı?*" diye sormuş. Gelen asker, "*Bir çift çorap, tütün ve ekmek götür*" demiş. Kadıncağız, akşam hazırlığını yaparak sabah erkenden cepheye gidenlerle birlikte yaya olarak yola çıkmış. Akşam üzeri Kop Dağı'na ulaşmış. Orada kocasının cephe ilerisine geçerek Pırnakapan Köyü'ne indiğini söylemişler. Gece yola devam edip sabah Pırnakapan'a vardığında kocasının şehit olduğunu öğrenmiş. O acı ile ağlaya ağlaya geri dönmüş. Sonra da bir ömür boyu; "*Götürdüğüm ekmek, tütün ve çorapları orada savaşan bir kardaşıma niye vermedim*" diye ağlayıp durmuş.

Kamusal vicdan olmasa insan hiç böyle ahlanıp vahlanır mı?

Yusuf KOLUKISA Hâkim

TEK

Bir satır yazsam,
her şey sütlüman olsa
yada kopsa fırtınalar.
Okyanusunda boğsa beni
her kelimesi.

Bir dizi
boncuk tanesi olsam,
boynunda sıralı.
Her başını kaldırışın
ateşim olsa.

Bir tek bulutu olsam
özleminle yanan,
yaz sıcaklığında, gökyüzünün.
Yağmasam, gölgen olsam.
İçimdeki tek damla yağmuru
ellerine bıraksam.

Muhammet Nasuh ÇEVİK Hâkim

ANNEM

Maviye koşan bulutlarım vardı ya annem
Neredeler şimdi bilmem
Güneşin yaktığı gözlerim vardı
Bazende yanaklarımı yakan gözyaşlarım
Annem seni Nerede kaybettim ben, bilmem
İçim sensiz odalar gibi bomboş annem
Ruhumun kırık kapılarından gir de
Sen umutlarımı dolaş annem.

Hani yalnızlıktan korkardım ya hep ben
İşte öyle korkarım annem
Boğazımda düğümlenen Hasretinden
Seni hatırlatan herşeyden
Ve en çokta aynada ki senden
Korkarım annem.

Mustafa TOPRAK
Hâkim

DUA

“Çağırarak, seslenmek, istemek, yardım talep etmek” manasındaki dua, “küçükten büyüğe, aşağıdan yukarıya vaki olan talep ve niyaz” anlamında isim olarak da kullanılmakta olup Allah’ın (c.c.) yüceliği karşısında kulun aczini itiraf etmesini, sevgi ve tazim duyguları içinde lütuf ve yardımını dilemesini ifade eder. (Cilacı Osman, TDV, İA, Dua Maddesi, s. IX/529)

Kur’an-ı Kerim’de ikiyüze yakın ayette duadan bahsedilmektedir. Ayrıca, Allah’a (c.c.) karşı yönelme ve O’ndan bağış dilemekle ilgili çok sayıda ayet vardır. Yüzden fazla ayette de peygamberlerin ve iyi kulların yaptıkları dua örneklerine yer verilmiştir. Bunlar arasında özellikle Hz. Adem, Hz. Musa, Hz. İbrahim, Hz. Hud, Hz. Nuh, Hz. İsa, Hz. Zekeriyya, Hz. Süleyman ve Hz. Meryem’i örnek gösterebiliriz.

“De ki; eğer duanız olmasaydı, ne öneminiz vardı?” (Furkan, 77) ayeti ile Rabbimiz, duanın kendi katındaki kıymetini ve önemini göstermiştir. Başka ayetlerde ise şu müjdeyi vermiştir: “Bana dua edin ki, dualarınızı kabul edeyim.” (Gafir, 60); “Kulum sana Ben’den sorarsa, ben gerçekten ona yakınım, bana dua edenin duasını kabul ederim.” (Bakara,168); “Rabbim elbette duaları işitir.” (İbrahim, 39); “Ey inananlar! Sabır ve namaz ile yardım isteyiniz, çünkü Allah sabredenlerle beraberdir.” (Bakara, 45).

Ayrıca bu konuda en güzel örnek olan Sevgili Peygamberimiz (s.a.v) bir Hadis-i Şeriflerinde “Dua ibadetin özüdür.” (Tirmizi, Deavat,1) diyerek duanın önemine işaret buyurmuşlar ve kendisi de hayatında sık sık dua etmişlerdir. O, her zaman çalışmayı tavsiye etmiş, tembelliği ve boş oturmayı yermiş, tehlikelere karşıda daima tedbirli olmamızı istemiştir. (Diyanet Aylık Dergi Ekim 2004, 17-18)

Sevgili Peygamberimizin (s.a.v) Hadis-i Şeriflerinden birkaç örnekle konumuz bitirelim.

“Allah’ım! Dinimi doğru kıl, o benim işlerimin ismetidir. Dünyamı da doğru kıl, hayatım onda geçmektedir. Ahiretimi de doğru kıl, dönüşüm orayadır. Hayatı benim için her hayırda artma vesilesi kıl. Ölümü de her çeşit şerden kurtularak rahata kavuşma kıl.” (Müslim, Zikr, 71)

“Allah’ım! Acizlikten, tembellikten, korkaklıktan, düşkünlük derecesine varan ihtiyarlıktan, cimrilikten sana sığınırım. Keza, kabir azabından sana sığınırım. Hayat ve ölüm fitnesinden ana sığınırım.” (Buhârî, Daavât, 38, 40, 42)

“Allahım! Yaptığım ve yapmadığım işlerin şerinden sana sığınırım.” (Müslim, Zikir, 65)

“Allah’ım! Senden dinde sebat etmeyi, doğru luğa da azmetmeyi istiyorum. Keza nimetine şükretmeyi, sana güzel ibadette bulunmayı talep ediyorum, doğruyu konuşan bir dil, eğriliklerden uzak bir kalb diliyorum. Allahım! Senin bildiğin her çeşit şerden sana sığınıyorum, bilmekte olduğun bütün hayırları senden istiyorum, bildiğin günahlarımdan sana istiğfar ediyorum!” (Tirmizi, Daavât, 22)

“Allah’ım! Seni hamdinle tenzih ederim, senden başka ilâh yoktur. Günahım için affını dilerim, rahmetini talep ederim. Allah’ım ilmimi artır, bana hidayet verdikten sonra kalbimi saptırma. Katından bana rahmet lutfet. Sen lutfedenlerin en cömerdisin.” (Ebû Dâvud, Edeb, 108)

Her anımızın dualarla geçmesi dileğiyle...

<http://dua.diyamet.gov.tr/Makaleler.aspx> adresinde (URL) yer alan makalelerden derlenmiş bir yazıdır.

PİŞMANLIK*

Sait Faik Abasıyanık'ın, adliye muhabirliği yaptığı bir aylık süre içerisinde, 28 Nisan-31 Mayıs 1942 tarihleri arasında Haber Gazetesi'nde "Mahkemelerde" başlığı altında yazdığı öykülerden biri... Bu öykü, 13 Mayıs 1942 tarihli Haber Gazetesi'nde yayınlanmıştır.

Sait Faik ABASIYANIK

8.30 vapurundan, Büyükkada'ya işçiler çıkıyor. Badanaçılar, sıvacılar, boyacılar, marangozlar: Büyükkada yaza hazırlanıyor. Anastas'la Aristidi iki sıvacı gençtir.

Bakkal Moiz'in şivesi düzgün:

- 8.30 vapurundan bu zamanda işçiler çıkar. Birden dükkanımı doldururlar. Belki elliye yakın insan vardı. Ben tezgahtan çıkacak vaziyette değildim, sıkışmış kalmıştım. Bir aralık hanımın biri, "Ekmekler gidiyor bakkal!" diye bağırdı. Zar zor dışarı fırladım.

Bayan, "Budur! Budur!.." diye birisini gösterdi. Bu, Anastas'tı. Yanında bir arkadaşıyla gidiyordu. Buradaki suçlu olanla değil, başka bir arkadaşıyla, "Ya ekmeği ver, yahut da karne ile parayı..." "Gözünü aç babalık, bizde ekmeğin yoktu diye ellerini gösterdi. Bayan hala ekmeği aşırının o olduğunda ısrar ediyordu. Bayan, polis çağırırdı. Ben dükkana gittim; kalabalıkta öbür ekmeklere de bir şey olmasın diye. Ben ekmeği çalanı görmedim, bilmiyorum. Karakola çağırdılar. Orada ekmeği çalanın demin konuştuğum çocuk olduğunu, ekmeği başka bir arkadaşına verdikten sonra kendisinin eli boş gittiğini öğrendim.

- Bunlar karakolda ne dediler?

- Emniyet amiri Anastas'a, "Paran var mı?" diye sordu. O da cebinden epey bir para çıkardı. "Karnen var mı?" diye soruldu. İki tane de karne gösterdi. Başka bir şey bilmiyorum.

Anastas:

- İşe gitmek için acele ediyordum. Dükkan kalabalıktı. Her zaman ekmeğimi bu bakkaldan alırım. Ekmeği alıp dört karneyi oraya bıraktım. Parayı da,

“Yabancı değildir bakkal, akşama veririm” diye düşündüm. Vermedim. Elimde iş takımları olduğu için ekmeği arkadaşım Aristidi'ye verdim. O yürüdü gitti.

Hakim sordu:

- İyi arkadaşların varmış. Ben olsam bu zamanda babama emniyet edip karnemi bir başkasına vermezdim. Doğrusu, vallah korkardım. Haydi Anastas! Doğru söyle. Doğru söylemekte bir hayır vardır. Şu karneleri oraya tezgahın üzerine bırakmadın değil mi?

- Bıraktım efendim.

Hakim:

- Belki bu da doğrudur, ama görüyorum ki, sen zeki bir çocuksun. Yüzün onu gösteriyor. Sen ekmeği alıp da karneyi tezgahın üstüne bırakacak halde değildin. Parayı bıraktım deseydin, buna bir dereceye kadar inanırdım. Sana, bak ne diyorum; doğru söylemekte bir hayır vardır. Karneleri bırakmadın, değil mi?

Anastas başını önüne eğdi, kızardı:

- Bırakmadım efendim, dedi.

Hakim:

- Niye bıraktım dedin, utanmadın mı?

Anastas:

- Çok utandım bay hakim. Ben bir hata ettim. Affedin. Arkadaşıma gelince, o, ben karneleri ve parayı

bıraktım sanıyordu. Onun hiç kabahati yok.

- Sen niye bu hataya iştirak ettin, söyle bakalım Aristidi?

Aristidi:

- Biz altı kişiydik. Hepsi karneleri bize vermişlerdi. Öteki arkadaşlar işe gitmişlerdi. Ben kapının yanındaydım. Anastas içeri girdi. Bana bir ekmeğe verdi. Ben de yürüdüm gittim. Anastas'ın parayı ve karneleri verdiğini zannettim. Sonra arkadan polis yetişti. Anastas'a ekmeği sordu. Ben önde gidiyordum. Polisin sorduğunu işitince döndüm ve ekmeği, “Buyrun!” diyerek polise teslim ettim.

Şahit İsmet Hanım:

- Ben yarım saattir bekliyordum. Baktım ki, gamseleli bir çocuk dakikasında ekmeği alıp gidiyor. “Ben bir saattir bekliyorum. Hala ekmeğimi vereceksin. Bak başkaları alıp alıp gidiyorlar. Biraz da bize bak!” diye bakkala çıktım. Bakkal hemen koştu. “Hangisi?” diye sordu. Anastas'ı gösterdim. Polis getirdik. Öteki çocuk ekmeği getirip, “Buyrun!” diyerek polise teslim etti.

Şahit Şahan Asilpek hakimnin her sözüne, “Benim haberim yok!”tan başka bir şey söylemedi. Hakim de, “Madem ki bunun hiçbir şeyden haberi yokmuş, ne diye getirdiler? İşine gitseydi daha iyiydi.” dedi.

İki şahit daha dinlenildi. Onların dükkandaki vaka-dan hiç haberleri yoktu. Yalnız dışardaki hadiseye şahit olmuşlardı. Nihayet polis irfan dinlenildi:

- Merkezden iskeleye gidiyordum. İsmet Hanım koşa koşa geldi. "Polis! Polis koş! Ekmek çaldılar!" diye haykırıyordu. Ekmeği çalanı İsmet Hanım gösterdi.

Hakim:

- Pekala, ötekinin bu işten haberi var mıydı?

Polis İrfan:

- Kanaatimce onun da haberi vardı. Fakat emin değilim hakim bey.

Anastas tekrar affını istedi. "Parasını akşam valahi verecektim" diye de ilave etti. Davacı ekmeği kendisine iade edildiği için davasından vazgeçmişti. Anastas yine affını istedi. Çok teessür duyduğu yüzünden anlaşılıyordu. O sapsarı, biz heyecanlı, kararı bekledik.

Hakim:

- Bak oğlum, diye başladı. Senin, biraz beklemek sıkıntısına tahammül edemeyerek, bu ekmeği almış olduğuna kanaat getirdim. Cezan, bu harekete uygun Ceza Kanunu'nun ... maddesi mucibince altı aydır. Fakat çaldığın şey nihayet pek az bir şey olduğundan, senin bu cezanın üçte ikisini indiriyorum. Dört ay hapis oluyor. Yaşın küçük olduğu için bunu da indiriyorum. Bir ay yirmi gün hapis yatacaksın. Bunun da içinde camekandaki ekmeğe karşı mukavemetsiz bir his duyduğuna kanaat getirdiğim için, ahvali hazırayı düşünerek cezanı bir ay üç güne indiriyorum. Nedamet getirdiğine, bu işi bir daha yapmayacağına kanaat getirdiğim için bu cezanı da tecil ediyorum. Yani şimdi bu cezanı mahpus olarak yatmayacaksın. Ama yine cezanı cezadır. Yalnız bir daha böyle şeyler yapmazsan sanki ceza görmemiş gibi olacak. Yaparsan o zaman çok fena olacak. Bir

defa sabıkalı olacaksın. Sonra daha ağır ceza göreceksin... Ve bu cezayı da o ceza ile birlikte çekeceksin.

- Sana gelince Aristidi, senin söylediklerine de inandım. Onun için seni de, beraat ettiriyorum. Fakat bir daha parasının verildiğini gözünle iyice görmeden, bir malı arkadaşın da verse alma, dikkatli ol oğlum.

- Mahkeme masrafları da 250 kuruş tuttu. Onu da Anastas senden alacağız, hadi bakalım.

* Sait Faik ABASIYANIK, Mahkeme Kapısı, Yapı Kredi Yayınları, Birinci Baskı, İstanbul/2003, s. 35-38

Veli Yasir KARATAŞ

Hâkim

ÖLÜMSÜZ ŞAİRİN SENFONİSİ -I-

Önceleri

Şekilsiz resimlerim vardı sana benzemeyen

Uzak yolculuklarım vardı

Gidince dönmeyen ümit kuşlarına

Avunmak için

İnciden yapılmış kapılarım vardı kalpsiz yüreklerde

Sahte bakışlara tutulan ürkek gözlerim vardı

Bakınca donup kalan gözlerim

Şimdilerde

Bir nehir akıyor içimde

Ölümsüz şairin sefonisine

Seni özlüyorum

Sevgimi adadığım yüreklerde

Ararken seni özlüyorum

Seni ürkek gözlerinde

Durmadan

Bir yelkenli yapıyorum tek kanatlı

Nehrin ortasından seni alıyorum uzak yolculuklara

Coğrafyalar bir parça oluyor senden

İrağında yolların

Çoğalyorsun içimde

Islak gözlerini okşayınca ellerim

Ve

Sen çıkıyorsun gözyaşlarımdan

Kararlıyım artık

Uzak yolculuklarıma seni alıyorum

Birbiri ardınca eklediğim şekilsiz resimlerden

KUBBEDEKİ YANKI*

Pagan Roma devri İstanbul'u meydanları, sütunlu caddeleri, heykelleri, çeşmeleri, hamamları, tiyatroları ve hipodromuyla tipik bir antik şehir düzeni taşıyordu. Bizans İstanbul'unda (IV. yüzyıldan başlar) da ilk dönemlerde bu etkiyle sütunlu caddeler, anıt ve heykellerle süslü meydanlar görülür. Hipodrom'daki Burmalı Sütun, I. Theodosius Dikilitaşı ve Örme Sütun en tanınmışları olmak üzere, Gotlar Sütunu, Azize Helene Sütunu ve Gümüş Eudoksia Anıtı da Bizans İstanbul'un meydanlarını süsleyen anıtlardı. VII. yüzyıla kadar antik şehir görünüşünü koruyan İstanbul'un Hıristiyan kimliğinin kent mimarisinde belirginleşmesi ikonaklazma dönemine (711-843) rastlar.

Hıristiyanlığın pek çok kilise ve manastırıyla bezenmiş Bizans İstanbul'unda dini merkez Ayasofya'ydı. İstanbul 1453'te Fatih Sultan Mehmet tarafından alındıktan sonra Ayasofya gibi camiye çevrilen kiliselerden birçoğu günümüze kadar geldi. Bizans sanatının en büyük eseri Ayasofya, 6. yüzyıldan günümüze ulaşan iri cüssesi ve iç süslemelerinin görkemiyle dikkat çeker. Orta kubbesinin yüksekliği ve çapıyla aşılammış bir başyapıttır.

Osmanlı, camiye çevirdiği Ayasofya'yı kentin birinci camisi olarak kabul etmişti. 16. yüzyıla gelindiğindeyse İstanbul'a İslami görünüşünü kazandıran cami ve külliyelerin sayısı 300'ü buldu. Fatih Külliyesi'yle (1463-70) İslam dünyasında o güne kadar örneği olmayan bir sosyal merkez planlaması fikrine ulaşıldığı görülür.

Fatih Sultan Mehmet'in kararıyla yapımına 1462'de başlanan Yeni Saray (Topkapı Sarayı) için seçilen yer, eski akropolis tepesiydi. Haliç, Boğaz, Üsküdar ve Marmara'ya hâkim tepeye yapılan saray, Osmanlı başkenti İstanbul'un sembolü oldu. İstanbul tarih boyunca siyasi ve ticari bir merkez olmanın yanı sıra Büyük Roma İmparatorluğu'nda paganizm, Doğu Roma'da (Bizans) Hıristiyanlık ve Osmanlı döneminde İslam için dinsel bir çekim merkezi oldu.

* İstanbul Keşfetmek İçin Bak, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları, İlk Basım Ekim 2008, İstanbul, s. 135

SÖYLEŞİ

Sağlık Bakanı Prof. Dr. Recep AKDAĞ

“Başarı nedir? Bana göre, hâkimlik, savcılık ve doktorluk gibi meslekler açısından söylüyorum, başarı; insanların hayır duasını almak ve Allah’ın rızasını kazanmaktır. Buna odaklanırsanız zaten başarılısınız demektir. Bir hâkim ve savcı nasıl başarılı olur? Adil, tarafsız ve hızlı bir biçimde davalarını sonlandırmışsa başarılı olmuş demektir.”

Ertan AYDIN - Fethullah SOYUBELLİ

Sayın bakanım bize çocukluğunuzdan başlayarak biraz kendinizden bahseder misiniz?

Ben 1960 Erzurum doğumluyum. Hayatımın önemli bölümü Erzurum’da geçti. Liseye kadar Erzurum’da okudum. Liseyi Ankara’da okudum. Babam o dönem milletvekiliydi. Sonra bir sene İstanbul Teknik Üniversitesi’nde yarım sömestr elektronik mühendisliği okudum. 12 Eylül’den önceydi. Dolayısıyla o zaman bu anarşi ortamında orada okuyamayacağımı fark ettim. Zaten bir yıl ara vermişlerdi eğitime. Sonra tekrar sınava girip, tek tercih yaptım ve Erzurum Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi’ne girdim. Benim doktorluk hayatım bu şekilde başladı 1978 yılında fakülteyi bitirdikten sonra da 2 yıl Karabük’te mecburi hizmet yaptım. Sonra tekrar Erzurum’a döndüm ve orada ihtisas yaptım. Bir yıl Londra’da araştırmacı olarak çalıştım. Bilahare Atatürk üniversitesinde hoca oldum. 1986’dan 2002’ye kadar orada çalıştım.

Evet, Sayın Bakanım.

Erzurum’da erken sayılabilecek bir yaşta evlendim. Evlendiğimde 24 yaşındaydım. Öğrenciliğimin son yılına tekabül eder bu. Allah’a şükür mutlu bir aile hayatımız oldu. Açıkçası bu kadar sene böyle milletimize hizmet etmişsek eşimin bunda çok büyük bir katkısı var. O da başörtüsü meselesinden dolayı ilahiyat fakültesini okuyamamıştı. Okulu bırakmak zorunda kaldı. Tabii çocuklarla daha çok o meşgul oldu. Ben de üniversitede öğretim üyeliği, bir takım vakıf hizmetleri, sivil toplum hizmetleri yürütüyordum. 2002’de siyasete atılmaya karar verdim. Aslında bu kararı vermek

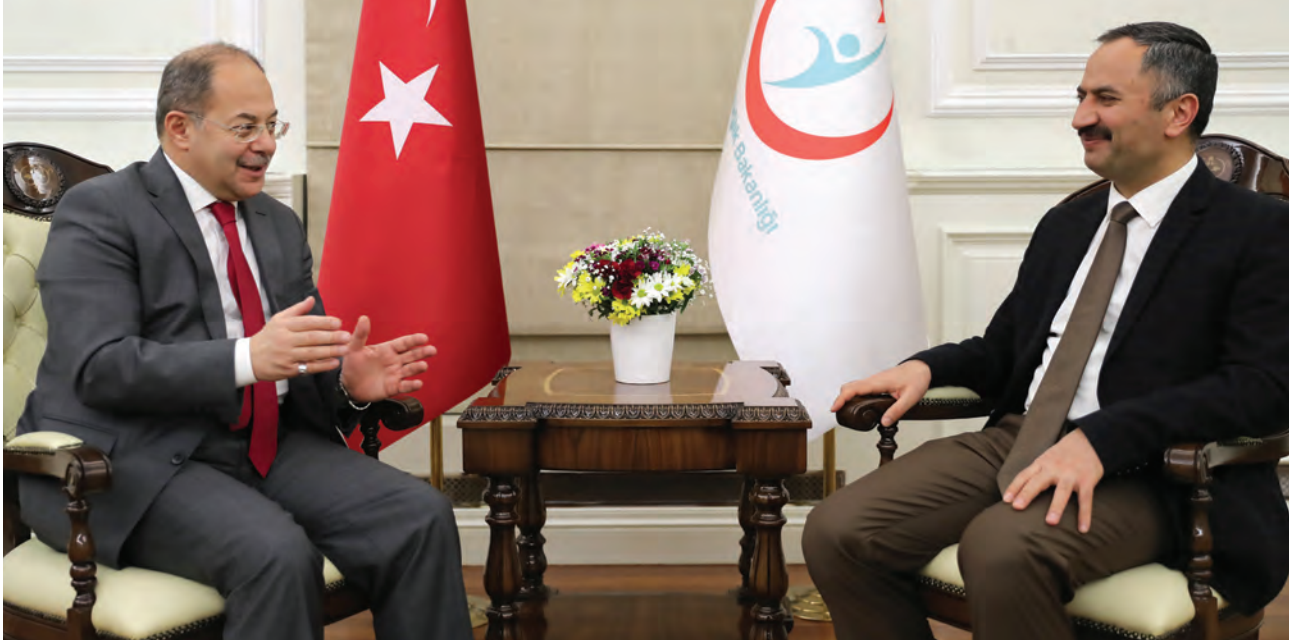

çok kolay olmadı. Çünkü rahmetli babamın zamanından bazen olumsuz tecrübelerimiz vardı. Fakat Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ile beraber çalışabiliriz, gerçekten bir şeyleri değiştirebiliriz fikri hasıl oldu. Parti kurulduktan bir sene sonra 2002 seçimlerinde partiye iştirak ettim. Milletvekili aday adayı oldum. Erzurum'dan milletvekili seçildim. Yani aktif olarak politikaya girişimle bakan oluşum arasında geçen süre üç aydır.

Toplumun içinden geldiğinizi anlıyoruz.

Geçmişimde üniversite öğretim üyeliği, araştırmacılık ve eğitimcilik var. En karakteristik olanı da biraz önce söylediğim gibi gençlik hareketleri ile birlikte sivil toplum örgütlerinde çalışmışlığım var. Bu ikili tecrübe alanı yanında üçüncü önemli tecrübe alanı da ticaret oldu benim için. Babam ticaretle meşguldü. 1997'de vefat etti. Babamın vefatından sonra bize ait olan mütevazı aile işletmemizi ben idare etmeye başladım. Peynir imalatı yapıyorduk. Bir taraftan üniversite öğretim üyeliği, öbür taraftan Erzurum'daki köylüden süt alarak mevsimlik peynir imalatı... Tabii bunlar o kadar farklı işler ki, şöyle tarif edeyim; şimdi diyelim ki bir hafta sonu uluslararası bir toplantıda konuşma yapıyorsunuz, bir tebliğ sunuyorsunuz. Bundan hemen sonra Er-

zurum'un bir köyüne gidiyorsunuz, köylüyle süt pazarlığı yapıyorsunuz. Sıcak sudan soğuk suya girmek gibi bir şey... Ama bunlar bana bakanlığım da çok fayda getirdi. Şöyle bir örneğim var, enteresan bir örnektir. Biz bir Amerikan firmasından bir aşı aldık. Tek firma olduğu içinde ihale yoluyla alamıyorsunuz. Pazarlık yoluyla alıyorsunuz. Aşının piyasa fiyatı o zaman 100 dolardı. Eczanelerde 100 dolara satılıyordu. Biz o aşıyı 13,75 dolara aldık. Firmanın CEO'su Türkiye'ye geldi. Benimle görüşmek istedi. Dedi ki "Sayın bakan arkadaşlarımız 8 aydır çalışıyorlar. Artık el sıkışalım bu iş bitsin, arkadaşlar sonuçlandırsınlar, biz prensipte el sıkışacağız, onlar anlaşmayı yapacak. Dedim ki "13,50 diyor arkadaşlarımız." Dedi ki el sıkışalım "olur" verdi elini ben onun elini sallamaya başladım. O "14,50" dedi, ben "13,50" diyorum, 14,50 diyor. Başladı gülmeye, anladı konuyu. Sonra dedi ki "anlaşamadık, tamam bitsin artık." Ve ayrıldık. İlgili genel müdüre dedim ki "Gidin söyleyin razı olmuyorlarsa vazgeçiyoruz, görüşmeleri sonlandırıyoruz, 2 saat süre verin" dedim. 13,75 dolara razı oldular. Ve biz o aşıyı şimdi bütün çocuklarımıza aileden ücret almadan yapıyoruz. Üretimin bir kısmı Türkiye'de yapılmaya başladı. Dünyada bizim aldığımız fiyata o aşıyı alabilen başka bir ülkede yok. İşte o ticari özgeçmiş falan olmasa bunları bu şekilde yapmak biraz zor.

Sayın Bakanım neden tıp okudunuz? Özel bir nedeni mi var, yoksa yönlendirme mi oldu?

Aslında tıp, benim başlangıçta ikinci tercihimdi. Doğrusu o zaman şimdide zaman zaman böyle oluyor, en yüksek puanlı yerlere bakıyordunuz. Mesela benim birinci tercihim uçak mühendisliğiydi ve en yüksek puan oydu o zaman. İTÜ uçak mühendisliği, ikinci tercihim Hacettepe Tıp Fakültesi idi, üçüncü tercihim İTÜ elektronikti. İlk elektroniğe girdim, ama söylediğim gibi o zaman o anarşi ortamında okuyamayacağımı anlayınca ikinciyi tek tercih yaptım artık. Erzurum Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi o zaman 460 küsur puanla öğrenci aldı. Ben 592 puan almıştım. Yani biraz da sığınılacak bir limandı Erzurum benim için. Erzurum'da okuyabileceğim en yüksek puanlı okulda tıp fakültesiydi. Fakat fakülte başladıktan sonra, özellikle hastayla karşılaşmaya başladıktan sonra çok doğru bir tercih yaptığımı o zaman inandım, çok severek yaptım o işi. Çocuk doktorluğu ve çocuk ihtisasını da çok severek yaptım. Bir müddet sonrada hastalarla birlikte mağdur olduğumuzu hissettim. Yani eski sistemde sadece hastalar ve hasta yakınları değil, sağlık çalışanları da mağdur oluyordu. Şimdi kanserli bir çocuk tedavi ediyorsunuz, 12 yıla yakın kanserli çocukları tedavi ettim. Erzurum'da çocuk, yeşil kartlı, iki buçuk yıl tedavi etmişsiniz, bir altı ay kalmış, artık tedaviyi sonlandıracaksınız, iyileşiyor. Kan kanserli bir çocukta yaptığımız tedavinin neticesinde kan pulcukları azalır, bazen diğer kan hücreleri de azalır. İşte tedavi ile onlar azalmaya başlamış, sizde onları yerine koyacak malzemeyi temine çalışıyorsunuz. Çocuk bir iki gün içinde çok sıkıntıya girecek. İlgili kaymakamı arıyorsunuz yeşil kartlı

olduğu için, hastanın yerine siz konuşuyorsunuz. Sistemler o zaman çok karmaşık, bürokrasisi var. Hastanın burnu kanamaya başlıyor. Bir gün sonra tahlil sonuçlarına bakıyorsunuz, risk çok büyüdü, sekiz on saat sonra akciğerlerinde kanama oluyor, artık iyice telaşa kapılıyorsunuz. Biliyorsunuz ki, beyin kanaması gelir peşinden ve çocuk ölür. Büyük bir telaş içinde sağa sola başvuruyorsunuz, o malzemeyi temin ediyorsunuz, ama iki saat önce çocuk ölmüş oluyor. Buna benzer o kadar örneğimiz var ki. Ya da görüyorsunuz, anneler çalıştığınız klinikte bebeklerinin yanında refakatçi kalıyorlar. Gece taş bir zemin üzerinde, beton bir zemin üzerinde... Taş zemin üzerinde mukavva serip onun üzerinde yatıyor anneler günlerce... Yani annelerin yatacak bir yeri yok. Ben asistanken tekerlekli ve üstüne uzanılacak küçük, basit yataklar tasarlamıştım. O gün için büyük bir şeydi, benim adıma büyük bir başarıydı. Hayatım, böyle şeylerle mücadele ederek geçti. Sonra fark ettim ki, işte biraz önce söylediğim gibi bu ekiple, yani Recep Tayyip Erdoğan ve arkadaşlarıyla bir şeyler yapılır. Böyle diyerek siyasete girdim, nasip oldu öyle bakan olduk.

Sayın Bakanım Erzurumlusunuz, biraz da Erzurum'dan kendi bakış açınızla bahsedebilir misiniz? Erzurum Türkiye için ne ifade ediyor?

Erzurum'da okumuş olmaktan çok mutluyum. Belli özelliklerden ve o günün şartlarından dolayı Erzurum'u seçtim, ama çok iyi olmuş. Farklı bir ortamı var Erzurum'un, farklı bir manevi iklimi var. Çok karakteristiktir, o manevi iklimden çok istifade ettim. Bana göre üniversite eğitimi, sadece bir mesleki eğitim değil, aynı zamanda bir ideoloji yapılanması

da oluyor insanlarda o yaşlarda. Hayatla ilgili görüşlerim gerçi lisede oldukça şekillenmişti: Manevi değerlere ve kendi ruh kökümüze bağlılık... Bizi Erzurum'un ortamı yetiştirdi. Bazı şehirlerin böyle özellikleri var. Mesela Erzurum'da eskiden askeri inzibat vardı, şimdi de var herhalde ama pek görmüyoruz ortalarda, askerler çarşı izni diye bir izne çıkarlardı. Bazen izinleri yetersiz olurdu ya da başka bir şeyden inzibatlar onları denetlerlerdi. Zaman zaman da alır götürürlerdi çarşıdan, ya da alıp götürmeye çalışırlardı. Erzurum'da inzibatların buna teşebbüs ettiği on vakanın dokuzunda vatandaşın o askeri inzibatların elinden aldığını görmüşümdür. Biri gider inzibatla konuşur, birisi münakaşa eder. Ne var, ne istiyorsun bu askerden der, onu alır götürür ve adeta kaçıtır onu oradan. Böyle bir şefkatli yapısı var Erzurum'un...

Mağduru koruma içgüdüsü!..

Evet mağduru koruma düşüncesi hakimdir Erzurum'da... Rahmetli babamdan bir misal vereyim. Bir ortağımız vardı, babamla aynı araçla iftara gidiyorlar. Bizzat kendisi anlatmıştı. "Yahya Bey aracın el frenini çekip birden bire durdu, niye durduğunu anlamadık. Süratli adımlarla yolun karşısına geçti. Şöyle bir baktım ki karşıda adamın biri yere oturmuş ve bacaklarını uzatmış, kafasından aşağı bol miktarda kan yüzüne gelmiş, başucunda da iki kişi var, ellerinde birer sopa o sopayla kafasına vurmuşlar. Yahya Bey de karşıya geçti, onlardan birine bir yumruk vurdu, sopayı elinden aldı, öbürünün elinden de sopayı aldı. Oradaki vatandaşlara da dedi ki: "Ütanmıyor musunuz? Erzurum'da iki kişi sopayla bir adamı dövüyorlar, nasıl buna razı oldunuz? Çabuk hastaneye kaldırın bunu. Adamı taksiye atıp götürdüler. Yahya bey hızlı adımlarla tekrar araca geldi el frenini indirdi ve biz gittik." Yani böyle bir yapı var Erzurum'da, biz böyle bir kültürle büyüdük. Bir yerde bir haksızlık oldu mu, bir gariban varsa, ya da mağdur biri varsa ona mutlaka yardımcı olmak lazım, olmazsan mesul olursun kendi vicdanında... Erzurum'da kendi manevi değerlerimiz açısından, insana hizmet açısından çok iyi bir dönem geçirdim. Üniversite hayatım ve sonraki dönemimde Erzurum'da olmaktan da çok mutlu oldum. Orada yetişmiş olmaktan da çok mutluyum. Erzurum'un bir özelliği daha var, inanılmaz vefakâr bir insanı vardır. Biraz hizmet ettiyseniz, o hizmetin karşılığını vefa olarak size misliyle veriyor, mesela beni Erzurum'da hemen hemen sevmeyen kimse yoktur. Tamam, hizmet ettik onlara, ama aslında onlar bize o yaptığımız hizmetin karşılığını fazlasıyla ödemişler. Her seçim dönemi arkamızda durdular, destek

verdiler. Çok yüksek oy oranlarıyla meclise geldik. Çok vefalı insanlardır. Aslında Anadolu'nun ya da Türklerin özelliği diye karakterize ettiğimiz birçok özellik Erzurum'da çok canlıdır.

Sayın Bakanım sizin döneminizde sağlıkta devrimler yapıldı, bunu hepimiz biliyoruz ve yaşadık. Bunu liderliğinize mi, kadronuza mı, yoksa akademisyenliğinize mi bağlıyorsunuz? Veya burada ana etken nedir?

Bir defa bunu kendime bağlı bir husus olarak görmüyorum. Birincisi benim partimin prensipleri... "Önce insan" diyen prensip... Ben çok söylemişimdir bir başka partinin çatısı altında bir başka başbakanla çalışıyor olsaydım yapamazdım, yaptırılmazlardı çünkü... Karşımıza çok engel çıktı, mesela sigara endüstrisi ve lobisiyle başka nasıl mücadele edeceksin? Yurt dışındaki konferanslarımda ve Harvard'daki derslerimde bana sıkça sorulan sorulardan biri odur. "Bu tütün kontrolü ve sigara mücadelesiyle ilgili uygulamaların tamamını, Dünya Sağlık örgütünün istediği bütün uygulamaları bu kadar süratle nasıl hayata geçirdiniz? Sigara endüstrisini nasıl razı ettiniz?" Sigara endüstrisini razı etmek için uğraşmadık ki, hiç öyle derdimiz yok ki bizim. Çünkü çok yüksek politik bir destek vardı, o zaman Başbakan olan Sayın Cumhurbaşkanımızın bu hususta arkamızda durması çok önemliydi. Bir de benim değiştirci ya da dönüştürücü liderlik anlamında bir takım alışkanlıklarım vardı çocukluğumdan beri gelen. Ama buna rağmen ben bunları

kendi başıma yapamazdım, çok iyi bir ekip kurmamış olsaydık. Gerçekten kendini adanmış bir ekip çalıştım ben. Bizim ekibimizde çalışanlar çok akıllı insanlardı, becerikli insanlardı ve kendini adanmış insanlardı. Bu ekip ile beraber özellikle ilk birkaç yıl bizim haftalık çalışma saatimiz 90-100 saatten inmiyordu. Ve bunun anlamı günde 15 saat çalışıyorsunuz. Böyle bir ekip ile çalıştım. Tabii bunu teşkil etmekte önemlidir. Partideki üst liderlik, kabinede birlikte çalıştığımız birçok arkadaş, benim oluşturduğum ekip, hepsi birlikte bu başarının sebebi, ama hepsinden de önemlisi aldığımız dualardır. Ben buna yürekten inanıyorum, biz bir yaptysak, Allah ona bin kattı, çünkü bir çok fakir fukaranın ve mağdurun duasını aldık biz bu dönüşüm sırasında. Bir yılda sağlık harcaması yaptığı için yoksullaşan hanelerin sayısı aşağı yukarı 166 bin haneydi biz geldiğimizde. Bu sayı 10. yılımızda 28 bin haneye düştü...Düşünün bir insan sağlık harcaması yapıyor, ya da ailenin üyesine sağlık harcaması yapıyor diye o aile yoksulluk seviyesinin altına düşüyor ve perişan oluyor demektir. Bunların önemli bir kısmında da harcama yapılan insan hayatını kaybediyor. Mesela ağır bir kanseri var, bu bir felakettir. Her yıl nereden baksanız 70 bin insanın sadece bu sebeple çok ciddi hayır duasını alıyorsunuz demektir. Ve bunun gibi daha yüzbinler, milyonlar... O zamanda Allah bereket veriyor yaptığınız işe.

Sayın Bakanım biz hakim savcılara hitap ediyoruz ağırlıklı olarak, onlara hayatta başarı noktasında ne gibi tavsiyeleriniz olur?

Başarı çok göreceli bir kavram. Göreceli bir kavram olan başarıyı önce kafalarında tanımlamalarını tavsiye ederim. Başarı nedir? Bana göre, hâkimlik, savcılık ve doktorluk gibi meslekler açısından söylüyorum, başarı; insanların hayır duasını almak ve Allah'ın rızasını kazanmaktır. Buna odaklanırsanız zaten başarılısınız demektir. Bir hâkim ve savcı nasıl başarılı olur? Adil ve hızlı bir biçimde, tarafsız bir biçimde davalarını sonlandırmışsa başarılı olmuş demektir. Başarılı olmak Yargıtay üyesi olmak mıdır? Yoksa HSYK üyesi olmak mıdır? Yoksa bu söylediğimiz şekilde adil tarafsız, hızlı ve etkin bir yargılama yapmış olmak mıdır? Bana göre ikincisidir. Ve başarılı olmak bakan olmak mıdır, yoksa ne bileyim işte doktor olarak vazifesini en iyi yapmak mıdır? İkincisidir. Aslında insanlar başarı diye tarif edilen daha yüksek kariyer seviyelerine gittikçe sorumlulukları artıyor değil mi? Yetkiniz artıyor sorumluluklarınız artıyor. Bunu bir tek sebeple istemek lazım daha fazla hizmet edebilirim diye. Eğer bir insan, bir savcı ya da bir hâkim ya da bir doktor ya da bir hemşire sabah kalkarken ben çocukumun nafakasını helalinden kazanacağım diye niyetini tazeleyebiliyorsa ve buna göre hareket ediyorsa, "ben insanlara hizmet etmek için evimden çıkıyorum, benim mesleğim böyle bir meslektir" şuuru akşama kadar canlı

tutuyorsa çok başarılı olmuş demektir. O zaman Allah'ın da rızasını kazanır, akşama kadar ibadet etmiş gibi evine döner, ben başarıyı böyle anlıyorum.

Sayın Bakanım siz kendinizde ifade ettiniz doğrusu biz de sizin bakanlık çalışmalarınızı zaman zaman takip ettik. Bürokratlarınızın da uzun saatler boyunca çalıştıklarını biliyoruz. Böyle yoğun çalışmalarda bulundunuz. Aileniz bu durumu nasıl tolere etti ve sonraki süreçte, yani bakanlıktan ayrıldıktan sonraki süreçte ne gibi çalışmalar yaptınız?

Aslında bizim bu yoğun tempoyu tolere edebilmemizin en önemli sebebi eşimdir. Eşim, çok başarılı bir ev yönetimi yaptı. Altı çocuğumuz oldu bizim, o altı çocuğun büyümesinde ve yetişmesindeki en büyük emek onundur. Evi çekip çevirme konusunda da onundur. Yorgun argın evinize dönüyorsunuz gecenin saat 12:00'sinde ya da ertesi sabahın 1:00'ünde, 2:00'sinde evinize gittiğinizde de evinizdeki problemlerle boğuşmak zorunda kalırsanız zaten dayanılmaz ki, çok zor bir şey. O hususta eşimin gerçekten çok büyük emeği vardır. Aramızda bir anlaşma var, benim yaptığım bir hayırlı iş varsa o hayırlı işin yarısına eşim ortaktır. Çocuklarda böyle bir ailede büyüdüler. Size biraz önce bahsettiğim gibi rahmetli babamda hayatını hep böyle geçirdi. Çocuklarımı o dönemde biraz ihmal ettiğimi sonradan fark ettim. Bakanlıktan ayrıldıktan sonra daha iyi imkanlar bulabiliyoruz. Bakanlıktan ayrıldıktan sonra da milletvekilliğimiz devam etti, meclis çalışmaları ve Erzurum için çalışmak sona ermedi. Onun dışında 2013 yılının sonbaharında Harvard'da master ve doktora dersleri verdim, 3 ay kaldım. Onlar davet ettiler beni, yine Harvard'la beraber bir bakanlık liderlik programı yürütüyoruz. Harvard'ın hocaları ve benim de içinde bulunduğum bir kaynak politikacı grubu... Toplamda 15 kişiyiz, aşağı yukarı her yıl belli sayıda bakanı alarak bir haftalık çok yoğun bir çalışma yapıyoruz. 5 yılda 95 bakanla bu ça-

lışmayı yaptık. Bunun dışında Dünya Sağlık Örgütü ve Dünya Bankası benden danışmanlık talep ettiler. Onların ülke geliştirme programlarına danışmanlık yapıyorum. Birçok ülkede toplantılara iştirak ettim, bunlar daha ziyade atölye çalışmaları... Yani ülkelerin sağlık politikasını geliştirme ya da yenileme adına, reform adına yapılan çalışmalarda benim tecrübemden bu iki uluslar arası kuruluş ciddi bir biçimde istifa ediyor. Son altı ay içinde de ülkeler doğrudan taleplerde bulundular. Bunlardan birisi İran, birisi de Kırgızistan mesela. Bu, bir taraftan o ülkelere katkı vermek oluyor, öbür taraftan da benim kendimi geliştirmeme çok büyük yararı oluyor.

Sayın Bakanım, son olarak Adalet Akademisi hakkındaki düşüncelerinizi de alabilir miyiz?

Adalet Akademisi, Türkiye için büyük bir şans. Akademiyi ziyaretimde Somali Adalet Bakanı da akademideydi, yemek yedik başkanımızla beraber. Gördüm ki sadece Türkiye için değil, birçok dost ülke içinde, gelişmekte olan ülkeler içinde burası büyük bir fırsat. Yargıda gerçek bir reforma ihtiyacımız var. Vatandaşın işini kolaylaştıracak bir dönüşüme ihtiyacımız var. Bana göre en önemli mesele, zihniyetin yenilenmesidir. Bu yenilenmenin bu akademide gerçekleştiğine inanıyorum. Akademi başkanlığını yapan Yılmaz Akçil Beyefendi de benim çok eskiden beri tanıdığım değerli bir hâkim. İdare mahkemelerinden, Erzurum'dan tanıdığım ve birlikte uzun yıllar oturup memleket meselelerini de konuştuğumuz bir insan. Ben onun yönetiminde de başarılı bir biçimde burada bir zihniyet dönüşümünün gerçekleştiğine inanıyorum. Hâkim ve savcılarının teknik açıdan yetiştirilmesi var, birde zihniyet ve adalet ideolojisi açısından yetiştirilmesi var. Bu dönemde ben bunun başarılı yapıldığını görüyorum ve çok mutlu oluyorum.

Bize zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz Sayın Bakanım. Çok güzel bir sohbet oldu.

İNGİLİZ HAKİMLERİN MAAŞI YOK MU GERÇEKTEN ?

“Doğru yerinden kalkana kadar yalan dünyayı dolaşırımış.”

Hele “yalan bilgilerin” gezinti yeri sosyal medya olunca değmeyin keyiflerine. Sorgulamayan zihinlerin birinden diğerine en konforlu seyahatlerini gerçekleştirirler.

Genelde birçoğunu görmezden gelip sayfaları kapatırdım, tâ ki İngiltere hâkimleri hakkında anlatılan ve virüs gibi internete yayılmış bir yanlış bilgi ve ona dayanak hikâyeyi Türk yargı sistemine eleştiri için kullanan bir paylaşım görünceye kadar. Artık “doğrunun” yerinden kalkma vakti gelmişti. İlk durağının da “hakk’ı” tesis edecek olan hâkim ve savcılarımızın huzuru olduğunu düşündüm.

Herhangi bir arama motoru sayfasına yazarak hemen her sitede bulabileceğiniz ve herkesin binbir hevesle doğru sanarak sayfasında paylaştığı bilgi şöyleydi:

“İngiliz hâkimlerinin maaşı yoktur. Bunun yerine ihtiyaçları olunca kullandıkları sınırsız çek defterleri vardır.” İngiliz devleti hâkimlerine bu denli güvenirmiş. Peki, bir İngiliz hâkimi bu sözde “sınırsız çek” ile ne yapmış, ona bakalım şu meşhur hikâyemizde:

Bir gün [İngiltere’de] hâkimin biri bir bankaya gidip 1.000.000 poundluk bir çek bozdurmak istediğini söylemiş. Tabii ortalık birbirine girmiş. Banka yöneticileri, en üst makamdan onay almadan bu kadar parayı veremeyeceklerini söyleyip hemen İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve Başbakanlığa filan telefon etmişler. Ancak aradıkları her yerden gelen cevap aynıymış; ÖDEYİN!

Gel gelelim bankada o kadar nakit yokmuş. Hâkimden ertesi gün gelmesi rica edilmiş. Ertesi gün para bir bavul içinde hazırmış. Aradan birkaç gün geçmiş. Hâkim çıkagelmiş. Parayı bankaya geri vermek istiyormuş. Banka yönetimi şaşırıp kalmış. Hemen Adalet Bakanlığı’nı aramışlar. Derhal bakanlık müfettişleri devreye girmiş ve hâkime hareketinin sebebini sormuş-

lar. Hâkim, “Kraliçe’nin hükümeti bize gerçekten bu kadar güveniyor mu? Onu sınıdım.” cevabını vermiş. Raporlar bakanlığa iletilmiş ve aynı gün hâkim azledilmiş. Adalet Bakanlığı hâkime gönderdiği yazıda gerekçeyi şöyle açıklamış: “Kraliçe hükümetinin saygın bir hâkimi, devletine güvenmiyor ve onu sınıyorsa, devlet ona asla güvenmez.”

Hikâyeyi okuyan ve doğru olduğuna sorgusuz sualsiz inanan karşılaştığım herkes istisnâsız; “Devlet dediğin böyle olur.”, “Ne sistem kurmuşlar ama”, “Devletteki ciddiyete, disipline bak, işte onlar bunun için İngiltere” vb... “dışı forma içini sorma” tadında övgüleri sıralıyor, bu “yalan”a inanarak dünyayı dolaşması için gereken seyahat biletlerini altın tepside sunuyorlardı.

Tarihte böyle bir İngiliz hâkim açık çek maaş yetkisi verilmiş olup da bu şekilde Devletini sınımış ve sonunda Devleti de ona: “Sen bana güvenmezsen, ben de sana güvenmem!” şeklinde ilkokul çocuğu mantığı ile küsüp hâkimini görevden almış mıdır? Bakalım hakikaten öyle mi? Cevapları İngiliz hukuk tarihinde ve tabii yine İngiliz yargı sisteminde buluyoruz.

Öncelikle hikâyemizdeki hâkim tamamen bir kurmacadan ibaret olup, İngiliz hukuk tarihinde bu sebeple azledilen bir hâkim bulunmamaktadır. İngiltere’de

yüksek mahkeme veya istinaf mahkemesi hâkimlerini azletme yetkisi, Lordlar Kamarası ve/veya Avam Kamarası teklifiyle Kraliçe’ye aittir. Bu yetki günümüze kadar yüksek mahkeme hâkimleri için sadece bir kez kullanılmıştır. Sir Jonah Barrington, 1830 yılında Deniz Hukuku Yüksek Mahkemesi veznesinde davacılara ait 700 poundu usulsüz kullandığı için Kraliçe tarafından görevinden alınmıştır.¹

Gelelim daha alt derecedeki hâkimlerin görevden alınmalarına. Alt derece hâkimlerini görevden almaya ise Yüksek Mahkeme Kraliyet Dairesi Başkanı’nın oluru ile Adalet Bakanı yetkilidir. İngiltere tarihinde alt derece mahkemelerinde gerçekleşen görevden alma sayısı çok sınırlıdır. Bunlardan biri 1983 tarihinde hâkim Bruce Campbell için kullanılmıştır. Bruce Campbell, özel yatında ülkeye kaçak içki ve sigara ithal ederken yakalandığı için görevinden alınmıştır.² Alt derece mahkemelerinde bir diğer görevden alınma durumu 2009 yılında Margaret Short isimli bir hâkimin şahsında gerçekleşmiştir. Çalışanları hakkında gerçek dışı ithamlarda bulunma, mahkemesinde görev alan avukatlara saygısız davranışları, yıllık izinlerini zamansız kullanmak vb. sebeplerden meslekten çıkarılmıştır.³ Son olarak Mart 2015’te 3 hâkim mahkemede isimlerine zimmetli bilgisayarlarında cinsel içerikli yetişkin filmleri seyrettiklerinin tespiti üzerine görev-

den alınmıştır.⁴ İngiliz hukuk tarihinde görevden alınan hâkimler yukarıda bahsedilenlerden ibarettir ve bu hâkimlerden hiçbirinin hikâyemizdeki “devletini sınanan” hâkim olmadığı açıktır.

Hikâyedeki hâkimlerin maaşının açık çek usulüne dayanması da, hikâyenin kendisi gibi uydurmadır. İngiliz hâkimlerinin aldıkları maaşın izini en eski 1645 yılına kadar sürmek mümkün. 1645 yılında Kral I. Charles hâkimlerin yıllık maaşını 200 pound’tan 1.000 pounda çıkarmıştır.⁵

Günümüzde ise İngiliz hâkimleri bizim sistemimize benzer bir şekilde derece ve sınıflarına göre

İngiltere Adalet Bakanlığı Yargı Maaşları
Nisan 2015

Maaş Grubu	Maaşlar Sterlin
1	247,112
1.1	220,655
2	213,125
3	202,668
4	177,988
5	142,745
6.1	132,184
6.2	124,445
7	106,040

maaş almaktadırlar. İngiltere Adalet Bakanlığı’nın yayımladığı tablo şu şekildedir.⁶ Görüldüğü üzere, Nisan 2015’ten itibaren 7. ilâ 1. derecelerde görev yapan hâkimlere ödenen yıllık brüt maaşlar (Tabloya göre 1. grup hâkim yıllık brüt 247 bin küsur İngiliz Poundu almaktadır.) bellidir. 7. derecedeki alt derece mahkeme hâkimleri, derece yükseldikçe yüksek mahkeme hâkimliğine gelmekte ve maaşları artmaktadır. Hâkimlerin maaşlarına ilişkin son bir noktayı belirtmek gerekirse son yıllarda İngiltere’de hâkimler maaşlarının yetersiz kaldığına da dikkat çekmektedirler.⁷

Hikâyemizin gerek “İngiliz hâkimlerinin maaşlarının açık çek şeklinde olduğu” gerekse “hâkimin devletini sınaması sonucu görevden alınması” kısımlarını aydınlatarak bu ve buna benzer birçok yanlış bilginin sosyal medyada yanıltıcı bir kurgu olarak başlamış oldukları dünya turlarını yarıda kesmek için bir nebze katkıda bulunmuş isek ne mutlu bize.

1-<https://www.judiciary.gov.uk/about-the-judiciary/the-judiciary-the-government-and-the-constitution/judacc-ind/judges-and-parliament/>

2-<https://www.judiciary.gov.uk/about-the-judiciary/the-judiciary-the-government-and-the-constitution/judacc-ind/judges-and-parliament/>

3-<http://www.telegraph.co.uk/news/newstopping/how-aboutthat/5212209/Judge-sacked-for-being-rude-and-petulant.html>

4-<http://www.theguardian.com/law/2015/mar/17/three-judges-removed-and-a-fourth-resigns-for-viewing-pornography-at-work>

5-<https://www.judiciary.gov.uk/about-the-judiciary/history-of-the-judiciary/>

6-https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/419123/judicial-salaries-1-april-2015.pdf

7-<http://www.theguardian.com/law/2015/feb/11/uk-judges-disillusioned-drop-pay-conditions-survey>

Asım KAYA

Cumhuriyet Savcısı

HAYATLAR BİLİYORUM

Benim bilmediğim şarkılar dinliyor, şiirler okuyorlar
Hayatlar biliyorum akşam oluyorlar üstümde
Benden ayrı yaşıyorlar ama bende kalıyorlar
Bir mavi oluyorlar, bir siyaha dönüyorlar
Sonra sessizce dağılıyorlar...

İsimsiz öylece yaşıyorlar, yaşamanın anlamını bilmeden
Sabahtan korkuyorlar ama bir türlü söylemiyorlar
Hayatlar biliyorum, bir denize bakıyorlar bir ay oluyorlar
Sustukları zaman konuşuyorlar, okuyanları olmuyor
Kalabalık geziyorlar ama sessiz yaşıyorlar
Kimseler görmese de ta orada duruyorlar
Buradayım işte buradayım diyorlar!
Kendilerine ait sevgileri oluyor, çiçek bahçeleri gibi
Susuzluktan salsalar da ismini söylemiyorlar
Hayatlar biliyorum bazen bir film şeridinde geziyorlar
Kaldırımları süslüyor, çocuk olamıyorlar
Bir cezaevi koğuşunda ben yapmadım diyorlar
Yapmamıştır belki de diyenleri bile olmuyor
Biz göremesek de, onlar öylece yaşıyorlar
Hayatlar biliyorum, bir ben oluyorlar bir sen aslında
Kafiyesiz ve öznesiz yaşıyorlar...

GELENEKTEN GELECEĞE

Bozkırın Tezenesi Neşet ERTAŞ*

Bozlak ustalarının “piri” sayılan Neşet Ertaş, bilim ve sanat çevrelerinde “Bozkırın Tezenesi” “Türkü Baba” “Son Abdal” “Bağlama Virtüözü” gibi sıfatlarla anılmaktadır. 1938 yılında Kırşehir’in Çiçekdağı ilçesinde dünyaya gelen Neşet Ertaş annesinin vefatından sonra Orta Anadolu Türkmen ve abdal müziği geleneğinin bilinen en güçlü temsilcilerinden biri ve en büyük bozlak ustası olan babası Muharrem Ertaş ile düğünlerde saz çalıp türkü söylemeye başlamıştır.

Keman ve bağlama çalmayı 5-6 yaşlarında öğrenen Neşet Ertaş icra ettiği müzik ve inceliklerini çocukluğundan itibaren yaşamının bir parçası haline getirmiş babası Muharrem Ertaş ile baba-oğul ilişkisinden çok usta-çırak ilişkisi yaşamıştır. Doğal bir konservatuar ortamı içinde yetişen Neşet Ertaş “O zaman babamdan öğrendiğim sazı engin gönülle Hakka Niyazi dizeleriyle tek ilham kaynağının babası olduğunu” belirtmiştir. Ertaş yoğun yöresel özellikleri bulunan abdal müzik türünü ülke genelinde ve yurt dışında tanıtmak suretiyle farklı bir boyuta taşımış ve diğer sanatçıların farklı üsluplarla seslendirdiği bu müzik türüne ilişkin yeni bir sentez oluşturmuştur. Olağanüstü denebilecek yeteneği, geleneğe hâkimiyeti gelenekten kopmadan yeniye bağlılığı yeni zamanların modern zevk ve eğilimlerini gözetken diri ve uyanık teccüssü ile Neşet Ertaş müziğin ruhuna sentezlemiş büyük bir halk ozandır.

Neşet Ertaş abdal tarzı çalma ve söyleme geleneğini farklı bir boyuta taşıyarak söz ve müziği kendine ait sayısız eser üreten ve bu yönüyle Halk Ozanlığı sıfatını hakkıyla taşıyan önemli bir şahsiyettir. Her türlü ezgiyi büyük bir ustalikle seslendiren sanatçı, daha çok “bozlak” olarak adlandırılan bir uzun hava ile ünlenmiştir.

Erol Parlak Neşet Ertaş’ın müzikle olan ilişkisini şu tespitlerle ortaya koymuştur: “Neşet Ertaş’ın en önemli özelliklerinden biri de doğaçlama gücüdür. Ertaş, bir eseri her çaldığında farklı hisseder ve adeta yeniden inşa ederek bir öncekinden farklı bir esere dönüştürür. Hatta bu özellik bir eserin icrası boyunca bile hisseditir. Tekrara düşmeden, sürekli yenileyerek yaptığı doğaçlama icra, onun görkemli sanatının en önemli yönlerinden biridir”

Neden Garip Garip Ötersin Bülbül adlı ilk plağını 1957 yılında çıkaran sanatçının yirmiden fazla albümü, 15 eserden oluşan külliyatı ve sayısız eseri bulunmakta olup 2006 yılında TBMM Üstün Hizmet Ödülü almaya layık görülmüştür. Kendisine has üslubu ve tavrıyla farklılığını ortaya koyan Neşet Ertaş UNESCO Programı kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından 2010 yılında gerçekleştirilen ödül töreniyle Yaşayan İnsan Hazinesi ilan edilmiştir. Bir yıl sonra da İstanbul Teknik Üniversitesi Senatosu tarafından fahri doktora unvanına layık görülmüştür.

2012 yılında ebediyete intikal etmiş olan büyük ozan ve abdalık geleneğinin son büyük temsilcisi Neşet Ertaş'ı ölümünün birinci yılında anmak amacıyla 2013 yılında Kırşehir Belediyesi, Kırşehir Valiliği ortaklığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı desteğiyle düzenlenen "Neşet Ertaş 1. Altın Bağlama Kültür Sanat ödülleri" Bozkırın Tezenesini ve onun yarattığı eşsiz eserleri yeniden anma ve tanıma fırsatı sağlamıştır.

* Gelenekten Geleceğe: Türkiye'de Somut Olmayan Kültürel Miras, Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü Yayınları, Genel Yayın Dizisi 14, Tekrar Basım, Ankara 2014, s. 197-199

Oktay KORKUT
Cumhuriyet Savcısı

UHULET

Görünmeyenin hep bir yavaşlığı vardır
Bir serinliği vardır görünmeyenin
Mesela sesini duyduğun çekirgelerin
Ya da güneşin battığı şu tepelerin
Kulağın ve gözün
Özellikle ikisi arasındakilerin
Gecenin son saatlerinin
Ve sabahın ilk saatlerinin
Sustuğunda çekilmişliğın
Azar azar eksiltlen hiçliğın
Teslim alışında sunağın
Yanışında alevin
Hep bir yavaşlığı vardır
Bir serinliği vardır görünmeyenin

Nihat KALOĞUL
Cumhuriyet Savcısı

NE DİYE ŞİMDİ OLMASIN

Bir meczup andı adımı
Elinde değneği başında kalpağı
Dedi nereden gelirsin
Bilmem fakat ben hayalime giderim
Dinle evladım belli ki toysun:
İki dđrtgen gibidir insanın ömrü
Biri diğerinin içinde merkezi sen
Dışındaki heveslerin hayli geniş
Küçüğü ecelin demiş yüce nebi

Mahpuslar var umutlar kömürü
Yanar durur içinde ah bir gelsen
Gelmiş zamanı kiminin geçmiş
Sonsuz bir huzur hepsinin talebi

Bir rüya da olsa bitecek sömürü
Tek öleceğine bu halkaya girsen
Canavarlar halkımın aklını yemiş
Olmayasın dökülen kanın sebebi

Şimdi ayağa kalk ve dön yüzünü
Ayır arsızı yüzsüzü eğer bilirsen
Kim yetime dönüp hakka girmiş
Ancak böyle açar sancağını nebi

KÜLTÜR MİRASIMIZ

SUYUN RENKLERLE DANSI EBRU SANATI*

Ebru, özel bir teknikle hazırlanan suyun üzerinde boyalarla desenlerin oluşturulduğu ve bunların kâğıda aktarıldığı geleneksel bir süsleme sanatıdır. Ebru sözcüğünün kaynağı hakkında çeşitli görüşler bulunmaktadır. Çağatayca'da "ebre" hare gibi, damarlı Farsça'da "ebri" bulutumsu ya da "abru" su yüzü anlamında kullanılmıştır.

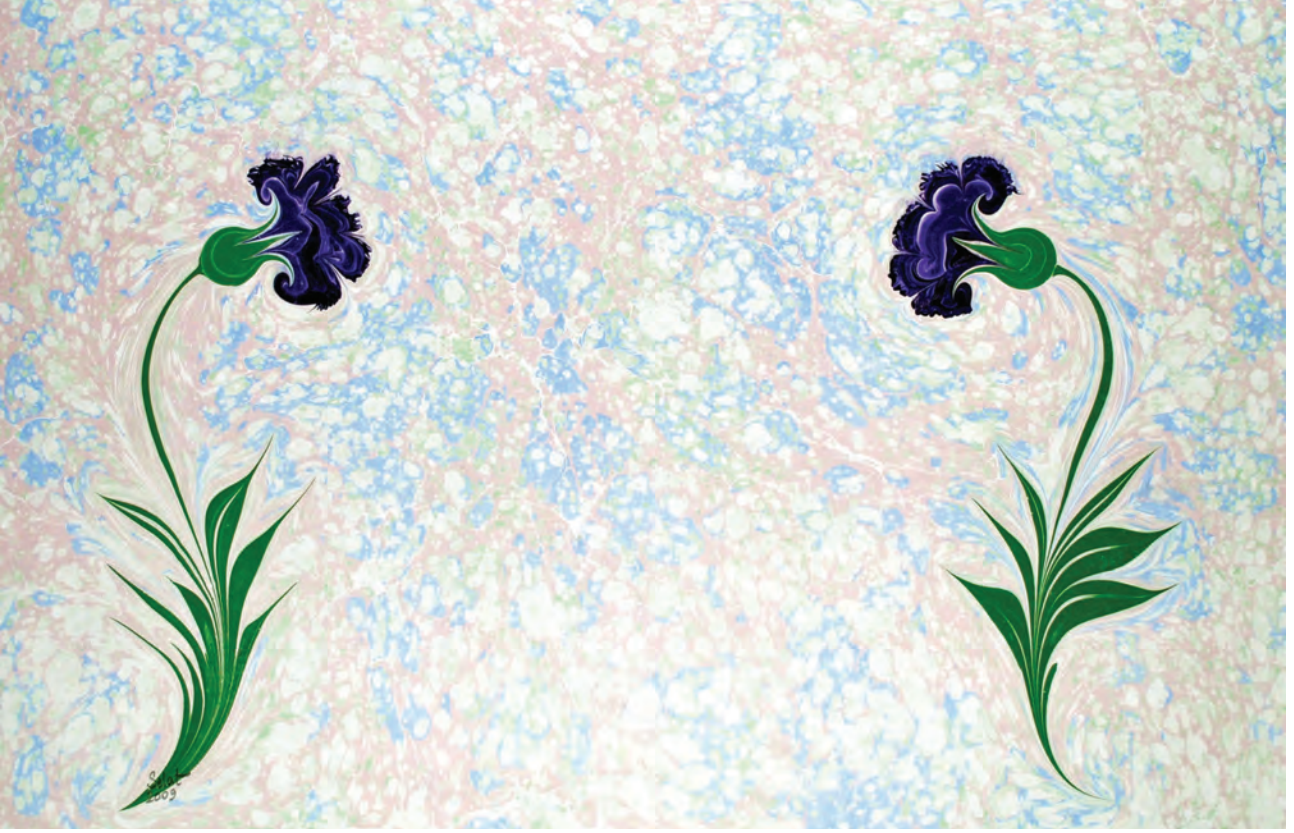
Ebrunun kökenine dair net bilgiler bulunmamakla beraber Çin, Türkistan ya da Hindistan gibi Doğu ülkelerine özgü olduğu ileri sürülmektedir. İslam sanatları arasında yer alan ebru sanatı Osmanlı'da kitap ciltlerinde yan kağıdı olarak resmi belgelerde kullanım alanı bulmuştur.

20. yy'ın sonlarına doğru ebru zanaattan sanata doğru değişim göstermiş ve sadece kağıt süsleme işlevinin dışında kumaş, cam, seramik, ahşap gibi farklı zemini ve yüzeylere uygulanmaya başlanmıştır. Bu nedenle ebruya ilgi duyanların sayısında artış olmuştur.

Ebru yapmak için genellikle dikdörtgen biçiminde büyük ve yayvan bir tekne gerekir. Geven otundan elde edilen kitre ile yoğunluğu arttırılan suya, ebru için öd katılarak hazırlanan özel boyalar fırça ile serpilir ve istenen desenler oluşturulur. Oluşturulan bu desenler, suyun üzerine kapatılan kağıda aktarılır. Tekneden çekilen kağıt askıya alınarak kurumaya bırakılır.

Geçmişten günümüze birçok ebru deseni bulunmakla beraber, bilinen en eski tarz "battal ebru"dur. Ethem Efendi battalı nefli battal ve serpmeli battal gibi battal ebru türleri bu ana desenden ortaya çıkmıştır. Genellikle zemin olarak kullanılan battal ebrunun dışında gel-git ebru, şal ebrusu, taraklı ebru, bülbül yuvası, kumlu kılıçlı ebru, çift baskı ebru, ak kâse ve yazılı ebru, hatip ebrusu, çiçekli ebru gibi birçok ebru çeşidi bulunmaktadır.

Su yüzeyinde oluşan soyut desenler bazen bir resim bazen bir minyatür bazen de yazı gibi diğer sanat türlerini içinde yer alarak bambaşka eserlere dönüşmektir. Örneğin hat sanatında, yazıları süslemek için ebrulu kağıtlar ve zeminler kullanmıştır.

Tamamen doğal malzeme kullanılarak üretilen ebru, uzun yıllar boyunca fazla değişikliğe uğramadan günümüze kadar gelmiştir. Açılan kurslarda geleneksel yöntem ve desenle öğretilmekte ve sanatçılara kendi yorumlarını katma fırsatı tanınmaktadır. Oluşturulan yeni desenlerle sanatı geleceği açısından olumlu bir seyir izlenmekte böylece geleneksel ve modern desenler bir adada varlığı sürdürmektedir.

* Geçmişten Geleceğe Yaşayan Kültür Mirasımız, Türkiye Somut Olmayan Kültürel Miras Ulusal Envanteri, Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü Yayınları, Genel Yayın Dizisi 19, Birinci Baskı, Ankara 2014, s. 183

TARİH, KÜLTÜR VE MEDENİYET ŞEHİRİ

ZİLE

Zile Orta karadeniz bölgesinde Yeşilirmak, Kelkit ve Bozok platolarının keşiştiği renkli bir coğrafyası, zengin bir yaşam kültürü olan Tokat'ın en büyük ilçelerinden biridir.

Bozulmamış tarihi dokusu, Osmanlı döneminden kalan tarihi evleri ve mahalleleri ile adeta yaşayan bir Osmanlı Şehri özelliğindedir. Zile 3500 adet tarihi Türk Evi ile, şehir merkezindeki 52 adet cami, tarihi uzun çarşısı, kalesi, medreseleri ve kentsel SİT alanı ilan edilen sekiz mahallesi ile buram buram tarih kokan saklı bir kültür şehridir.

Zile yaklaşık yedibin yıllık tarihi ile Hitit, Firig, Roma, Danişmend, Osmanlı gibi onlarca medeniyete ev sahipliği yapmış olup her karışında bu medeniyetlerin izine rastlamak mümkündür.

Tarihte en çok ününü İ.Ö 47 yılında Roma İmparatoru Julyus Sezar ile Pontus Kralı II. Pharnekes arasında yapılan ZELA Savaşı ve bu savaş sonunda SEZAR'IN söylediği tarihin en kısa ve veciz mektubu olan VENİ VİDİ VİCİ (Geldim, gördüm, yendim) sözü ile duyurmuştur. Zile Belediyesi bu sözü Türk Patent Enstitüsü tarafından tescillemiş, izinsiz marka olarak kullanan bir çok şirkete ihtarda bulunmuştur. Halen dünyada binlerce kuruluş ve şirket bu sözü isim olarak kullanmaktadır.

Zile öte yandan da üç yüzü aşan sayıda halk ozanı ve şair yetiştirmiş olmasından dolayı AŞIKLAR ŞEHİRİ olarak ta adından söz ettirmiştir. Literatürde ve TRT repertuarında çok sayıda Zile Türküleri bulunmaktadır. Bunlardan bazıları "Vay dünya dünya", "El vurup yaremi incitme tabip", "Üçyüzaltmış-beş günümde yandı ha yandı" vs.

Zile ilçemiz, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından kentsel Sit ilan edilmiş, binlerce tarihi konağı, çarşıları, arastaları, somut ve somut olmayan kültürel mirasın oluşturduğu, o mistik hava şehrin eski sokaklarında hala hissedilmektedir.

Kentin Alevi, Sünni ve Sıraçlar'dan (Akademik dilde şamanlar) oluşan demografik yapısı, coğrafyasının ve ikliminin renkliliği kültürüne de yansımıştır. İnsanlar birbirlerini sevgi, saygı, hoşgörü içinde Anadolu kültürünün değerleriyle kucaklar, ülkemize örnek bir tablo oluştururlar. Zile bu renkli yapısından dolayı çok sayıda sanatçı ve bilim adamı yetiştirmiştir. Bunlardan bazıları Memleket Şairi Cahit Külebi, Çağımızın Dedekorkut'u olarak nitelendirilen ünlü tarihi roman yazarı Mustafa Necati Sepetçioğlu, Aşık Talibi, Arifi, Fedai, Ceyhuni, Ressam Nihat Akyunak, Heykeltıraş Cahit Koççoban ve Yunus Tonkuş bunlardan bazılarıdır.

Zile'de somut kültür mirasının yanısıra, somut olmayan miras ve yaşam kültürü de dikkatleri çekmektedir. Anadolu nun en eski Panayır organizasyonu olan Asırlık Zile Panayırı, Cami-yi Kebir'de yüzlerce yıldır yapılan 40 Hatim geleneği, Musalla ritüeli, çocuk oyunları, çocukların Göğden Pilavı, Bağ Alemleri, Bağ Seyirleri ve festivaller hala yaşayan Zile kültürünün önemli unsurlarıdır.

Zile'de yaşam oldukça renkli ve tarihin derinliklerinden gelen kültürün etkisi ile kadimdir. Buna bağlı olarak gurme, yani yemekleri de bir okadar lezzetli ve kareografisi güzeldir. Zileliler meşhur yemeklerine türküler yazmışlardır. Bunların en önemlisi BAT Yemeğidir. Bu yemek hamamda, günlerde, bağda, bahçede, yaz kış yenen ünü ilçenin dışına çıkmış bir soğuk yemektir. Zileliler bu yemeği okadar sevmişler ki BAT'IN türküsünü dahi bestelemişler. Düğünlerde Tokat Sarması ve "Zile'liyiz Dediler Bir Kazan Batı Yediler" türküsü defalarca çalınır ve bu türkülerle oynanır. Yerelde yetiştirilen kuzu etinden ve sebzelerden yapılan "Tokat kebabını", Zile bağlarında tatmak için gelen misafirler büyük bir hoşgörüsüyle ağırlanır.

İlçede insanlar, tüm ülkeye örnek olacak derece de demokratik ve inançlarına, kültürlerine saygılı bir şekilde yaşarlar.

Zile nüfusuna kayıtlı yaklaşık dörtüzbün Zileli vardır. Bunların büyük bölümü büyükşehirler de yaşamaktadır. Zile farklılıkları, farkındalıkları ile yeni tarih ve kültür turizmden payını almaya başlamış, bu farklı bozulmamış yapı insanların ilgisini çekmektedir.

Zile'nin her sokağının başında Anadolu'yu türkleş-tirmek ve İslamlaştırmak için gelen Alperenlerin türbeleri bulunur. Zileliler bu türbelere çok özen gösterip saygı ile ziyaret ederler. Bu anlamda Zile'ye de Alperen'ler Cenneti demek yanlış olmaz düşüncesindeyiz.

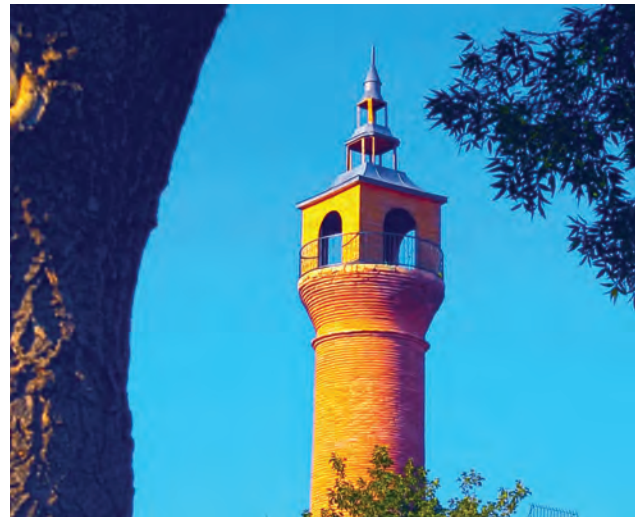
Zile deyip de beyaz Zile pekmezinden bahsetmemek olmaz. Zile'nin beyaz narince üzümünden geleneksel usullerle evlerde ve atölyelerde yapılan Beyaz Zile pekmezinin ünü ülke sınırlarını aşmış, onlarca ülkeye Zile'den pekmez ihracatı yapılmaktadır. Hatta bazı Avrupa ülkelerinde eczanelerde ve aktarlar da şifalı ürün olarak satılmaktadır. Zile pekmezi kan yapıcı, afrodisyak özelliği ve lezzeti ile sembol olmuş bir tatlıdır. Eskiden her evde pekmez yapılırken

şimdi ise el değmeden atölye ve fabrikalarda gıda tüzüğüne uygun bir şekilde üretilmektedir.

Anadolu'nun ortasından yeni bir Beypazarı, Safranbolu, Altındağ doğuyor. Zileli'ler tarihi evlerin ve Zile'nin ortasında bulunan kalenin restorasyonunu, Kültür Bakanlığı destekleriyle yapıyor. Kültür Bakanlığı'nın, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın ve Zile Belediyesi'nin destekleriyle sivil mimari örneği cephe giydirmeleri, sokak sağlıklılaştırma projeleri başladı. Tarihi, kültürel doku, bizi biz yapan değerlerimiz gün ışığına çıkıyor.

Hız. Mevlana'nın dediği gibi;

“Tokat'a gitmek gerek. Zile'yi görmek gerek.”

Fazıl KANDEMİR

Cumhuriyet Savcısı

KAYBEDİŞ MANİFESTOSU

Kuyudan Yusuf'u çıkaran kadın, söyle!
Ne gibi sevmiştin O'nu
Acına tuz yetiştirmek gibi mi mesela,
Yoksa satmak için mi köle pazarında?
Dur! Tek bir söz daha etme.
Kederin kız yüzüne çeyiz etmek
Bahtıyarlığına ermek içindi değil mi hepsi?
Oysa O, seni...
Hani bayram sabahları vardır,
Çocukların karşısında
Bir umut gibidir dünya,
İşte öyle kusursuz öyle güzel,
Düş ile hakikat arasındaki,
O inanılmaz huzurlu salıncakta, sallanır gibi,
Ve düşünmeden doğranacağını etlerin bayram sabahında.
Epeyce suskundu, gittiğinden beri.
Artık bir şeyler soracaktı...
Sahi kaç karanlık,
Bir tane gölgen ederdi,
Şu sahici dünyada?
Çaresizdi, yitirmişti gayri seni.
Bir ağıt tahrir etmeye,
Mazerettin artık onda.
Yazılası şeylerle doluydu heybesi,
Zaferden geriye
Özünde kişisel kaybediş manifestosu olan.
Doğuştan veyahut bilahare insan Çalan nefeslerle,
Çevrili tek boyutlu derinliğinde,
Tuhaf bir paradoksla, kaçtıkça yaklaşıyor gibi
Gitmekle sonu gelmiyor gibi bir şeydin sen.
Yolcudur artık yüreği,
Varacağı tek bir durağı olmayan.
Anlamıştı yokluğunun manasızlığını,
Söze indirgenmiyordu, nefreti kelimelereydi.
Öncüsü olmalıydı bu cehennem
Tüm yapamadıklarından kalanlarla.
Yaşamalıydı yeryüzünün alçak kısımlarında
Uçuşan anıları bir sevinç sayarak,
Fısıldayarak penceresinden dünyaya merhameti.
Ve bitmeyecek şiiri, bittiğine karar verilecek,
Tıpkı sevdası gibi...

Mehmet Şakir KARATAŞ
Cumhuriyet Savcısı

EŞ(ME)MEK

Var Mı Birbirine Eş Harfler Sözlüğü
Nedir, Bir Kısa Ad Mı Aşk/Meşk
Neden Bir Sesliyi Ararız Ki
Yok Mu (Dur) Sessizlerinde Sesi

Aşağı Düşünce En Başta Duran
Bozuldu Büyüleri Babil'in
Armut Dersem Kızarmı K (Bil)
Kim Ki Uşağı Şu Barbilerin

Gözü Oyulası Kazma Karga
Söyle, Eştiğin O Toprak Kimin
Hatırı Olmazsa Şu Lamın-Cimin
Kopardı Kıyamet Koparan Kavga

İşte Size Keşmekeş
Bir Emir Midir Koşma, Koş
İki Elle Mi Oluyor Alkış
U/Yandın Mı (S/G)Özün Aydın

Bir Okuma (Eşme) Denemesi

1. Kıta

Ademoğullarının ve İnsan(lığ)ın kök(en)lerine yapılan bu kazı (eşme) çalışmasında, birbirinden bağımsız bölgelerde (kıta, dörtlük) ayrı ayrı parçalar bulunsada, her kıtada bulunanlarının, bu dünyadaki ademoğulları mozaiğinin (desenin, resminin) bir parçasını oluşturduğu, kıtaların da içlerinde/dışlarında bir bütünlük taşıdıkları görülebilir. Dört dörtlükten oluşan şiirde, birinci dörtlükte, eşsesli, eşanlamlı sözcüklerin sözlüğü göndermesiyle (sözlük parçalamalarıyla!) Eş Harfler Sözlüğü'nün varlığına değinilmiş; ki söylenmekle var edilmiş, oluşturulmuştur. Bu Eş Harfler Sözlüğünde her dilde ve her seste arama yapılabileceği kurgulanır. Sessizce gerçekleştirilecek, sessiz harflere(insanlara) ses olacak aramalar...

Eş Harfler Sözlüğü; İnsan(lığ)ın bütün sorunlarından müzdarip, duygusal iletişimde dahil, insanlar arasındaki bütün çatışma ve mücadelelerde tercuman olması gereken şairin öz/elinde geliştirdiği bir zihinsel aygıttır, bir cip, bir arama motoru.(1) Bir peygamber (Hz. Süleyman) asadır, bütün mahlukatın dilini anlamaya yönelik. Küçük Prens'in (ve Prens) elindeki bir sihirli Ütopik Yeni Dünya değneğidir; Bütün k'elimlerin kök(ve en)lerine inerek, Dünyamız değerlerinin yeniden form(at)lanmasını sağlayacak.... Yeni bir dil'in sözlüğü, bütün harflari kard(eş) kılacak... zihinlerimizimizin ab-ı hayatı. Bir cennet anahtarı...(2)

Eş Harfler Sözlüğü metaforu (mecazı) ile, sosyal ilişkilerin varlığına, ilişki (iletişim) çatışmalarına, dilde gerçekleşen (tarihsel) ayrışımara, kültür ve medeniyet(ler!) çatışmalarına (S.P.Hungtington), ilk ademoğlu K'abil'den itibaren gerçekleşen kard(eş) mücadelesinden, dünya savaşlarına, adem(oğlu/kızı) arasındaki cin(siyet)sel Hak'sız mücadelelere, geçmişe, günümüze ve geleceğimize ışık tutulmak istenir.

2. Kıta

Babil göndermesi ile, Babil Krallığı, Hammurabi Kanunları, göze göz, dişe diş yasası ve bu yasanın Tevrat'taki cezai yansımaları, Babil Asma Bahçeleri, Kral Nebukadnessar, Babil esareti ve ilk yahudi diasporası, diaspora kavramı ve bu olgunun tarihsel seyirleri, kavimler göçü... Türklerin Anadolu'ya

gelişi, Haçlı Seferleri...coğrafik keşifler! 1. ve 2. Dünya savaşı... Babil Kulesi'nin yapılış amacı, değerlerde (yer) değişimi, özellikle kutsala saldırı sonrasında, medeniyetin büyüsunün bozulması... artı (+) ve eksi (-) mercekler altında incelenmelere tabi tutulabilir. K harfi ile, Kabil (ve Habil) kıssası ve Kabil soy(lu)larının mücadelesi, Kabil'in kardeşinin ölüsünü gömmeyi kargadan öğrenmesi, Ademoğlunun kuşları ve diğer canlıları taklidi medeniyeti!... kavramları üzerine yorumsama yapılabilir. (3) Barbi'nin terimsel açılımlarında kardeş kavgalarına sebebiyet veren kadın figuru ve Ademkızının çağımızın en büyük metası Barbi'ye dönüşümü, Femenizm, Lezbiyenlik, Travestizm, Homoseksüalizm, Transseksüalizm'in dairelerindeki Adem/Havva çocuklarının cinsel kim(lik)lerin değişim, dönüşüm ve ayrışımalarının biyolojik, psikolojik, sosyolojik algoritmalarla tahlillere değinilebilir. Bununla birlikte; Babil ve K'abil kavramlarının kutsal kaynaklardaki karşılıkları çerçevesinde konu derli-toplu tutulmaya çalışılacaktır.

Tevrat, dillerin ayrışmasını, (doğuşunu) Babil (Bavel) Kulesi yapılışına bağlar. Yaratılış 11. bölümünde (1-9), başlangıçta bütün insanların aynı dili konuştuğu, göklere erişecek bir kule yapmaya karar verdikleri, Tanrının kendisine ulaşmaya çalışan, kendini beğenmiş ademoğullarına kızdığı, dillerini karıştırdığı, insanların birbirini anlayamadıkları, kulenin yapımının durduğu, bu sebeple kente Babil (kargaşa) adının verildiği anlatılır...

İncil'in vahiy bölümünde, dünya fahişelerinin ve iğrençliklerinin anası (17), cinlerin ve kötü ruhların barınağı (18) Büyük Babil'in yıkılışı sebeplerine değinilir... Hristiyan din büyükleri Babil'in kurucunun Kabil olduğuna inanırlar.

"Babil" kelimesi Bakara Süresi 102 ayette şehir ismi olarak geçer. (4) Hz. Süleyman'ın (Şelomo, m.ö. 970 tahta geçiş) büyü yapmadığı, peygambere iftira atıldığı, Babil'deki Hârût ve Mârût adındaki meleklerden sihir öğrenen şeytanların (Kabiloğulları!), en önemli toplumsal kurum olan Aile'yi parçalamak için bu sihir kullandıkları, bu eylemlerin ise ademoğullarını küfre götürdüğü beyan edilerek, sihre karşı uyarılarda bulunmaktadır. Şiir dizesinde, büyüleri bozulan Babil (şehir), en başta bulunmaları gereken(değer)lere, saldırıların yapıldığı yerlerdir... Babil Kulesi ve yıkılışına dair, Kur'an-ı Kerim'de bir açıklama bulunmamakta, israiliyat kaynakları çerçevesinde yorumlama yapan tevsirlerde bu olay detaylandırılmıştır... Kasas Suresi 38 ayette, Firavun'un danışmanı Haman'dan Musa'nın ilahına bakmak için kendisine bir Kule yapmasını istediği beyan edilir, ancak bu olayın geçtiği mekanı Mısır'dır...

Eski Ahitte, Habil'in Kayin'dan sonra dünya geldiği, Habil'in çoban, Kayin'in çiftçi oldukları, Kayin'in

RAB'be toprağın ürünlerinden, Habil'in ise hayvanlarından sunu yaptığı, sunusu kabul edilmeyen Kayin'in öfkenlendiği, kardeşini tarlaya götürüp öldürdüğü, Kayin'in toprağın laneti ile lanetlenip oradan kovulduğu, öldürülmekten korktuğu, ancak RAB'in üzerine işaret koyarak onu koruduğu, toprağını tek ettiği, Nod topraklarına gidip yerleştiği, Habil'in ve Kayin isimleri anılarak kısaca ayrıntılı anlatılır. Yararılış Kitabı, 4/1-16.

İncil, İbraniler 11/4 : "Habil'in Tanrı'ya Kayin'den daha iyi bir kurban sunması iman sayesinde oldu"...ğu beyan edilir.

Kur'an-ı Kerim'de, Habil - Kabil isimleri geçmez, ademin iki oğlundan kıssası olarak anlatılır. İkisinin de birer kurban sunduğu ve kurbanı kabul edilmenin (kıskançlıktan) diğerini öldürdüğü, ölü gömmeyi kargadan öğrendiği, öldürenin kaybedenlerden olduğu Maide Suresinde (27-32) anlatılır. (5)

Adem'in iki oğlundan kastın, Hz. Adem'in çocukları olmadığı, Hz. Adem'in soyunu ifade ettiği, kıssanın İsrailoğulları'ndan iki şahısla ilgili olduğunu bir kısım müfessirlerce ileri sürülmüşse de, buna karşı görüşlerde, israiloğullarının zamanında, ölü gömmenin bilinmemesinin tarihi gerçeklerle uyuşmadığı yönünde sağlam temelli itirazlar sunulmuştur.

Kıssayı mitolojik kaynaklı bulanlar, kıssanın Sümer-Babil Mitolojisindeki, çoban tanrı Dumuzi ile çiftçi tanrı Enkimdu'nun, tanrıça İştar'ın sevgisini kazanabilmek için yarışması efsanesini çağırıştırdığını, Tevrat'ın anlatımının da bunun uyarlaması olduğunu, Kur'an-ı Kerim'in ise Tevrat ve bu mitsel metinlerden (esatirül evvelin, eskilerin masalları) esinlendiğini beyan etmişlerdir. Biz, bunlarla aynı safta olmadığımızı ve yine bunlara benzer görüşlerdeki aklı evvel tarihçi ve teologların tartışmalarının uzağında olduğumuzu, demitolojizasyon yoluna da sapmadan, farklı coğrafyalara dağılan insanların (ademoğullarının), ataları olan Hz. Adem ve Ademoğullarına dair tarihsel olayları mit'leştir(il)diğinin kabulünün, daha akli selim bir yanı olduğunu söyleyelim.

Kabil- Habil kavgasının sebebi Apokrif kaynaklarda, Adem ve Havva'nın ikiz olarak doğan çocuklarından (erkek-Kız), Kabil'in ikizinin (Aklima), ikizlerin evlenme yasağı sebebiyle Habil ile evlendirilmek istenmesi, Kabil'in daha güzel olan ikizini vermek istememesi ve bunun üzerine Adem'in kurban sunmalarını istemesi, kurbanı kabul edilmeyince de Habil'i kıskanması ve öldürmeye karar vermesi (ve öldürmesi) olarak gösterilir.

İnsanlık tarihinin ilk kriminal vakaasının sebebi kıskançlık olarak (kutsal) kitaplara geçmiştir.

mağdur (ve maktül) üzerinden okunduğunda, hiçbir mülkiyet mücadelesinin öldürülme gerekçesini haklı kılmayacağı, meşru müdafaa ve kıssas dışında yaşam hakkına müdahalenin gayrimeşru sayılacağı, Kabil'e verilen sürgün cezası nazara alındığında, kıssas yerine alternatif cezai müeyyide uygulanabileceği, kıssasın (ve idam cezasının) en son secenekte değerlendirilmesi gerektiği çıkarımları yapılabilir...

3. Kıta

Lam'ın, Cim'in (ve E'lif'in) hatırı için, Kıyamet koparacak bir kavgadan (savaştan) uzak durulması yönünde uyarılarda bulunulmakta. Kuş kafalı Kabiloğullarının (karga), mezar kazıcılığına sitem edilmekte. (gözü oyulası kazma karga). Lam-Cim hatırı için kuşanılmayan bir hiciv kılıç, ironik bir kılıfta şiirde gizlenmiştir. Kıyamet çığırkanlığı yapan bütün kuş kafalılara, (dört sınıf mensubu üzerinden) bu uyarıyı biraz daha sesli harflerle dillendirmeye çalışırsak...

Babil'in coğrafyasına panoramik bir akıl ve panoramik bir vicdanla baktığımızda, Ortadoğunun ortasına saplanan mezopotamya hancerinin, bölgeyi bir kan bataklığına çevirdiği görülecektir. Medeniyetlerin(!) devir/daim ettiği bu topraklar, en hazin ağıtlarında yakıldığı yerdir. İslamla birlikte, yüzyıllarca sönmüş bir mecusi (Allah'sız) ateşi, ne yazık ki yeniden yakılarak, nice ocağı söndürmektedir. Modern ve postmodern kılıklarda yeniden sahaya inen bir kurt sürüsünün, "HOMO HOMINI LUPUS" (6) diye uluyup, Ademoğlunun bu coğrafyadaki kuzularını boğazlamasına kör bir vicdan sahibi olmayan herkes, aması-maması olmadan itiraz etmelidir. Bu coğrafya üzerinde oynanan (oynanmak istenen) kıyamet senaryoları, ancak, (insanlığa) yabancı aktörlerce mak(b)ul bir rol olarak görülebilir...Bu coğrafyada kopacağı hayal edilen Kıyamet Savaşı Armagedon'un, kötü aktörleri olan Gog ve Magog'un (yecüc ve mecüc) yaşadıkları coğrafyalara bakıldığında, günümüz ortadoğu kazanını kaynatanlar yönünden hayli manidar bulunabilir... Şeytanın askerleri olan, Gog'lar Rusya, Magog'lar Avrupa topraklarından gelecekler ve Magedon Dağında (filistin, ortadoğu) Mesih ve askerlerine karşı savaşacaklar. Biz mesih, mehdi, kurtarıcı bekleyen ve insan(lığ)ın kıyametini koparmak misyonerliğine soyunan kuşkafalılara uyarı yapmanın görevimiz olduğunun inanıyoruz. Bu gerek(çe)lerle, gayrimeşkul bir akla malik, kerameti kendinde menkul zevat, zırrzevat takımının, zerzevattan öte (laf salatası) bir anlam içermeyen çağrılarını itiraz edilmemeli, çığırkanlıklarına da engel olunmalıdır. Bu

meyan ve meydanda öncelikle; kendilerine kıyame-ti koparma misyonu yükleyen, din (religion), mezhep (secte), tarikat (orders), cemaat (commonion)... temsilcilerinin, vesair kim-lik ve kisvelere bürünen Kabil soy(lu)ların, mesih, mehdi, halife, şah, şeyh, önder, lider sair tüm (kurtarıcı) görünümlüleri, akli olmasa da vicdani kıtlıktan kaynaklı dünyayı kendi renklerine (kan) boyama savaşının... davalarını Hak'lı kılmamayacağı defaaten defaaten anlatılmalı... Taşkın teşkil eden davranışlarına da sert sedler çekilmeli...

Aynı mihval üzere, tez bir aklın mahsulü olan savaş savlarını, naralarını, medya ve meydanda çığırkanlaştıran (K)akademisyenlerin bu kakafonik sav(rulma)larının önüne geçilerek, en sert malzemelerle antitez duvarları örülmeli...

Batı bataklığının dışına çıkamamış, Ahlaki PARAdigma (değerler) yoksulu/yoksunu, kapitalizmin dışlisi olmakta öte bir varlık kaygısı taşımayan ÇUŞ'lerin binicileri, yönet/menleri, CEO'ları,PARAnoid yaşam formlarını doldurmaya uygun, PARAfazi (söz karışıklığı) okuma/yazma'ları ile biçimlendirmeye ve doldurmaya çalıştıkları bu dünya formunun, kendi sonlarını da hazırladığı, çıkış yolunun vicdan muhasebesi (gerçek kasa hesabı) yapmakta geçtiği kendilerine BÜYÜK HARFLER (RAKAMLAR) SÖZLÜĞÜ ile gösterilmeli...

Son dairede, Yukardakilerin komşu düşünce dairelerinde kalan siyasi aktörlerde, danışmanlarının (Haman) faktör'el dairelerinde çember çevirmeyi bırakıp, yukardakilerden ziyade, Aşağıdakilerin (alt pramit halkaları) sorun ve sorularına cevap bulmaya çalışmalı (daha fazla düşünsel mesai)...

Ve son tahlilde, Ademoğullarının kanıyla beslenen global Hanniballar(7) (gerçek ve tüzel kişiler) kısırlaştırılarak soyları/boyları kurutulmalı (yasal düzenleme)... Özellik ve öncelik dünyamızın kalbi konumundaki Ortadoğuda, kardeş kavgasını ve kanını durdurmak, insanlığını kurtarmak isteyen bütün Adem ve Havva çocuklarının vicdani (ve dini) sorumluluğunda olduğunu unutulmamalı... Unutturulmamalı..

Şiirin başı ve ilk harf (E)'nin eş harfler sözlüğündeki karşılığı arapça Elif, İbranice alef, Yunanca alfa'dır. Bunlar alfabelerinin ilk harfleridir. Elif arabi lisandaki Allah kelimesinin ilk harfidir. E'lif, lam, cim harfleri ile, elif, lam, mim ayetine çağrışım yapılmakta. (Bakara Süresi 1. ayet). Bu kıtadan ayrılmadan önce, Elif, cim, lam harflerini, huruf-u mukatta olarak görenlere (üsdatlara), birde ebced hesabı bırakıyoruz...

4. Kıta

Dünya metropolunun keşmekeşine (kargaşa, babil), Ademoğullarının koşuşturmasına, yasaların, emirlerin doğru-yanlış anlaşılmasına, haklı-haksız ayır(a)mayacak, gör(e)meyecek bir mesafeden, kadim kıtaların dışında, bir dördüncü kitadan seyirlik bir nazarla bakılmakta... Başlangıçta birlik(te) olan (ümmetenvvahideten, 2/213) ademçocuklarının, topluluklar ve kabileler (şu'uban vekabaile, 49/13) haline getirilmesindeki hikmet penceresinden bakılmaya davet ve çağrı da bulunulmakta. İşte size keşmekeş (8)

“İki elle mi oluyor alkış” paradoksal sorusu ile, Zen öğretisinin, “Tek elin sesi nedir.” koanuna (paradoksal sorusuna) gönderme yapılarak, mistik uzakdoğunun satorik (aydınlamacı) düşünce, metin, metod ve daha ademi (insani, yokluk, hiçlik) felsefeleri hatırlatılmakta. (Batak batıya nazaran)

Sözde aydınların, gözde aydın olduğu, bu nazarla(gözle) sunulduğu medyatik meydandan çıkıp, Ademoğlunun özüne dönmesi, her türlü kapitalist, sosyalist, faşist, anarşist dairenin dışında kendisine düşünsel ve duygusal bir habitat (yaşamsal alan) kurabilmesi gerektiği, kendisinin ancak bu sayede gerçek (Özde) aydınlığa kavuşabileceği kendisi, U/yandırılarak, uyarılarak gösterilir. (u/yandın mı (s/g)özün aydın)

Son söz, arının yaptığı balı tarif etme (N.F. Kısakürek) çalışmasının dimağınızda tatlı bir tat bırakmasını temenni edip, sözü Zen Üstadlarına bırakalım.

“Konuşan bilmiyor, bilen konuşmuyor.”

• Modern çağda bilgisayarın (0) ve (1) rakamları (harfleri) ile bilgi, ses, görüntü sunduğu, internetin mesafeyi sıfırlamaya çalıştığını göz önünde tutarsak, gelecekte ortak bir dil ve bu dilin sözlükleri çok mu hayal mahsülü olur...

• Yapılacak bütün tanımlamaların, yorumsamaların sonunda yinede sormak gerekir; sahi, var mı birbirine eş harfler sözlüğü...

• K: Edebiyat göndermeleri yönüyle bir parça Franz K'afka, Şato'da kadastrocu K, Dava'da Josef K., José de Sousa Saramago-Kabil,Veya...

• Bakara (2/102) : “Onlar, Süleyman'ın hükümranlılığı hakkında şeytanların (ve şeytan tıynetli insanların) uydurdıkları yalanların ardına düştüler. Oysa Süleyman (büyük yaparak) küfre girmedi. Fakat şeytanlar, insanlara sihri ve (özellikle de) Babil'deki Hârût ve Mârût adlı iki meleğe ilham edilen (sihr)i öğretmek suretiyle küfre girdiler. Halbuki o iki melek, “Biz ancak imtihan için gönderilmiş birer meleğiz. (Sihr) caiz görüp de) sakın küfre girme” demedikçe, kimseye (sihir) öğretmiyorlardı. Böylece (insanlar) onlardan kişi ile karısını birbirinden ayıracakları sihri öğreniyorlardı. Halbuki onlar, Allah'ın izni olmadıkça o sihirle hiç kimseye zarar veremezlerdi. (Onlar böyle yaparak) kendilerine zarar veren, fayda getirmeyen şeyleri öğreniyorlardı. Andolsun, onu satın alanın ahirette bir nasibi olmadığını biliyorlardı. Kendilerini karşılığında sattıkları şey ne kötüdür! Keşke bilselerdi.” Diyanet Meali

• Maide Süresi - 27. (Ey Muhammed!) Onlara, Adem'in iki oğlunun haberini gerçek olarak oku. Hani ikisi de birer kurban sunmuşlardı da, birinden kabul edilmiş, ötekinden kabul edilmemişti. Kurbanı kabul edilmeyen, “Andolsun seni mutlaka öldüreceğim” demişti. Öteki, “Allah ancak kendisine karşı gelmekten sakınanlardan kabul eder” demişti. 28. “Andolsun! Sen beni öldürmek için elini bana uzatsan da ben seni öldürmek için sana elimi uzatacak değilim. Çünkü ben âlemlerin Rabbi olan Allah'tan korkarım.” 29. “Ben istiyorum ki, sen benim günahımı da, kendi günahını da yüklenip cehennemliklerden olasın. İşte bu zalimlerin cezasıdır.” 30. Derken nefsi onu kardeşini öldürmeye itti de (nefsine uyarak) onu öldürdü ve böylece ziyan edenlerden oldu. 31. Nihayet Allah, ona kardeşinin ölmüş cesedini nasıl örtüp gizleyeceğini göstermek için yeri eşeleyen bir karga gönderdi. “Yazıklar olsun bana! Şu karga kadar olup da kardeşimin cesedini örtmekten aciz miyim ben?” dedi. Artık pişmanlık duyanlardan olmuştu. 32. Bundan dolayı İsrailoğullarına (Kitapta) şunu yazdık: “Kim, bir insanı, bir can karşılığı veya yeryüzünde bir bozgunculuk çıkarmak karşılığı olmaksızın öldürürse, o sanki bütün insanları öldürmüştür. Her kim de birini (hayatını kurtararak) yaşatırsa sanki bütün insanları yaşatmıştır. Andolsun ki, onlara resüllerimiz apaçık deliller (mucize ve âyetler) getirdiler. Ama onlardan birçoğu bundan sonra da (hâlâ) yeryüzünde aşırı gitmektedir. Diyanet Meali

• “İnsan insanın kurdudur” Thomas Hobbes

• Hannibal : 1. Kartacalı tarihi kişilik, 2. İnsan yiyen sinama karakteri,

• Bakara 213. İnsanlar bir tek ümmet idi. Sonra Allah, müjdeleyici ve uyarıcı olarak peygamberleri gönderdi. İnsanlar arasında, anlaşmazlığa düştükleri hususlarda hüküm vermeleri için, onlarla beraber hak yolu gösteren kitapları da gönderdi. Ancak kendilerine kitap verilenler, apaçık deliller geldikten sonra, aralarındaki kıskançlıktan ötürü dinde anlaşmazlığa düştüler. Bunun üzerine Allah iman edenlere, üzerinde ihtilafa düştükleri gerçeği izniyle gösterdi. Allah dilediğini doğru yola iletir.

• Hucurat 13. Ey insanlar! Doğrusu biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık. Ve birbirinizle tanışmanız için sizi kavimlere ve kabilelere ayırdık. Muhakkak ki Allah yanında en değerli olanınız, O'ndan en çok korkanınızdır. Şüphesiz Allah bilendir, her şeyden haberdardır.

Kemal DOĞTEKİN
Cumhuriyet Savcısı

İSTEMEM ÇEŞM

İstemem çeşm-i cihan
Çeşmi mahmur yarım var.
Duysa kurur manolya
Nazda mahir yarım var.

Güldü yüzüm güldürdü
Baktı başım döndürdü
Sanki ayın ondördü
Cemali nur yarım var.

Esvap giymiş boyunca
Etekleri gül gonca
Bakamadım doyunca
Hüsnü zehir yarım var.

Onsuz nefes bin cürüm
Çözemedim kördüğüm
Ölümlerden döndüğüm
Aşkî kahir yarım var.

Tatlı dilli vay aman
Çaldı gönlüm pek yaman
İsmi düşmez ağızımdan
Dilde zikir yarım var.

Burak Cenk İLHAN
Hâkim

İKLİMİ SERT, İNSANI MERT BİR MEMLEKET **BAYBURT**

Kimilerinin, Kemal Sunal'ın bir filmde söylediği “De get Bayburt de get Bayburt...” türküsüyle duyduğu, kimilerinin, orkestranın senfoni konseri sonrası halkın konser hakkındaki görüşlerini öğrenmek isteyen spikere “Kızım, Bayburt Bayburt olalı böyle zulüm görmedi...” hikayesiyle haberdar olduğu Bayburt; Doğu Karadeniz Bölgesi Çoruh Vadisi'nde yer alan, Trabzon, Rize, Erzurum, Erzincan ve Gümüşhane ile komşu olan, yüzölçümü küçük, önemi büyük ilimiz.

Bayburt'un tarihi, M.Ö. 3000'li yıllara kadar uzanmaktadır. M.Ö. 2. Yüzyıl'dan itibaren Pontus Krallığı'na bağlı olan Bayburt, sonradan Roma hakimiyetine girmiş, Urartular tarafından yapılan Bayburt Kalesi, Roma İmparatoru Justinianus döneminde onarım görmüştür. M.S. 705 yılında Emeviler'in eline geçen Bayburt, 715 yılında Bizanslılar tarafından geri alınmıştır. Bayburt, 14. Yüzyıl'da Akkoyunlu Devleti'nin kuruluş ve tarih sahnesine çıkış yeri olmuştur. Akkoyunlu idaresi, 17 Ekim 1514'te Yavuz Sultan Selim'in, Bayburt'un fethi talimatı vermesi ve fethin gerçekleşmesine kadar sürmüştür. Fetihten sonra Osmanlılarca Sancak merkezi yapılmış, Erzurum, Tekman ve İspir Bayburt'a bağlanmıştır.

1828 yılında Ruslar tarafından işgal edilen Bayburt, Ekim 1829 yılına kadar işgal altında kalmış, bu süre zarfında Bayburt'ta ciddi tahribatlar yapılmıştır.

Birinci Dünya Savaşı'nda Rus kuvvetleri, 2 Mart 1916 tarihinde Kop'a varmışlar, burada Türk Askeri ve Bayburt halkı büyük bir direniş göstermiş ve bu savunma tarihe “2. Plevne Savunması” olarak geçmiştir. 16 Temmuz 1916'da Bayburt'a giren Rus Kuvvetleri ve onların işbirlikçisi Ermeniler halka çok zulümler yapmışlardır. Ermeniler, 1918 yılının Şubat ayında yüzlerce Bayburtlu'yu taş mağaralara doldurmuşlar ve ne acıdır ki diri diri yakmışlardır. Bayburt bu işgalden, 21 Şubat 1918 tarihinde kurtulmuştur. Bu işgal esnasında muhacir olarak Anadolu'nun iç kesimlerine giden Bayburtlular kurtuluşla birlikte yurtlarına geri dönmüşlerdir.

Zengin doğal kaynaklara sahip olmayan, iklimi ve coğrafyası güçlüklerle dolu olan Bayburt'un halkı, milli ve manevi değerlerine her dönemde sonuna kadar sahip çıkmış, vatan millet sevgisini her daim kutsal bilmiştir.

1927 yılına kadar Erzurum'a, 1989 yılına kadar da Gümüşhane'ye bağlı olan Bayburt, 1989 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin 69. vilayeti olmuştur.

Ticaret ve sanayiın yeterince gelişmediği Bayburt'ta tarım ve hayvancılık, ekonomide lokomotif görevi yapmaktadır. Tarım ürünü olarak ilde hububat çeşitleri, yem bitkileri, şeker pancarı ve az da olsa meyve sebze üretimi yapılmaktadır. Hayvancılık, ilin geçim kaynaklarından en önemlisi olup besi hayvancılığının yanı sıra süt hayvancılığı da ilgi görmeye başlamıştır. Arıcılık yapan kişi sayısında büyük artış gözlenmekte, kendine has kokusu ve aroması ile "Bayburt Balı", il dışındaki pazarlarda büyük rağbet görmektedir.

Bayburt, gerek iklim, gerekse kültürel özellikleri itibarıyla komşu il olan Erzurum'la oldukça benzer özellikler göstermektedir.

Kesme çorba, herse, galacoş, yalancı dolma, lor dolması ve tatlı çorba Bayburt yemek kültürünün önde gelen lezzetlerindedir.

Bayburt'ta günümüzde sürdürülen en önemli el sanatları kilim, seccade, ihram, taş ve bakır işçiliğidir. Bayburt el sanatlarında ihram önemli bir yer tutar.

Evliya Çelebi'nin 17. Yüzyıl başlarındaki ziyaretinde Bayburt'tan bahsederken şehirdeki boyahanelerde boyanan yünlerden kilim ve seccadelerin Avrupa'ya kadar gönderildiğinden bahsetmektedir. Yörede ihram veya eham denilen, tamamen yünden yapılan, ihram tezgâhında dokunmak suretiyle hazırlanan ve Bayburt'ta bayanların örtünmek amacıyla kullandığı yerel giysidir. Günümüzde ihram, daha çok yatak örtüsü, yelek, heybe, şal, fular, kravat, vs. yapılmak suretiyle kullanılmaktadır.

Yüksek kalite ve geniş rezervleriyle Bayburt Taşı, yörenin önemli doğal kaynaklarından olup Bayburt doğal taş fabrikası, modern tesislerinde, 2016 yılında üretime başlamıştır. Bayburt'un sadece taşı değil taş ustaları da meşhurdur. Öyle ki; Sırp milisleri tarafından defalarca top atışına tutularak 1993 yılında yıkılan tarihi Mostar Köprüsü, TİKA, UNESCO ve Bosna-Hersek Devleti'nin çalışmaları sonucu yeniden inşa edilirken bu inşaatta çalışan 27 taş ustasının 25'i Bayburtluydu.

Bayburt'un tarihi ve turistik mekânlarının başında Bayburt Kalesi, Selçuklu yapısı olan Ulu Cami, Pulur Cami ve Medresesi, Şehit Osman Türbesi, Kop Şehitleri Abidesi, Aydın-tepe Yeraltı Şehri, Buz ve Çimağıl Mağaraları, Taşhan, Meydan Hamamı ve Baksı Müzesi gelmektedir. Baksı Müzesi Avrupa'nın en prestijli müze ödülllerinden biri olan Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi tarafından verilen 2014 Yılı Avrupa Müze Ödülü'nü kazanmıştır.

Kayak severlere hitap eden Kop kayak merkezi ve rafting parkurlarıyla Çoruh Nehri, Bayburt turizmini yükseltmektedir.

Bayburtlu Zihni, Bayburtlu İrşadi Baba, Selim Baba ve Bayburtlu Hicrani, Şehrin önde gelen şahsiyetlerindedir.

Bayburt'ta 1995 yılından beri her yıl düzenlenmekte olan Dede Korkut Kültür ve Sanat Şöleni'ne, Azerbaycan, Özbekistan, Kırgızistan, Türkmenistan,

Balkar-Karaçay, Dağıstan, Kazakistan ve diğer Türk Cumhuriyetleri'nden çok sayıda katılım sağlanmakta olup düzenlenen programlarda bilim adamları Dede Korkut ile ilgili tebliğler sunmaktadırlar.

Bayburt, kamu görevlilerinin severek görev yaptığı, adli vâkaların oldukça az görüldüğü, en huzurlu illerimizdendir. Adli Yargı teşkilatımızda 3. Bölge olan Bayburt'ta Başsavcılığın hazırlık soruşturması sayısı yıllık olarak ortalama 3.000 bin olup, şehirde M tipi kapalı cezaevi vardır. Açık cezaevinin de, projelendirilmesi tamamlanmış, yakında yapılması beklenmektedir. Modern adliye binası ve çalışanlarına yönelik lüks lojmanlarıyla Bayburt, yargı teşkilatımız açısından da görev yapılabilecek cazip yerlerdendir.

2008 yılında kurulan ve yaklaşık 9.000 öğrencisi olan Bayburt Üniversitesi, kısa vadede bu sayıyı 15.000'e çıkarmayı hedeflemekte, bilimsel alanda önemli çalışmalar yapmak suretiyle hızla gelişerek, şehrin eğitim potansiyeline önemli katkılar sağlamaktadır.

Devletimizin yatırım teşvikleri, basiretli yöneticileri ve yöre halkının samimi gayretleriyle Bayburt, son yıllarda iyi bir büyüme ve gelişme performansı ortaya koymaktadır.

Anadolu kültürüyle yoğrulmuş insanıyla Bayburt, güzel ülkemizin gücüdür, enerjisidir. Bayburt kalkınır, Türkiye kalkınır! Çünkü biliriz ki her çok azdan olur.

Ömer PAK
Hâkim

GİZLİ SEVDAM

Ellerim tutmak istercesine uzanır yarınlara
Ve dilim tutulur karşında ölüm sessizliğiyle

Meramımı anlatamam sen karşımdaysan eğer
Artık sıradanlaşmış bir kaç kelimeyle

İhbar ediyorum şimdi sana tüm suçlarımı
İdamı hak ettim belki de seni sevmekle

Ne olacaksa olsun artık umutlarıma
Ya kopart ya yeşert bir kaç kelimeyle

Ellerin tutmak isterse uzanıp ta yarını
Şarkımız çalmaya başlasın sevda güftesiyle

Ama çalmak istemezsen şu garip gönlümü
Lâl olma, konuş yine bir kaç kelimeyle

Tarifsiz duygularla bekleyeceğim seni
Ufuklarımda doğacak sevdanın güneşiyle

Nihayetinde her batan günün akşamı
Bil ki ağlayacağım bir kaç kelimeyle

Adını adımın yanına yazdım; unutma
Yüreğime kazıdım gizli sevdamı, sabırla

Suat ŞAHİN
Hâkim

TARİHTEN GÜNÜMÜZE HÂKİMİN VASIFLARI, AHLAK VE ADABI

Hakimlik mesleğinin icrası için bir hakimde bulunması gereken vasıfların en önemlileri ilk bakışta, vicdan sahibi olmak, nezaketli olmak, ahlaklı olmak, bağımsızlık, tarafsızlık, bilgili olmak, dürüst olmak, özenli olmak, insan haklarına saygılı olmak, doğruluk ve tutarlılık ve adaetli olmak gibi temel vasıflar göze çarpmaktadır. Bu vasıfları sınırlandırmak mümkün değildir. Yukarıda sıraladığımız vasıflar bir hakim için olmazsa olmaz vasıflardır. Vasıflar zamana göre farklı kavramlarla da ifade edilebildiği gibi değişkenlik ve artışta gösterebilmektedir. Ayrıca bu vasıfları, hukuk, ceza, idari ve askeri mahkemeler gibi ilk derece ve yüksek mahkemeler de dahil tüm yargı sistemindeki hakimler için geçerli vasıflardır. Hakim bu vasıflara sahip olarak mesleğini en şekilde icra edebilmek idealinde olmalıdır.

Hakimde olması gereken vasıflarla ilgili olarak hukuki kaynaklardan farklı sonuçlara ulaşılabilir. Ancak ülkemizde başta Anayasa olmak üzere, mevzuatta serpiştirilmiş şekilde yer alan bu konuda toplu bir düzenlemeye rastlamak mümkün değildir.

Tarihi açıdan bir inceleme yapılacak olursa, Roma Hukuku'nda hakimlerde belirli vasıfların aranmakta olduğu görülmektedir. Başlangıçta hakimlik görevi İmparator/Kral veya onun yetkilendirdiği kişiler tarafından yerine getirilmekteyken, daha sonraları kralın yetkilendirdiği kişi/kişiler, hakim olarak davanın taraflarınca seçilmişlerdir. Hakimliğin şerefli bir meslek olduğu, sorumluluk gerektirdiği ve ücretsiz bir şekilde yapılmakta olduğu görülmektedir. Hakimin rüşvet alması halinde önceleri idam cezası ile cezalandırıldığı, sonraları ise ceza davası ile yargılandığı, dolayısıyla hakimlerin taşınması gereken bazı vasıfları olduğu görülmektedir.

Hristiyanlık Hukuku açısından, Hristiyanlığın kitabı İncil'de de hâkimin vasıfları ve ahlâkî yönü ile ilgili bazı ayetler vardır. Örneğin: Hz İsa, miras taksimi meselesinden yola çıkarak hâkimin açgözlü olmaması gerektiğini söyler. ((Luka 12/13-15). Bkz: Elçiler 16/20 vd.; I. Korint. 6/1-7.)

İslam Hukuku açısından, Kur'an-ı Kerim'de 31 yerde adalet kavramı yer almaktadır. Bunlardan bazıları, Nisa Suresi 4. ayetinde "Allah size....insanlar arasında karar verdiğiniz zaman adaletle karar vermenizi emrediyor."

Hakimlerin zengin, fakir insan ayrımı yapmaksızın adaletle karar verenler, adaleti gözetmeler olması gerektiği emredilmektedir. Nisa Suresi 134 ve 135. ayetlerinde “Ey Mü’minler; adaleti daimi surette, olduğu gibi, hakkıyla icra ediniz. Zengini sevmek veya fakire merhamet etmek gibi şahsi meyil ve maksatlarınızın tesiriyle adaletten sapmayınız...” şeklinde adalet tanımlanmıştır. Hadid Suresi 25. ayette “insanlar adaleti yerine getirsinler diye beraberlerinde kitap ve teraziyi indirdik.” Şeklinde Kur’an-ı Kerim’de ayetlerle adaletin sağlanması kesin bir şekilde emredilmiştir. Hakimlere hitap eden ayetlerde, hakimlere hak ve nesafetle karar veremeyi hükmeden ve hakkaniyet dahilinde adaleti emreden ayetler vardır. Adalet karşısında hakimlerce tarafsızca ve ayırım yapılmaksızın herkese eşit karar verilmesi emredilmektedir.

Hâkim Etiği boyutuyla hukuk tarihimize baktığımızda da, öncelikle Osmanlı Hukukunda, hakim olabilmek için aranan şartların yanında ayrıca bir kısım vasıfların da bulunması gerekmektedir. Osmanlı’da son dönemde uygulanan 1869 tarihli resmi Kanunnamelerden olan Mecelle’nin(*) onaltıncı kitabı “Yargılama hakkındadır”; özellikle hakimlerin nitelikleri ve adabı hakkındaki hükümler, adli yaşantımızda uzun süre etkili olmuştur. Bu bir bakıma, hakimliğin “meslek kuralları”dır. Ülkemizde daha 1950 ve 60’lı yıllara kadar, “Hâkim, hakîm, fehîm, müstakîm ve emîn, mekîn, metîn olmalıdır” (Hakim; bilge, anlayışlı, doğru ve güvenilir, saygın, metin olmalıdır) tanımı, adliye koridorlarında, başta hakimlerimiz tarafından çok sık tekrarlanırmış.

Mecelle “a - “Hâkimin Vasıfları” başlıklı 1. Fasil; aa-Madde 1792 - Hâkim; hakîm, fehîm, müstakîm, emîn, mekîn ve metîn olmalıdır.”

(Hakîm; âlim, bilgin, haklı ve haksız ayırıp hak ve adalet üzere hükmeden, hikmetli, hikmet uzmanı, herkesçe bilinmeyi bilen, evrenin sırlarını bilen kişi, iş ve emirleri hikmetli, ve yanlışsız olan, adil ve akıllı.

Fehîm; akıllı, zeki, anlayışlı akıllı. Hakim hukuk kurallarını çok iyi anlamalı kavramalı ve bilmelidir.

Müstakîm; doğru, eğri olmayan, namuslu, dik, hilesiz, temiz, dürüst.

Emîn; emniyetli, kendine inanılan, itimat edilen, güvenilir. Sağlam, tehlikeden uzak, güvenlik altında, kendisine emanet edilebilen kişi, inanılır. Mecelle’de Müstakîm ve Emîn kavramları yan yana ve birlikte belirtildiğinden bu hüküm uyarınca, hakim doğru, güvenilir, dürüst ve edepli biri olmalıdır.

Mekîn; vakarlı, temkinli, yerleşmiş, oturmuş, sakin. Nüfuzlu, iktidar sahibi, ağırbaşlı, kuvvet ve şerif sahibi.

Metîn; sağlam, kendine güvenilir olan, metanet sahibi, dayanıklı, sert, asık yüzlü olmama, yani güler

yüzlü ve tatlı sözlü. Bu hüküm, hakimlerin iç dünyasının olumsuzluklarından ve her türlü dış etkiden uzak kalarak sağlam iradeli olması gerekir şeklinde anlaşılabilir.)

Mecelle’nin 1793. maddesi günümüz Türkçesi ile “- Hakim, hukuk kuralları ve yargılama usulü konularında bilgili olmalı, bilgisini dava konusu olaylara uygulayabilmeli, bir çözüme varabilmelidir.” Yani hakim ve muhakemeye ilişkin kurallar (maddi ve usul hukukuna ilişkin) konusunda bilgili ve uzman olmalıdır. Bu konulardaki bilgilerini, somut olaydaki vakialara uygulamak suretiyle bir çözüme ulaşma gücünde olmalıdır. Somut olayda, çözüme ulaşacak, hukuki bilgi hakimde bulunmalıdır.

1792 ve 1793’e göre, hakim; bilgili, yerli yerinde karar verebilen, anlayışı kuvvetli, doğru ve güvenilir, şahsiyet sahibi, sağlam iradeli, hukuki meselelere ve yargılama usulüne vakıf ve davaları çözebilecek ilmi yeterliliğe sahip olması gerekir.

Mecelle’nin 1794. maddesinde de; “-Hâkimin (temyiz kudretine haiz olmalıdır) ayırt etme gücünün tam olması gerekir. İyiyi kötüden ayırt edebilmelidir. Bu sebeple küçük çocuk ve bunak ve âmâ ve tarafların yüksek sesli konuşmalarını duymayacak derecede sağır olan kimselerin yargılamaları geçerli olmaz.” Hakim iyiyi kötüden tam olarak ayırmaya muktedir olmalıdır. Yani hakim, temyiz kudretine sahip olmalıdır. Bu nedenle, küçük çocuk, bunamış tarafların yüksek seslerini işitemeyecek derecede olan kimsenin yargılaması geçerli değildir.

Mecelle’nin 1795-1799 arasındaki maddeleri hakim adabı hakkındadır. 1795. madde “-Hakim mahkemede/duruşma sırasında alış veriş ve şakalaşma gibi duruşmanın/meclisin azametini giderecek (gölgeleyecek), saygınlığını etkileyecek fiil ve hareketlerden kaçınmalıdır.”

1796. madde; “-Hakim iki taraftan hiç birisinin hediyesini kabul etmez.”

1797. madde; “-Hakim taraflardan hiç birisinin ziyafetine gitmez.” Hakim çekişme halindeki taraflardan hiçbirinin ziyafetine gitmez. (Hakimin tarafsızlığından şüpheliyi gerektiren önemli sebeplerden biri olabilir. MHK m.36/1)

1798. madde; “-Hakim; dava görülürken, evinde taraflardan yalnız birisini kabul etmek, karar sırasında birisiyle yalnız kalmak veya ikisinden birine el, göz veya baş ile işaret etmek veya taraflardan birine gizlice yahut diğerinin bilmediği dil ile söz söylemek gibi kötü anlaşılmalara ve suçlamalara sebep olabilecek tutum ve davranışlarda bulunmamalıdır.” Bu madde bugün için, yargılama sırasında hakim taraflardan birisini mahkemede odasına ya da evine kabul etmek ve duruşma salonunda biriyle yalnız kalmak veyahut ikisinden birine el, göz veya baş ile işaret etmek veya onlardan birisine gizli söz yahut diğerinin bilmediği dil ile söz söylemek gibi töhmet ve kötü zanna sebep olabilecek hal ve harekette bulunmamalı şeklinde anlaşılmalıdır. (MHK md. 34 ve 36)

1799. madde; “-Her iki tarafa adil davranmak hakim görevdir. Bu nedenle, taraflardan biri eşraftan diğeri de halktan biri olsa dahi duruşma sırasında tarafları oturtması ve duruşma gereği bakışlarını ve sözlerini taraflara yöneltme gibi zorunlu durumlarda tam bir şekilde adil ve eşit davranması gerekir.” Hakim her iki taraf arasında adaletli olmalıdır. Taraflardan herhangi biri her ne kadar şerefli ve diğeri halktan biri olsa bile yargılama sırasında tarafları oturtmak ve kendilerine bakışını ve sözünü yöneltmek gibi muhakemeye ilişkin işlemlerde tamamıyla adalet ve eşitliğe riayet etmesi lazımdır. Hakim tarafları toplumdaki statüsü ne olursa olsun, tarafların oturtulması hakim bakışını onlara çevirmesi ve hakim taraflara sözünü yöneltmesi gibi mahkeme usuli işlemlerinde tam bir şekilde adalet ve eşitliğe uymalıdır. Yargılama sırasında, hakim, bakışta ve sözde, her iki taraf arasında mutlak bir şekilde adalet ve eşitlik ilkesine uymalıdır. Dolayısıyla, hakim adaletli olması ve taraflar arasında eşit işlem yapmakla yükümlü olduğunu ve silahların eşitliği ilkesine uygun davranması gerektiği sonucuna ulaşılabilir.

1808. madde; “-Yararına karar verilen kişinin; hakim, alt ve üst soyundan birisi, eşi, dava konusu maldaki ortağı, özel hizmetçisi ve yardımıyla geçinen adamı olmaması şarttır. Bu sebeple hakim bunlardan birisinin davasını göremez, yararına karar veremez.” Lehine karar verilen kişi, hakim usul ve fürundan birisi ve eşi ve karar verilecek malda ortağı ve özel hizmetçisi ve hakimin nafakasıyla geçinen adamı olmamalıdır. Bu madde hakim tarafsızlığı ile ilgilidir.

Hakimin makamını ve şahsiyetini koruyabilmesi için ayrıca uyması gereken ve gerekli görülen bazı ahlaki kuralları vardır. Hakim adalet dağıtmalı, haksızlığı önlemeli, taraf tutmamalı, ancak katı, kaba, kibirli ve inatçı olmamalıdır.

Mecelle’de hakim vasıfları arasında, bağımsızlığı ve tarafsızlığı ilkeleri de bulunmaktadır. Osmanlı’da hakimlerin azledilmemesi ve yerlerinin değiştirilmemesi gibi bazı teminatlara da sahip oldukları görülmektedir.

Günümüze geldiğimizde ise hukukumuzda, hakim vasıflarına mevzuatta toplu bir şekilde ulaşmıyoruz. Türkiye’de mevzuatta derli toplu şekilde, hakimlerin vasıfları ile ilgili tek bir mevzuatın bulunmaması bir eksiklik. 1982 Anayasa’sında “Mahkemelerin bağımsızlığı” başlığı altında “Madde 138-Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler.” Şeklinde yalnızca hakimlerin bağımsızlık vasfı belirtilmiştir. 139. maddede hakimlik ve savcılık teminatından, 140. maddede hakimlik ve savcılık mesleğinden, 141. maddede duruşmaların aleni ve kararların gerekçeli olmasından bahsedilmiştir.

5437 Sayılı Danıştay Kanunu’nun 2. maddesinde, bu mahkemenin bağımsız olduğu, 8. maddede bu mahkemenin üyelerinin niteliklerinin neler olduğu, özellikle 8/3’te “... hakimliğin gerektirdiği ahlak ve seciyeye sahip olmaları şarttır.” denilerek hakim vasıflarına yer verilmiştir.

6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK) ve 5271 Sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu (CMK), yargılama esnasında hâkimin uyması gereken bazı kuralları düzenlemektedir. Bunlar taraflara yol göstermemek, öğüt vermemek, dava ile ilgili görüşünü beyan etmemek gibi sınırlı hallere özgü olan, yargılama sırasında hâkim ve savcının riayet etmesi gereken kurallardır.

6087 Sayılı HSYK Kanunu’nun 4. maddesinde Anayasa’nın 138 ve 139. maddelerine benzer düzenleme olmakla birlikte, hakimlerin vasıfları ile ilgili bir düzenlemeye rastlanmamakta, yalnızca 8. maddede hakim olabilmenin şartlarına yer verilmekte (8/J),

“Hakimlik ve savcılık mesleğine yakışmayacak tutum ve davranışlarda bulunmamış olmak” hükmü bulunmaktadır.

2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu’nda hakimlik için mesleğe alınacaklarda aranan nitelikler belirtilmiştir. Bunun yanına hakim ahlakı, dürüstlüğü gibi bazı vasıflar da eklenebilir. Yapılacak bir kanuni düzenleme ile Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu’nun tüm yargı kollarındaki hakimlerle ilgili olarak, hakim hakkında yadırganan davranışlar, hakimde olması gereken vasıflara aykırı davranışlar ve belirlenecek bazı ilkelere aykırılıktan dolayı, Kurulun bir karar verme süreci olabilir. Bu durumda hakimler bu vasıflara aykırı davranışlarından dolayı Kurula dosyasının gitmemesi için bir çaba içerisinde olacaktır. Böylece vasıflara aykırı davranış içerisinde olan hakimler için, yasal düzenlemede belirlenen hukuki, disiplin ve cezai sonuçlar uygulanabilir.

2802 sayılı Kanun, hâkim ve savcı adaylarında mesleğe yakışmayacak davranışların olmamasını istemektedir. Uygulamada stajyer hâkim ve savcılar hakkında, staj yaptıkları mahkemelerde doldurulan gizli dosyalarda ahlâkî yönlerine ait bilgilerin de olması memnun edicidir. Kanun ayrıca, stajyerler haricinde fiilen hâkimlik ve savcılık görevini ifa edenler için de değişik ahlâkî yükümlülükler getirmektedir. 2802 sayılı yasanın 32/f md. birinci sınıfa ayrılma şartlarını sayarken ‘mesleğin vakar ve onuruna dokunan veya kişisel haysiyet ve itibarını kıran veya görevle ilgili herhangi bir suçtan affa uğramış bile olsa’ şeklinde hüküm sevk etmektedir.

2802 sayılı kanunun özellikle disiplin cezalarını düzenleyen altıncı kısmında (62 ile 81. md.) uyulması gereken ahlâkî kurallar daha açık olarak anlatılmıştır. 65. maddede düzenlenen kınama cezası, ‘hizmet içinde veya dışında, resmî sıfatının gerektirdiği saygınlık ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak, kılık kıyafetinde mesleğin gerektirdiği saygınlığı gözetmemek, devlete ait araçları özel işlerde kullanmak, meslektaşlarına, emrindeki personele, görevi nedeniyle muhatap olduğu kişilere veya iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak.’ durumlarında uygulanır.

68. maddede yer değiştirme cezası düzenlenmiştir. ‘Doğrudan veya aracı eliyle hediye kabul etmek veya iş sahiplerinden borç istemek veya almak’.

69. madde meslekten çıkarma cezasını düzenlemektedir. Kanun maddesine göre ‘Mesleğin şeref ve onurunu bozan veya mesleğe olan genel saygı ve güveni gideren nitelikte görülürse’ meslekten çıkarma cezası verilebilir.

2802 sayılı kanunda sevk edilen ahlâkî yükümlülükler yukarıda sayılanlarla sınırlı değildir. Ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu başta olmak üzere çeşitli kanunlarda ahlâkî yükümlülükler bulunmak mümkündür.

Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu Ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 9 II’de üyelerin yemin metni “Türkiye Cumhuriyeti Anayasasını ve temel hak ve özgürlükleri koruyacağıma; görevimi doğruluk, dürüstlük, tarafsızlık ve hakka saygı duy-

gusu içinde, her türlü etki ve kaygıdan uzak olarak Anayasanın dayandığı temel ilkelere uygun hukuk anlayışı içinde, sadece vicdanının emrine uyararak yerine getireceğime büyük Türk Milleti önünde namusum ve şerefim üzerine and içerim.” İfadeleri vardır. Bu şekilde hakimlerin bazı vasıflarını belirlemek mümkündür.

Milletlerarası metinlerde de hakim vasıfları ile ilgili bazı metinler vardır. Bangalore İlkeleri, insanlığın, uluslararası toplumun, farklı hukuk sistemlerinin müşterek ürünü, insanlığın ortak aklının bir sonucudur. 2003/43 sayılı BM tarafından kabul edilen “BANGOLAR YARGI ETİĞİ İLKELERİ” HSYK 27.06.2006 tarih ve 353 sayılı kararı ile kabul ederek iç mevzuatının bir parçası hâline getirmiş ve Anayasa’nın 90/3 ve 5. maddesi gereğince kendisini bu ilkelerle bağlamıştır. Gerektiğinde ihlal ve aykırılıkları buna göre cezalandırmaktadır. Bu ilkeler; bağımsızlık, tarafsızlık, dürüstlük, ehliyet ve liyakat (mesleğe yaraşırılık), eşitlik, doğruluk, ve tutarlılık olmak üzere 6 ilkeden her bir ilke ayrı başlık halinde alt kriterlerden oluşmaktadır.

Yine Avrupa Konseyi Üye Devlet Bakanlar Komitesi 13.10.1994 tarih ve 518 sayılı toplantısında kabul edilen kararı ile hakimlerin rolü, etkinliği, ve bağımsızlığına ilişkin tavsiye kararı almıştır.

Yine Birleşmiş Milletler, Milano’da yapılan BM 7.Suçun Önlenmesi ve Suçluların Tedavisi Kongresinde 29.11.1985 tarih ve 40/32 sayılı ve 13.12.1985 tarih ve 40/146 (450/146) sayılı kararlarla BM Genel Kurulu tarafından kabul edilmiştir.

Hakimin üstlenmiş olduğu bu yargılama görevi, insan haklarının, evrensel adaletin, insanlığın ortak vicdanı ve hukukun üstünlüğü ilkeleri çerçevesinde, adalet tesis etmektir. Hedefimiz toplum nezdinde saygın bir yere sahip olan hakimlik mesleğinin kalıcı bir şekilde itibarının korunmasıdır.

Hukukun hakimde aradığı vasıfların ve ahlâkî unsurların hakimler tarafından bilinmesi, toplumları etkileme seviyesinde oldukları için hukuka göre nasıl bir manevî donanıma ve karakter yapısına sahip olması gerektiği açısından önemlidir.

Hakimin, yargılama faaliyetini sürdürürken, sahip olması gereken bilgi donanımının yanında ahlâkî yönünün de, ortaya koyacağı hükümlerin isabet, sıhhat ve kabulü açısından önemi vardır. İnsanın sahip olduğu hayat anlayışı ve ahlâkî yapısı, olaylara bakışını ve değerlendirmesini şüphesiz ki etkileyecektir. Hakim önündeki somut meselelere uyarladığı meseleleri ister istemez hayat ve ahlâk anlayışı süzgecinden geçirmek zorundadır. Bütün bu durumlar, hakimin ahlâkî vasıflarını üzerinde hassasiyetle durulan bir konu haline gelmiştir.

2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu’nda hukukun sülhlerinin ahlâkî yönlerine ilişkin kurallar içermektedir. Hukukun sülhlerinin bazı temel ahlâkî sıfatlarla vasıflandırılmış olmaları geçmişten beri adaletin ortaya çıkması için vazgeçilemez bir gerçektir.

Asıl olan adalet camiasında görev alan hâkim, savcı vs. gibi adaleti dağıtma makamında olanların ahlâken olgun ve mükemmel insanlar olmalarıdır. Bütün bu belirttiklerimiz çerçevesinde diyebiliriz ki: İdeal hâkim, karakter bakımından sağlam, güvenilir, dürüst, (kalb-i müstakim) kalbi doğruluktan şaşmayan ve (akl-ı selim) sağduyu sahibi olmalı; evrensel değerleri üzerinde taşıyan, ahlâklı, namuslu, seçkin ve ciddi olmalıdır; servet-şehvet ve şöhret düşkünü olmamalıdır. Mahkemelerin bağımsızlığını ayaklar altına alacak şekilde, herhangi bir merkezden ya da merciden talimatla hüküm vermemelidir. Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler. İnsanı merkezine alan, üretilmiş üstün değeri hiçbir peşin hüküm olmaksızın, nerede ve ne zaman üretildiğine bakmaksızın alan ve işleyen, ve sürekli üstün değerler üreten ve bunu insanın/ insanlığın hizmetine sunan, bir hukuk temennimizdir.

(*) Resmi ve tam adıyla “Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye” Ahmet Cevdet Paşa başkanlığında bir heyet tarafından hazırlanmıştır. Bir “Mukaddime” (Başlangıç) ve Satım, Kira, Kefalet, Havale, Rehin ve Vedia, Emanet, Hibe, Gasp ve İtlâf, Hacr ve İkra ve Şufa, Şirket, Vekalet, Sulh ve İbra, İkrar, Dava, Beyyinat ve Yemin, Kaza(Yargılama), olmak üzere 16 kitaptan oluşmaktadır, toplam 1851 maddedir. Günümüzün Borçlar Kanunu ve Hukuk Muhakemeleri Kanununa karşılık gelmektedir. İlk kitabı 20 Nisan 1869 tarihinde kanunlaşmıştır. Yeni Medeni Kanun ile Borçlar Kanunun yürürlüğe girmesi üzerine, 864 Sayılı Tatbikat Kanununun 43. maddesiyle 4 Ekim 1926 tarihinde yürürlükten kaldırılmıştır.

Meslek İçi ve Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı
Faaliyetleri

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Meslek İçi Eğitim Programı

26-28 Ocak 2016 tarihleri arasında, 196 katılımcı ile Afyonkarahisar'da Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nda görev yapan Cumhuriyet savcılarına yönelik meslek içi eğitim programı gerçekleştirilmiştir.

“Örgütlü Suçlarla Mücadele” Meslek İçi Eğitim Semineri

26-28 Şubat 2016 tarihleri arasında 62 katılımcı ile Afyonkarahisar'da “Örgütlü Suçlarla Mücadele” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Kadastro Hukukundan Kaynaklanan Davalar” Meslek İçi Eğitim Semineri

25-29 Mart 2016 tarihleri arasında, Kadastro Mahkemesi Hâkimlerine yönelik 77 katılımcı ile Ankara'da “Kadastro Hukukundan Kaynaklanan Davalar” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Uzlaşma Kurumunun Etkinliğinin Artırılması” Meslek İçi Eğitim Semineri

01-03 Nisan 2016 tarihleri arasında 89 katılımcı ile Adana'da “Uzlaşma Kurumunun Etkinliğinin Artırılması” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Hayata ve Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar” Meslek İçi Eğitim Semineri

08-10 Nisan 2016 tarihleri arasında Ceza Mahkemesi Hâkimlerine yönelik 94 katılımcı ile Afyonkarahisar’da “Hayata Karşı ve Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Uzlaşma Kurumunun Etkinliğinin Artırılması” Meslek İçi Eğitim Semineri

15-17 Nisan 2016 tarihleri arasında 94 katılımcı ile Kayseri’de “Uzlaşma Kurumunun Etkinliğinin Artırılması” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Hâkimlere Yönelik Dosyaya Hazırlanma, Ön İnceleme ve İnceleme İle Raporlama Teknikleri” Meslek İçi Eğitim Semineri

06-08 Mayıs 2016 tarihleri arasında 87 katılımcı ile Afyonkarahisar’da Yargıtay Tetkik Hâkimlerine yönelik “Dosyaya Hazırlanma, Ön İnceleme ve İnceleme İle Raporlama Teknikleri” konulu eğitim semineri düzenlenmiştir.

Milli Savunma Bakanlığı Adli Müşavirleri ile Askerî Savcılara Yönelik Meslek İçi Eğitim Semineri

09-12 Mayıs 2016 tarihleri arasında 35 katılımcı ile Ankara’da Milli Savunma Bakanlığı Adli Müşavirleri ile Askerî Savcılara yönelik meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Gümrük ve Vergi Mevzuatından Kaynaklanan Uyuşmazlıklar” Meslek İçi Eğitim Programı

13-15 Mayıs 2016 tarihleri arasında 62 katılımcı ile Erzurum’da “Gümrük ve Vergi Mevzuatından Kaynaklanan Uyuşmazlıklar” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“İstinaf Temel Eğitimi” Meslek İçi Eğitim Programı

23 Mayıs - 06 Haziran 2016 tarihleri arasında 5 ayı grup halinde ve 975 katılımcıya Ankara’da “İstinaf Temel Eğitimi” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Sahtecilik ve Dolandırıcılık” Meslek İçi Eğitim Programı

27-29 Mayıs 2016 tarihleri arasında Ceza Mahkemesi Hâkimlerine yönelik 97 katılımcı ile Afyonkarahisar’da “Sahtecilik ve Dolandırıcılık” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Malvarlığı Aleyhine İşlenen Suçlar” Meslek İçi Eğitim Programı

30 Eylül - 02 Ekim 2016 tarihleri arasında, Afyonkarahisar’da 99 katılımcı ile Bölge Adliye Mahkemesi Başkan ve Üyeleri ile Ceza Mahkemesi Hakimlerine yönelik “Malvarlığı Aleyhine İşlenen Suçlar” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Kıymetli Evrak Hukuku” Meslek İçi Eğitim Semineri

07-09 Ekim 2016 tarihleri arasında Afyonkarahisar’da 89 katılımcı ile Asliye Hukuk Mahkemesi ve Asliye Ticaret Mahkemesi Hâkimlerine yönelik “Kıymetli Evrak Hukuku” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Uzlaşma Kurumunun Etkinliğinin Artırılması” Meslek İçi Eğitim Semineri

14-16 Ekim 2016 tarihleri arasında 78 katılımcı ile Antalya’da “Uzlaşma Kurumunun Etkinliğinin Artırılması” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Ailenin Korunması, Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi ve Boşanma Hukuku” Meslek İçi Eğitim Semineri

21-23 Ekim 2016 tarihleri arasında 86 katılımcı ile Ankara’da ilgili Cumhuriyet savcıları ile Aile Mahkemesi Hâkimlerine yönelik “Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi ve Boşanma Hukuku” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“İnfaz Hukuku ve Denetimli Serbestlik Uygulamaları” Meslek İçi Eğitim Semineri

04-06 Kasım 2016 tarihleri arasında 87 katılımcı ile Afyonkarahisar’da “İnfaz Hukuku ve Denetimli Serbestlik Uygulamaları” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“İmar Mevzuatından Kaynaklanan İdari Yargı Uyuşmazlıkları” Meslek İçi Eğitim Semineri

11-13 Kasım 2016 tarihleri arasında 90 katılımcı ile Afyonkarahisar’da “İmar Mevzuatından Kaynaklanan İdari Yargı Uyuşmazlıkları” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Bölge Adliye Mahkemeleri” Meslek İçi Eğitim Çalıştayı

14-19 Kasım 2016 tarihleri arasında 149 katılımcı ile Afyonkarahisar’da Bölge Adliye Mahkemeleri ile ilgili meslek içi eğitim çalıştayı düzenlenmiştir.

“Tapu İptali ve Tescil Davaları” Meslek İçi Eğitim Semineri

18-20 Kasım 2016 tarihleri arasında Ankara’da 78 katılımcı ile meslekte 5 yılını doldurmamayan Asliye Hukuk Hâkimlerine yönelik “Tapu İptali ve Tescil Davaları” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Terör ve Organize Suçlar” Meslek İçi Eğitim Semineri

25-27 Kasım 2016 tarihleri arasında 156 katılımcı ile Afyonkarahisar’da “Terör ve Organize Suçlar Semineri” konulu meslek içi eğitim çalıştayı düzenlenmiştir.

“İdari Yargıda Tazminat Davaları” Meslek İçi Eğitim Semineri

02-04 Aralık 2016 tarihleri arasında 85 katılımcı ile Afyonkarahisar’da Bölge İdare Mahkemesi ile İdare Mahkemesi Başkan ve Üyelerine yönelik “İdari Yargıda Tazminat Davaları” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Bireysel İş Hukuku” Meslek İçi Eğitim Semineri

09-11 Aralık 2016 tarihleri arasında 105 katılımcı ile Afyonkarahisar’da Bölge Adliye Mahkemelerinde iş davalarına bakmakla görevli tüm başkan ve üyeleri ile İş Mahkemesi Hâkimlerine yönelik “Bireysel İş Hukuku” konulu meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Kamu İdaresinin Güvenilirliğine Karşı Suçlar” Meslek İçi Eğitim Semineri

16-18 Aralık 2016 tarihleri arasında 79 katılımcı ile Antalya’da kamu idaresinin güvenilirliğine karşı suçlara bakmakla görevli tüm Bölge Adliye Mahkemesi Başkan ve Üyeleri ile Ceza Mahkemesi Hâkimlerine yönelik meslek içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

“Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar” Meslek İçi Eğitim Semineri

23-25 Aralık 2016 tarihleri arasında 99 katılımcı ile Ankara’da cinsel suçlara bakmakla görevli tüm Bölge Adliye Mahkemesi Başkan ve Üyeleri ile Ceza Mahkemesi Hâkimlerine yönelik meslek içi eğitim programı düzenlenmiştir.

“CMK, Koruma Tedbirleri, İletişimin Denetlenmesi ve Hukuka Aykırı Deliller” Hizmet İçi Eğitim Semineri

20 Şubat 2016 tarihinde Afyonkarahisar Barosu'na kayıtlı 325 avukata “CMK, Koruma Tedbirleri, İletişimin Denetlenmesi ve Hukuka Aykırı Deliller” konulu hizmet içi eğitim verilmiştir.

“Borçlar Hukuku, Kamu İhale Kanunu, İdare Hukukunun Temel İlkeleri, Soruşturma ve Raporlama Teknikleri, Müfettişlerin Hukuki ve Cezai Sorumluluğu” Hizmet İçi Eğitim Semineri

22-26 Şubat 2016 tarihleri arasında Ankara'da Gençlik ve Spor Bakanlığı'nda görevli müfettiş ve denetçilere hizmet içi eğitimi verilmiştir.

“Borçlar Hukuku, Kamu İhale Kanunu, İdare Hukukunun Temel İlkeleri, Soruşturma ve Raporlama Teknikleri, Müfettişlerin Hukuki ve Cezai Sorumluluğu” Hizmet İçi Eğitim Semineri

29 Şubat - 04 Mart 2016 tarihleri arasında Ankara'da Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü'nde görevli müfettiş ve denetçilere hizmet içi eğitimi verilmiştir.

“İdari Yargılama Usulü, İhale Mevzuatı, Kamu Harcama Mevzuatı” Hizmet İçi Eğitim Semineri

05 Mart 2016 tarihinde Adıyaman Barosu'na kayıtlı 100 Avukata “İdari Yargılama Usulü, İhale Mevzuatı ve Kamu Harcama Mevzuatı ” konulu hizmet içi eğitimi verilmiştir.

Arabuluculuk Sertifika Programı

29 Şubat – 16 Mart 2016 tarihleri arasında 30 kişilik Hâkim, Cumhuriyet savcısı ve avukatlardan oluşan gurubun katılımlarıyla Adalet Akademisi yerleşkesinde “Arabuluculuk Sertifika Programı” gerçekleştirilmiştir.

Arabuluculuk Sertifika Programı

05 – 27 Mart 2016 tarihleri arasında 35 kişilik Hâkim, Cumhuriyet savcısı ve avukatlardan oluşan gurubun katılımlarıyla Adalet Akademisi yerleşkesinde “Arabuluculuk Sertifika Programı” gerçekleştirilmiştir.

“Aile Hukuku ve Mal Rejimi” Hizmet İçi Eğitim Semineri

09 Nisan 2016 tarihinde Afyonkarahisar Barosu’na kayıtlı 300 avukata “Aile Hukuku ve Mal Rejimi” konulu hizmet içi eğitim verilmiştir.

“İnsan Hakları ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası” Meslek İçi Eğitim Semineri

12 Nisan 2016 tarihinde 381 kişinin katılımı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı’nda görevli aday memurlara yönelik Antalya’da “İnsan Hakları ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası” konulu hizmet içi eğitim verilmiştir.

“Türk Aile Hukukunda Mal Rejimleri ve Malların Tasfiyesi, Tanıma, Tenfiz, Türk Yargı Sisteminin Tanıtımı” Hizmet İçi Eğitim Semineri

21 Nisan 2016 tarihinde, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'nın yurt dışında görev yapan 35 hukukçusuna hizmet içi eğitim verilmiştir.

“İnsan Hakları ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası” Hizmet İçi Eğitim Semineri

21 Nisan 2016 tarihinde 350 kişinin katılımı ile Antalya'da Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nda görevli aday memurlara yönelik “İnsan Hakları ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası” konusunda hizmet içi eğitim verilmiştir.

“Kara Avcılığında El Koyma ve Arama” Hizmet İçi Eğitim Semineri

26 Nisan 2016 tarihinde 182 kişinin katılımı ile Antalya'da Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nda görevli aday memurlara yönelik “Kara Avcılığında El Koyma ve Arama” konulu hizmet içi eğitim verilmiştir.

Aile Hukuku ve Mal Rejimi Hizmet İçi Eğitim Semineri

30 Nisan 2016 tarihinde 100 Avukatın katılımı ile Adıyaman Barosu'na yönelik hizmet içi eğitim verilmiştir.

“Savcılık-Kolluk İlişkileri, Adli Kolluk Hizmetleri, Asayiş ve Güvenlik Hizmetleri” Hizmet İçi Eğitim Semineri

02-06 Mayıs 2016 tarihlerinde Elazığ'da İçişleri Bakanlığı Eğitim Dairesinde görevli Vali Yardımcısı, Kaymakam ve Hukuk İşleri Müdürlerine hizmet içi eğitimi verilmiştir.

“6284 Sayılı Kanun ve Uygulamaları, İş Kanunu ve Sosyal Sigortalar Kanunu, 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu, 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu, HMK, İstinaf ve Temyiz” Hizmet İçi Eğitim Semineri

11-15 Mayıs 2016 tarihlerinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nda görevli Hukuk Müşaviri ve Avukatlara yönelik Ankara'da hizmet içi eğitim verilmiştir.

“6284 Sayılı Kanun ve Uygulamaları, İş Kanunu ve Sosyal Sigortalar Kanunu, 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu, 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu, HMK, İstinaf ve Temyiz” Hizmet İçi Eğitim Semineri

14-18 Mayıs 2016 tarihleri arasında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nda görevli Hukuk Müşaviri ve Avukatlara yönelik Ankara'da hizmet içi eğitim verilmiştir.

“Hukuk Yargılamasında İstinaf Eğitimi” Hizmet İçi Eğitim Semineri

01 Ekim 2016 tarihinde Ziraat Bankası Hukukçularına yönelik İstanbul'da “Hukuk Yargılamasında İstinaf Eğitimi” konusunda hizmet içi eğitim verilmiştir.

“Tebliğat Hukuku” Hizmet İçi Eğitim Semineri

08 Ekim 2016 tarihinde PTT Genel Müdürlüğü personeline yönelik olarak 200 posta dağıtım memurunun katılımı ile Ankara’da düzenlenen seminerde “Tebliğat Hukuku” konusunda hizmet içi eğitim verilmiştir.

“Hukuk Yargılamasında İstinaf Eğitimi” Hizmet İçi Eğitim Semineri

08 Ekim 2016 tarihinde Ziraat Bankası hukukçularına yönelik olarak Ankara’da düzenlenen seminerde, 70 hukuk müşaviri ve avukatın katılımı ile “Hukuk Yargılamasında İstinaf Eğitimi” konusunda hizmet içi eğitim verilmiştir.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı Hukuk Müşaviri ve Avukatlarına Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri

10-14 Ekim 2016 tarihlerinde Orman ve Su İşleri Bakanlığı’nda görevli hukuk müşaviri ve avukatlara idari yargılama usulü, istinaf kanun yolu, tebliğat hukuku, sözleşmeden kaynaklanan tazminat davaları, kamulaştırma davaları ve ihale mevzuatı konularında hizmet içi eğitim verilmiştir.

“Tebliğat Hukuku” Hizmet İçi Eğitim Semineri

15 Ekim 2016 tarihinde PTT Genel Müdürlüğü personeline yönelik olarak 200 posta dağıtım memurunun katılımı ile Ankara’da düzenlenen seminerde “Tebliğat Hukuku” konusunda hizmet içi eğitim verilmiştir.

“Tebliğat Hukuku” Hizmet İçi Eğitim Semineri

22 Ekim 2016 tarihinde PTT Genel Müdürlüğü personeline yönelik olarak, 200 posta dağıtım memurunun katılımı ile Ankara’da düzenlenen seminerde, “Tebliğat Hukuku” konulu hizmet içi eğitim verilmiştir.

“Hüküm Tesis Etme ve Karar Yazma” Hizmet İçi Eğitim Semineri

25-27 Ekim 2016 tarihinde Sayıştay Başkanlığı personeline yönelik olarak Ankara’da düzenlenen seminerde, 24 memur ve yönetim elemanının katılımı ile “Hüküm Tesis Etme ve Karar Yazma” konulu hizmet içi eğitim verilmiştir.

“İstinaf Hukuk, İstinaf Ceza ve Bilişim Suçları” Hizmet İçi Eğitim Semineri

31 Ekim-04 Kasım 2016 tarihleri arasında Milli Eğitim Bakanlığı Hukuk Müşavirleri ve Avukatlarına yönelik Antalya’da düzenlenen seminerde, 200 Hukuk Müşaviri ve Avukatın katılımı ile “İstinaf Hukuk, İstinaf Ceza ve Bilişim Suçları” konusunda hizmet içi eğitim verilmiştir.

“Tebliğat Hukuku” Hizmet İçi Eğitim Semineri

05 Kasım 2016 tarihinde PTT Genel Müdürlüğü personeline yönelik Ankara’da 200 posta dağıtım memurunun katılımı ile “Tebliğat Hukuku” konusunda hizmet içi eğitim verilmiştir.

“İstinaf Hukuk, istinaf Ceza ve Bilişim Suçları” Hizmet İçi Eğitim Semineri

07-11 Kasım 2016 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Hukuk Müşavirliği ve Avukatlarına yönelik Antalya’da düzenlenen seminerde, 200 Hukuk Müşaviri ve Avukatın katılımı ile “İstinaf Hukuk, istinaf Ceza ve Bilişim Suçları” hizmet içi eğitim verilmiştir.

“Tebliğat Hukuku” Hizmet İçi Eğitim Semineri

08-09 Kasım 2016 tarihleri arasında Sayıştay Başkanlığı personeline yönelik Ankara’da düzenlenen seminerde, 30 memur ve yönetim elemanının katılımı ile “Tebliğat Hukuku” konusunda hizmet içi eğitim verilmiştir.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı Müfettiş ve İç Denetçilerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri

10-14 Kasım 2016 tarihleri arasında Orman ve Su İşleri Bakanlığı’nda görevli müfettiş ve iç denetçilere idari yargılama usulü, istinaf kanun yolu, tebligat hukuku, sözleşmeden kaynaklanan tazminat davaları, kamulaştırma davaları ve ihale mevzuatı konularında hizmet içi eğitim verilmiştir.

“Tebliğat Hukuku” Hizmet İçi Eğitim Semineri

12 Kasım 2016 tarihinde PTT Genel Müdürlüğü personeline yönelik Ankara’da düzenlenen seminerde, 200 posta dağıtım memurunun katılımı ile “Tebliğat Hukuku” konusunda hizmet içi eğitim verilmiştir.

11. İdari Yargı Son Dönem Eğitimi Açılış Töreni

11. İdari Yargı Son Dönem Eğitimi 18 Ocak 2016 tarihinde üst düzey katılımıyla yapılan törenle eğitime başlamıştır.

Avukatlık Mesleğinden Geçen 3. İdari Yargı Hazırlık Dönemi Eğitimi Açılış Töreni

Avukatlık mesleğinden geçen 3. İdari Yargı Hazırlık Dönemi Eğitimi, 14 Mart 2016 tarihinde yapılan törenle başlamıştır.

6. ve 12. İdari Yargı Hazırlık Dönemi Eğitimleri Açılış Töreni

6. ve 12. Dönem İdari Yargı Hazırlık Dönemi Eğitimleri, yapılan törenlerle başlamıştır.

20. Dönem Adli Yargı Eğitimi Açılış Töreni

20. Dönem Adli Yargı Son Dönem eğitimi, 31 Ekim 2016 tarihinde yapılan törenle başlamıştır.

“Adaletin ve İletişimin Terazisi” Konulu Söyleşi

6 Ocak 2016 tarihinde, Prof. Dr. Üstün DÖKMEN tarafından “Adaletin ve İletişimin Terazisi” konulu söyleşi düzenlenmiştir.

“Meslekî Meseleler” Konulu Seminer

20 Ocak 2016 tarihinde, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeleri Sayın İsa ÇELİK ve Sayın Ömür TOPAÇ ile “Meslekî Meseleler” konulu seminer düzenlenmiştir.

“Osmanlı'da Hukuk” Konulu Söyleşi

3 Şubat 2016 tarihinde, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sayın Ekrem Buğra EKİNCİ ile “Osmanlı'da Hukuk” konulu söyleşi düzenlenmiştir.

“Mukayeseli Güncel Hukuk Problemleri” Konulu Söyleşi

3 Şubat 2016 tarihinde, Necmettin Erbakan Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sayın Ahmet YAMAN ile “Mukayeseli Güncel Hukuk Problemleri” konulu söyleşi düzenlenmiştir.

“Ortadoğu'daki Güncel Durum” Konulu Seminer

10 Şubat 2016 tarihinde, Stratejik Düşünce Enstitüsü (SDE) Başkanı Prof. Dr. Sayın Birol AKGÜN ile “Ortadoğu'daki Güncel Durum” konulu seminer düzenlenmiştir.

“Meslekî Meseleler” Konulu Seminer

17 Şubat 2016 tarihinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Sekreteri Sayın Bilgin BAŞARAN ile “Meslekî Meseleler” konulu seminer düzenlenmiştir.

“Ortak Yaşam Geleneğinin Medeniyetimizdeki Yeri” Konulu Söyleşi

24 Şubat 2016 tarihinde, Prof. Dr. Sayın Hasan Kamil YILMAZ ile “Ortak Yaşam Geleneğinin Medeniyetimizdeki Yeri” konulu söyleşi düzenlenmiştir.

“Sigara ve Teknoloji Bağımlılığı” Konulu Söyleşi

16 Mart 2016 tarihinde, Yeşilay Cemiyeti Ankara Şubesi Başkanı Sayın Şemsettin TOPRAK ile “Sigara ve Teknoloji Bağımlılığı” konulu söyleşi programı düzenlenmiştir.

“Örgütlü Suçlarla Mücadele” Konulu Söyleşi

23 Mart 2016 tarihinde, Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Harun KODALAK ile “Örgütlü Suçlarla Mücadele” konulu söyleşi programı düzenlenmiştir.

“Sağlıklı Yaşam” Konulu Söyleşi

30 Mart 2016 tarihinde, Prof. Dr. Sayın İbrahim Adnan SARAÇOĞLU ile “Sağlıklı Yaşam” konulu söyleşi programı düzenlenmiştir.

“Eğiticilerin Yetkinliğinin Artırılması” Semineri

8-10 Nisan 2016 tarihleri arasında, Afyonkarahisar’da “Eğiticilerin Yetkinliğinin Artırılması Semineri” düzenlenmiştir.

“Medya Hukukunda Güncel Gelişmeler” Konulu Söyleşi

13 Nisan 2016 tarihinde, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Sayın Prof. Dr. Seldağ GÜNEŞ PESCHKE ile “Medya Hukukunda Güncel Gelişmeler” konulu söyleşi programı düzenlenmiştir.

“Dürüstlük ve Erdem Konulu” Söyleşi

20 Nisan 2016 tarihinde, Akdeniz Üniversitesi Öğretim Üyesi Sayın Yrd. Doç. Dr. Yasin Pişgin ile “Dürüstlük ve Erdem” konulu söyleşi programı düzenlenmiştir.

“Doğa ve İnsan” Konulu Söyleşi

27 Nisan 2016 tarihinde, TRT’de yayınlanan “Doğadaki İnsan” adlı programdan Sayın Serdar KILIÇ ile “Doğa ve İnsan” konulu söyleşi programı gerçekleştirilmiştir.

“Haçlı Seferleri” Konulu Söyleşi

4 Mayıs 2016 tarihinde, Türk Tarih Kurumu Başkan Yardımcısı Sayın Doç. Dr. Güray KIRPIK ile “Haçlı Seferleri” konulu söyleşi programı gerçekleştirilmiştir.

Pedagojik Formasyon Uygulamalarına Yönelik Eğitici Eğitim Programı

13-24 Haziran 2016 tarihleri arasında Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Merkezi Başkanlığı görevlilerine yönelik “Hacettepe Üniversitesi Yaşam Boyu Öğrenme Merkezi” işbirliğiyle pedagojik formasyon uygulamalarına yönelik eğitici eğitimi programı düzenlenmiştir.

“Meslekî Meseleler” Konulu Seminer

2 Kasım 2016 tarihinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanvekili ve 2. Daire Başkanı Sayın Mehmet YILMAZ'ın katılımı ile “Meslekî Meseleler” konulu seminer programı gerçekleştirilmiştir.

“Şiirden Hayata Bakış” Konulu Söyleşi

9 Kasım 2016 tarihinde, Sayın Av. Hayati İNANÇ'la “Şiirden Hayata Bakış” konulu söyleşi programı düzenlenmiştir.

“Mikro İfadeler ve Beden Dili” Konulu Söyleşi

16 Kasım 2016 tarihinde Sayın Oğuz BENLİOĞLU ile “Mikro İfadeler ve Beden Dili” konulu söyleşi programı gerçekleştirilmiştir.

“Sinema ve İnsan” Konulu Söyleşi

23 Kasım 2016 tarihinde “Sevda Kuşun Kanadında” adlı dizinin yönetmeni Sayın Mesut UÇAKAN ve oyuncusu Sayın Bahadır YENİŞEHİRLİOĞLU ile “Sinema ve İnsan” konulu söyleşi programı gerçekleştirilmiştir.

“Hoca Ahmet Yesevi’yi Anlamak” Konulu Söyleşi

30 Kasım 2016 tarihinde Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Sayın Prof. Dr. Musa YILDIZ ile “Hoca Ahmet Yesevi’yi Anlamak” konulu söyleşi programı gerçekleştirilmiştir.

“Otuz Kuş” Konulu Söyleşi

30 Kasım 2016 tarihinde Sayın Dursun Ali ERZİNCANLI ile “Otuz Kuş” konulu söyleşi programı düzenlenmiştir.

“Medya ve İnsan” Konulu Söyleşi

7 Aralık 2016 tarihinde TRT Genel Müdür Yardımcısı Sayın İbrahim EREN ile “Medya ve İnsan” konulu söyleşi programı düzenlenmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı’nın Yapısı ve İşleyişi Konulu Söyleşi

14 Aralık 2016 tarihinde Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Başyardımcısı Sayın Fevzi YILDIRIM ile “Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı’nın Yapısı ve İşleyişi” konulu söyleşi programı düzenlenmiştir.

Dış İlişkiler ve Projeler Daire Başkanlığı
Faaliyetleri

Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü ile Ortak Eğitim Programı

04-08 Ocak 2016 tarihinde 3. Adli Müşavirler İstişare Toplantısı bünyesinde Türkiye Adalet Akademisi'nde, Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü ile ortak eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Türk Yargı Heyeti'nin Fas Krallığı Yargıtay Mahkemesi'ne Yaptığı Çalışma Ziyareti

19-24 Ocak 2016 tarihleri arasında 15 kişilik üst düzey Türk Yargı heyeti, Fas Krallığı Yargıtay Mahkemesine çalışma ziyareti gerçekleştirmişlerdir.

Azərbaycan Platformu Yargı Üyelerindən Heyet'in Akademimize Gerçekleştirdiği Çalışma Ziyareti

25-27 Ocak 2016 tarihleri arasında Anayasa Hukukçular Derneği Genel Sekreteri Av. Ahmet AKCAN ev sahipliğinde Azərbaycan Platformu yargı üyelerinden oluşan 15 kişilik heyet Akademimize gününbirlik çalışma ziyareti gerçekleştirmişlerdir.

Bakü Hazar Üniversitesi'nde düzenlenen Avrasya Akademisi Resmi Açılış Töreni

29 Ocak 2016 tarihinde, Türkiye Adalet Akademisi Başkan Yardımcısı Mustafa ARTUÇ başkanlığında bir heyet Bakü Hazar Üniversitesi'nde düzenlenen Avrasya Akademisi Resmi Açılış Töreni'ne katılım sağlamıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesi Heyeti'nin Akademimizi ziyareti

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı Sayın Serdar ÖZGÜLDÜR ve Başkan Vekili Sayın Nuri NECİPOĞLU 2016 yılı şubat ayında Türkiye Adalet Akademisi'ne nezaket ziyaretinde bulunmuşlardır.

Kamu Denetçiliği Kurumu'nun Akademimizi Ziyareti

Portekiz Ombudsmanı Sayın Jose Francisco de Faria COSTA, Ombudsman Vekili Sayın Jorge Manuel de Miranda Natıvıdade JACOB ile Türkiye Cumhuriyeti Kamu Baş Denetçisi M. Nihat ÖMEROĞLU 9 Şubat 2016 tarihinde Akademi Başkanlığımıza bir çalışma ziyareti gerçekleştirmişlerdir.

Arnavutluk Cumhuriyeti Adalet Bakanı'nın Akademimizi Ziyareti

Adalet Bakanımız Sayın Bekir BOZDAĞ'ın resmi davetlisi olarak ülkemize çalışma ziyareti gerçekleştiren Arnavutluk Cumhuriyeti Adalet Bakanı Sayın Ylli MANJANI ve beraberindeki heyet 16 Şubat 2016 tarihinde akademimizi ziyaret etmişlerdir.

Fransa Hakimlik Okulu'ndan Hakim Adaylarının Akademimizi Ziyareti

22 Şubat-10 Mart 2016 tarihleri arasında Fransa Hâkimlik Okulu'ndan Hâkim adayları Delphine DUMAS ve Lucie DUPONT "Türk Yargı Sistemi" ile ilgili staj yapmak üzere akademimize gelmişlerdir.

Katar Başsavcılığı Heyetinin Akademimizi Ziyareti

29 Şubat 04 Mart 2016 tarihleri arasında Katar Başsavcılığı'ndan üst düzey bir heyet, akademimize çalışma ziyaretinde bulunmuştur.

Fas Krallığı Adalet ve Özgürlükler Bakanı'nın Akademimizi Ziyareti

Fas Krallığı Adalet ve Özgürlükler Bakanı Sayın Mustafa RAMİD ve beraberindeki heyet, 3 Mart 2016 tarihinde akademimize resmi bir ziyaret gerçekleştirmişlerdir.

Arnavutluk Yargı Mensuplarının Akademimizi Ziyareti

07-12 Mart 2016 tarihleri arasında Arnavutluk Yargı mensuplarından oluşan 23 kişilik bir heyet, akademimize çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Afganistan Yargı Mensuplarının Akademimizi Ziyareti

14-18 Mart 2016 tarihleri arasında Afganistan yargı mensuplarından oluşan 11 kişilik bir heyet, "Türk Yargı Sistemini" tanımak üzere akademimize çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Suudi Arabisten Yargı Heyetinin Akademimizi Ziyareti

Adalet Bakanlığı UHDİGİM ev sahipliğinde ülkemize gelen Suudi Arabistan yargı heyeti, 15 Mart 2016 tarihinde akademimizi ziyaret etmiştir.

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Rektörünün Akademimizi Ziyareti

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sebahattin BALCI, 15 Mart 2016 tarihinde Akademi Başkanımız Sayın Yılmaz AKÇİL'i makamında ziyaret etmiştir.

KKTC Yargı Mensuplarının Akademimizi Ziyareti

21-25 Mart 2016 tarihleri arasında KKTC Yüksek Mahkeme Üyesi Sayın Tanju ÖNCÜL Başkanlığındaki, yargı mensuplarından oluşan bir heyete yönelik "Aile Hukuku, İdare Hukuk ve AB Hukuku" konulu bir eğitim programı gerçekleştirilmiştir.

Kosova'ya Gerçekleştirilen Çalışma Ziyareti

26-30 Mart 2016 tarihleri arasında, Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Basri BAĞCI başkanlığındaki Türkiye Yargı Heyeti, Kosova'ya bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Kazakistan Yargı Heyetinin Akademimizi Ziyareti

27 Mart-01 Nisan 2016 tarihinde Kazakistan Savcılık Akademisi Birinci Başkan Vekili Sayın Yerkin Ongarbayev ve beraberindeki heyet, akademimize bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Adalet Akademisi'nde Gerçekleştirilen Büyükelçiler Toplantısı

31 Mart 2016 tarihinde Afganistan, Pakistan, Kazakistan, Ürdün, Bosna-Hersek, Gambia ve Arnavutluk Ankara büyükelçileri ve temsilcileri ile Türkiye Adalet Akademisi'nde bir kahvaltı programı gerçekleştirilmiştir.

Gambiya Yargı Mensuplarının Akademimizi Ziyareti

03-09 Nisan 2016 tarihleri arasında akademimize çalışma ziyaretinde bulunan Gambiya Yargı Mensuplarından oluşan 23 kişilik heyete yönelik "Türk Yargı Sistemi"ni tanıtmak üzere bir program düzenlenmiştir.

Romanya'ya Gerçekleştirilen Çalışma Ziyareti

12-15 Nisan 2016 tarihleri arasında Bölgesel İşbirliği Konseyince Avrupa Adli Eğitim Kurumlarında görev yapan hâkim ve savcıların eğitimi ile ilgili raporların sunulması, network çalışmaları ve Romanya Ulusal Hâkimler Enstitüsü ziyaretini de içeren bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Yüksek Yargı Heyeti'nin Azerbaycan'a Gerçekleştirdiği Çalışma Ziyareti

Azerbaycan Yüksek Mahkemesi Başkanı Sayın Ramiz RZAYEV'in daveti üzerine, Yargıtay Birinci Başkanı Sayın İsmail Rüştü CİRİT ve beraberindeki heyet, 17-22 Nisan 2016 tarihleri arasında Azerbaycan'a bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Fransa Milli Yargıçlık Okuluna Gerçekleştirilen Resmi Ziyaret

Akademi Başkanımız Yılmaz AKÇİL başkanlığındaki heyet, 25-30 Nisan 2016 tarihleri arasında Fransa Milli Yargıçlık Okulu'na resmi bir ziyarette bulunmuştur. Türkiye Adalet Akademisi ile Fransa Milli Yargıçlık Okulu arasında hâkim/savcı değişimi de dahil çeşitli konularda işbirliği öngören protokol imzalanmıştır.

Katar Başsavcılığı Yüksek Yargı Heyetinin Akademimizi Ziyareti

25 Nisan-27 Nisan 2016 tarihleri arasında, Katar Başsavcılığı Yüksek Yargı mensuplarından oluşan bir heyet, Türk Hukuku ve Yargı Sistemini tanımak amacıyla akademimize çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Kosova Yargı Heyetinin Akademimiz Ziyareti

29 Nisan-6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Kosova Cumhuriyeti Devlet Başsavcısı ve beraberindeki yargı mensuplarından oluşan 23 kişilik heyet, "Türk Yargı Sistemi"ni tanımak amacıyla akademimize çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Pakistan Başsavcısı'nın Akademimizi Ziyareti

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Mehmet AKARCA'nın resmi davetlisi olarak Türkiye'ye çalışma ziyareti gerçekleştiren Pakistan İslam Cumhuriyeti Hesap Verebilirlikten Sorumlu Ülke Başsavcısı Waqas Qadeer DAR, akademimize de bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Gürcistan Adalet Eğitim Merkezi Direktörü ve Beraberindeki Heyetin Akademimizi Ziyareti

02-06 Mayıs 2016 tarihleri arasında Gürcistan Adalet Eğitim Merkezi Direktörü Sayın Nugzar KAKULİA ve beraberindeki heyet, akademimize bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Kazakistan Yüksek Mahkemesi Adalet Akademisi Başkanı'nın Akademimizi Ziyareti

Kazakistan Cumhuriyeti Yüksek Mahkemesi Adalet Akademisi Başkanı Murat BEYBİTOV ve Akademi Profesörü Marat ALENOV'un katılımıyla akademimize gerçekleştirilen ziyaret sırasında, Adalet Akademileri arasında Mutabakat Zabtı imzalanmıştır.

Makedonya Cumhuriyet Başsavcısı'nın Akademimizi Ziyareti

Ülkemize bir çalışma ziyaretinde bulunan Makedonya Cumhuriyeti Ülke Başsavcısı Sayın Marko ZVRLEVSKI, 10 Mayıs 2016 tarihinde akademimize de bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Pakistan Yüksek Yargı Heyeti'nin Akademimize Gerçekleştirdiği Ziyaret

16-21 Mayıs 2016 tarihleri arasında Pakistan Yüksek Yargı mensuplarından oluşan bir heyet, akademimize çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Endonezya'ya Gerçekleştirilen Çalışma Ziyareti

Türkiye yargı mensuplarından oluşan bir heyet, 21-27 Mayıs 2016 tarihleri arasında Endonezya'ya bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Etiyopya Yargı Mensuplarının Akademimizi Ziyareti

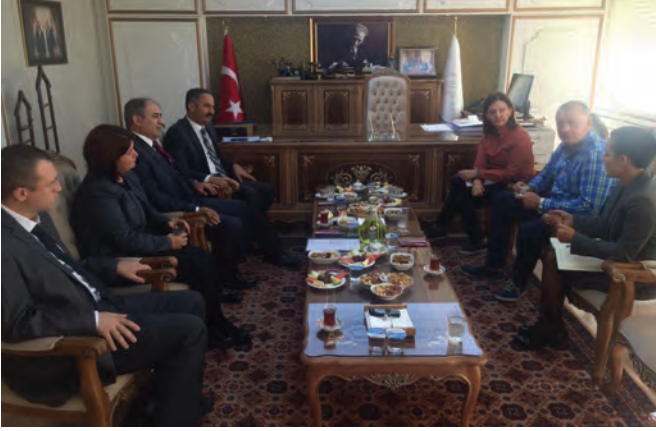
1-5 Haziran 2016 tarihleri arasında Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti yargı mensuplarından oluşan bir heyet, Türk Yargı Sistemini tanımak üzere akademimize bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

KKTC Adli Yıl Açılış Törenine Katılım

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 19 Eylül 2016 tarihinde gerçekleştirilen 2016-2017 Adli Yıl Açılış Töreni'ne, Türkiye Adalet Akademisi adına Başkan Yardımcısı Mikail Özdemir katılmıştır.

Makedonya Hâkimler Okulu Başkanı Akademimize Çalışma Ziyareti Düzenlemiştir.

03 Ekim 2016 tarihinde Makedonya Hâkimler Okulu Başkanı Sn Anetta ARNAUDOVSKA ve eşi Türkiye Adalet Akademisi Başkanı Sn Yılmaz AKÇİLİ'li çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Filistin Yargı Heyeti'nin Akademimize Ziyareti

23- 29 Ekim 2016 tarihleri arasında Filistin yargı mensuplarından oluşan toplam 5 kişilik heyet, Türk Yargı Sistemi'ni tanımak üzere akademimize bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Makedonya Hakimler Okulu Başkanı ve Yüksek Yargı Heyeti'nin Akademimizi Ziyareti

Makedonya Cumhuriyeti Hakimler Okulu Başkanı ve Yüksek Yargı mensuplarından oluşan bir heyet, 24-28 Ekim 2016 tarihleri arasında akademimize bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Azerbaycan Yargı Mensuplarının Akademimizi Ziyareti

Azerbaycan Cumhuriyeti yargı mensuplarından oluşan bir heyet, 31 Ekim-6 Kasım 2016 tarihleri arasında akademimize çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

ABD Ankara Büyükelçiliği Hukuk Müşaviri'nin Akademimizi Ziyareti

ABD Büyükelçiliği Hukuk Müşaviri Sheldon LIGHT, 1 Kasım 2016 tarihinde Akademi Başkanımız Sayın Yılmaz AKÇİL'e ziyarette bulunmuştur.

Bosna-Hersek Yargı Mensuplarının Akademimizi Ziyareti

13-18 Kasım 2016 tarihleri arasında Bosna-Hersek Federasyonu Yüksek Yargı mensuplarından oluşan bir heyet, Türk Yargı Sistemi'ni tanımak üzere bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Kazakistan Yüksek Mahkemesi Adalet Akademisi Hakim Adaylarına Yönelik Eğitim Programı

20 Kasım-2 Aralık 2016 tarihleri arasında Kazakistan Cumhuriyeti Yüksek Mahkemesi Adalet Akademisi hakim adaylarından oluşan 24 kişilik heyete yönelik "Türk Yargı Sistemi" konulu eğitim programı gerçekleştirilmiştir.

Katar Yargı Mensuplarının Akademimizi Ziyareti

Katar Devleti Yargı mensuplarından oluşan kişilik heyet, Türk Hukuku ve Yargı Sistemini tanımak amacıyla 21-25 Kasım 2016 tarihleri arasında akademimize bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Katar Yargı Mensuplarının Akademimizi Ziyareti

12-15 Aralık 2016 tarihleri arasında, Katar Devleti yargı mensuplarından oluşan 10 kişilik heyet, "Türk Yargı Sistemi"ni tanımak üzere akademimize bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Japonya Ankara Büyükelçiliği'nden Akademimize Gerçekleştirilen Ziyaret

Japonya Ankara Büyükelçiliği'nden Diplomat Fumiko MATSUZAWA ve Başkâtip Takeshi ISHIHARA, 14 Aralık 2016 tarihinde akademimize çalışma ziyaretinde bulunmuşlardır.

Filipinler Cumhuriyeti Moro Bölgesi Yargı Mensuplarına Yönelik Eğitim Programı

Türkiye Adalet Akademisinin mesleki ve bilimsel konularda uluslararası ilişkiler kurma görevi kapsamında, 18-30 Aralık 2016 tarihleri arasında Filipinler Cumhuriyeti Moro Bölgesi yargı mensuplarından oluşan 20 kişilik heyete yönelik olarak "Türk Yargı Sistemi" konulu bir eğitim programı gerçekleştirilmiştir.

Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının Meslek Öncesi ve Meslek İçi Eğitim Çalıştayı

10-12 Mart 2016 tarihleri arasında İzmir, Çeşme'de Adalet Bakanlığı ve Türkiye Adalet Akademisi işbirliği ile "Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının Meslek Öncesi ve Meslek İçi Eğitim Çalıştayı" düzenlenmiştir.

Hukuk Muhakemesi Kanunu Çerçevesinde Kanun Yolları: İstinaf, Temyiz ve Yargılamanın İadesi Çalıştayı

08 Nisan 2016 tarihinde İstanbul'da Türkiye Adalet Akademisi ve İstanbul Medipol Üniversitesi işbirliği ile "HMK Çerçevesinde Kanun Yolları: İstinaf, Temyiz ve Yargılamanın İadesi Çalıştayı" düzenlenmiştir.

Vergi Usul Kanunu Çerçevesinde Vergi Suçları Sempozyumu

15-17 Nisan 2016 tarihleri arasında Afyonkarahisar'da Türkiye Adalet Akademisi Bilimsel Çalışmalar ve Enformasyon Daire Başkanlığı tarafından "Vergi Usul Kanunu Çerçevesinde Vergi Suçları Sempozyumu" düzenlenmiştir.

Sporda Şiddetin Önlenmesi ve Tahkim Çalıştayı

03-04 Mayıs 2016 tarihleri arasında Sapanca'da, Türkiye Adalet Akademisi, Gençlik ve Spor Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı işbirliği ile "Sporda Şiddetin Önlenmesi ve Tahkim Çalıştayı" düzenlenmiştir.

Biyogüvenlik Kanunu ve Uygulamaları Sempozyumu

09-10 Mayıs 2016 tarihleri arasında Antalya'da, Türkiye Adalet Akademisi ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın işbirliğiyle "Biyogüvenlik Kanunu ve Uygulamaları" sempozyumu düzenlenmiştir.

Bilişim Hukuku Sempozyumu

16 Mayıs 2016 tarihinde Ankara'da, Yargıtay Konferans Salonunda Türkiye Adalet Akademisi, Yargıtay Başkanlığı, Bahçeşehir Üniversitesi, ve Max Planck Enstitüsü işbirliği ile "Bilişim Hukuku" sempozyumu düzenlenmiştir.

İstinaf Mahkemelerinin Muhtemel Sorunları ve Çözüm Önerileri Uluslararası Çalıştayı

18-20 Mayıs 2016 tarihleri arasında Antalya'da, Adalet Bakanlığı Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü ve Türkiye Adalet Akademisi işbirliği ile "İstinaf Mahkemelerinin Muhtemel Sorunları ve Çözüm Önerileri Uluslararası Çalıştayı" düzenlenmiştir.

Koruma Tedbirleri, Türk Anayasaları ile Yeni Anayasa Önerilerinde Koruma Tedbirlerine İlişkin Düzenlemeler Sempozyumu

01-03 Haziran 2016 tarihleri arasında İstanbul'da, Türkiye Adalet Akademisi ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi işbirliğiyle 11. Ceza Hukuku Günleri kapsamında "Koruma Tedbirleri ve Türk Anayasaları ile Yeni Anayasa Önerilerinde Koruma Tedbirlerine İlişkin Düzenlemeler" sempozyumu düzenlenmiştir.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ DERGİSİ

Türkiye Adalet Akademisi tarafından çıkarılan TAAD Dergisi, TÜBİTAK Ulakbim, Ebsco/Host ve Asos veri tabanlarında taranmaktadır.

2016 yılında 24, 25, 26, 27 ve 28. sayıları çıkarılmıştır.

KÜRESEL BAKIŞ ÇEVİRİ HUKUK DERGİSİ

Türkiye Adalet Akademisi tarafından çıkarılan Küresel Bakış Çeviri Hukuk Dergisi, Asos veri tabanında taranmaktadır.

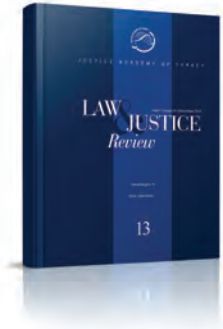
2016 yılında 20 ve 21. sayıları çıkarılmıştır.

LAW AND JUSTICE REVIEW

Türkiye Adalet Akademisi tarafından çıkarılan Law and Justice Review Dergisi, TUBİTAK Ulakbim, Ebsco/Host ve Cabell's Directories veri tabanlarında taranmaktadır.

2016 yılında 12 ve 13. sayıları çıkarılmıştır.

HUMAN RIGHTS REVIEW

Türkiye Adalet Akademisi tarafından çıkarılan Human Rights Review Dergisi, Ebsco/Host veri tabanında taranmaktadır.

2016 yılında 11 ve 12. sayıları çıkarılmaktadır.

KADASTRO KANUNU VE İLGİLİ MEVZUAT

Bu kitapta; Kadastro Kanunu, Orman Kanunu, Toprak ve Arazi Kullanımı Kanunu, Tapu Kanunu, Mera Kanunu, Kamulaştırma Kanunu, Tapulama ve Kadastro Paftalarının Yenilenmesi Hakkında Kanun, Mera Yönetmeliği, Orman Kadastro ve 2/B Uygulama Yönetmeliği yer almaktadır.

HUKUKA AYKIRI DELİLLERİN TOPLANMASI

Bu kitapta; Türkiye Adalet Akademisi ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı işbirliği ile düzenlenen Meslek İçi Eğitim Semineri ve Yıl Sonu Değerlendirme Toplantısı'ndaki "Hukuka Aykırı Delillerin Toplanması" ana başlığı altında yapılan sunumlar yer almaktadır.

HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU VE İLGİLİ MEVZUAT

Bu kitapta; Hukuk Muhakemeleri Kanunu ve ilgili mevzuat yer almaktadır.

İDARİ YARGI MEVZUATI

Bu kitapta; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Danıştay Kanunu, Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun, İdari Yargılama Usulü ve diğer ilgili mevzuat yer almaktadır.

TÜRK ANAYASA HUKUKUNDA NORMLAR VE HİYERARŞİSİ

Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hasan Tahsin FENDOĞLU tarafından yazılan kitapta; Türk Anayasa Hukuku'nda normlar ve normlar hiyerarşisinin dünü ve bugünü yer almaktadır.

BOZMA SEBEPLERİ

Bu kitapta; Türkiye Adalet Akademisi ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı işbirliği ile düzenlenen Meslek İçi Eğitim Semineri ve Yıl Sonu Değerlendirme Toplantısında tartışılan ve Yargıtay ceza daireleri uygulamasında sıklıkla rastlanan bozma sebepleri yer almaktadır.

OSMANLI SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

Dr. Mehmet AYKANAT tarafından yazılan kitapta; Osmanlı'da sosyal güvenlik hukuku bütün boyutlarıyla yer almaktadır.

T.C. ANAYASASI, TCK-CMK-CGTİK

Bu kitapta; T.C. Anayasası, Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ve ilgili diğer mevzuat yer almaktadır.

MEVLANA BİLGELİĞİ

Türkiye Adalet Akademisi tarafından 2016 yılında Türkçe olarak basılan Mevlana Bilgeliği kitabı, 2017 yılında da İngilizce ve Fransızca'ya da tercüme edilerek, bu dillerde de basılması planmaktadır.

VERGİ YARGILAMA HUKUKUNDA YÜRÜTMENİN DURDURULMASI

Yunus Emre YILMAZOĞLU tarafından yazılan bu kitapta; Danıştay kararları ışığında vergi yargılama hukukunda yürütmenin durdurulması hususu akademik olarak incelenmektedir.

Ey şehid oğlu şehid, isteme benden makber,
Sana âğuşunu açmış duruyor Peygamber.

Mehmet Âkif Ersoy

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

ISSN 1309-9485

9 771309 948003